

СТРАТЕШКИ ПЛАН

2022 – 2024

Почитувани,

Сегашните генерации на ученици, наставниците и родителите/старателите, институциите на системот, сите заедно покажавме дека образованието може да тече и на еден поинаков начин на каков не сме биле навикнати досега, а на кој бевме приморани поради појавата на пандемијата. Сепак, наставата во училиница нема друга подобра алтернатива и правиме сè за тоа да се случи од септември

Во 2021 година, низ широк консултативен процес донесена е нова концепција за основно образование која се базира на новите сознанија за развој на квалитетно образование, на светските и европските трендови за образование базирано на компетенции, на дигитализацијата на образованието, како и на сите наши досегашни искуства и стремежи да се унапреди квалитетот на наставата и учењето во нашите училишта кои треба да станат место за учење и развој на мотивирани ученици подготвени да се стекнат со очекуваните компетенции. Во 2022 година предвидено е да се развие нова концепција за средно образование, која ќе се темели на истите принципи како и концепцијата за основно образование. Тоа и голем број на други проекти, мерки и активности кои се плод на еден инклузивен пристап на креирање, се составен дел на Стратешкиот план на МОН 2022-2024.

Кон промените пристапуваме со полна свесност дека само со залагање и посветеност на секој чинител во образованието, почнувајќи од Министерството за образование и наука, Бирото за развој на образованието, Државниот испитен центар, Државниот просветен инспекторат, Центарот за стручно образование и обука, Центарот за образование на возрасните, НАЕОПМ, локалните заедници, директорите на училиштата, советите на родители, училишните одбори, наставниците, учениците и родителите/старателите може да се остварат насоките и предложените решенија

Од позиција на министерка за образование и наука можам да ветам и понатаму максимална заложба за подобро образование и за градење на поквалитетен и конкурентен образовен систем во периодот пред нас. Имаме план и тој веќе етапно се реализира, имаме волја, имаме широка поддршка и имаме средства за тоа да го постигнеме.

Благодарам!

Бр. 01-455/1

13.1.2022

Скопје

МИНИСТЕРКА ,

Мила Царовска, с.р.

1.1 ВОВЕД

Со Стратешки план на Министерството за образование и наука за 2022-2024 година, предвидено е да се имплементираат вкупно 5 програми и 15 потпрограми, кои подеднакво се посветени на зголемување на квалитетот на наставата во основното и средното образование, унапредување на образовната инфраструктура, реформа на системот на финансирање преку блок дотации, почитување на автономијата на универзитетот и достоинството на професорите, забрзан економски развој преку инвестиции во науката и иновациите, како и поддршка на можностите на образование на возрасните и доживотно учење и на системот на неформално и информално образование и учење.

За секоја од предвидените програми и потпрограми, кои пак, иницираа мерки, проекти и активности, овој стратешки план ги дефинира потребните ресурси и финансиските извори за имплементација, како и очекуваните резултати од финалната реализација.

Стратешкиот план на Министерството за образование и наука 2022-2024 е изготвен во согласност со Методологијата за стратешко планирање и подготвување на Годишната програма за работа на Владата на Република Северна Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.124/08, 58/18 и 223/19), Упатството за начинот на постапување на министерствата и другите органи на државната управа во процесот на подготвување на Стратешкиот план и Годишниот план за работа („Службен весник на Република Македонија“ бр.131/18), Одлуката за утврдување на стратешки приоритети на Владата на Република Северна Македонија во 2022 година („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 97/21), Програмата за работа на Владата на Република Северна Македонија 2020 – 2024 година, Стратегијата за образование 2018-2025, Концепцијата за основно образование од 2021 година, Ревидираната програма за реформи во вработувањето и социјалната политика 2022, Целите за одржлив развој на Обединетите нации 2030, Стратегијата за реформи на јавната администрација 2018-2022, Националната програма за усвојување на правото на ЕУ (НППА), стратешките документи и препораки донесени од страна на Европската комисија кои се однесуваат на образованието и дигитализацијата како: „Обликување на дигиталната иднина на Европа“ (Shaping Europe's digital future), „Дигиталниот образовен акциски план 2021-2027“ (Digital Education Action Plan 2021 – 2027), Европската област за образование до 2025 година и Комуникето за достигнување на *Европската област за образование до 2025 година* и трансформирање на образованието и обуката за дигиталното време (European Education Area 2025 и Communication on Achieving a European Education Area by 2025 and resetting education and training for the digital age), Програмата за економски реформи 2021-2023, Извештајот на Европската Комисија за напредокот на нашата земја во европските интеграции, Извештајот на Светска банка „The Economic and Social Impact of Covid-19, Western Balkan Report“, Патоказот за регионална соработка на шесте земји од Западен Балкан (WB Common Regional Market 2021-2024), препораките од Европска комисија „Council Recommendation on VET for sustainable competitiveness, social fairness and resilience“ од јули 2020, Декларацијата од Оснабрик за стручно образование и обука како клучен фактор за закрепнување и транзиција кон дигитална и зелена економија (Osnabrück Declaration 2020) Прегледот на ОЕЦД за евалуацијата и оценувањето во образованието во Република Северна Македонија, и други стратешки документи и анализи

1.2 АНАЛИЗА НА СОСТОЈБАТА

1.2.1 ВЛИЈАНИЕТО НА КОВИД 19 ВРЗ ОБРАЗОВНИОТ СИСТЕМ:

И во текот на 2021 година, пандемијата во голема мера влијаеше на начинот на кој се организираше воспитно-образовниот процес насекаде во светот и во нашата земја. Искуствата од учебната 2019/2020 година како и резултатите од првата фаза од сеопфатно истражување во основните и средните училишта: „Искусства и ставови за

учењето на далечина за време на пандемијата на КОВИД-19“ спроведено од Уницеф, МОН, БРО и Реактор беа основа за планирање и подготовка за учебната 2020/2021 година. Во соработка со Комисијата за заразни болести при Министерството за здравство, МОН подготви неколку законски и подзаконски акти за реализација на наставата во основните и средните училишта во учебната 2020/2021 година. Донесен е План за одржување на наставата во основните и средните училишта согласно кој наставата се одвиваше со физичко присуство за учениците од прво до трето одделение во секое училишта а on-line за останатите одделенија. Дополнително, Владата формираше Комисија која ги разгледуваше поднесените барања од страна на основачот на училиштето за организирање на настава со физичко присуство на учениците во училиштата од четврто до деветто одделение во основното образование и од прва до четврта година во средното образование, доколку се исполнети условите за настава со физичко присуство. Врз основа на предлог на Комисијата Владата донесе согласност во 596 објекти да се одвива настава со физичко присуство во основно образование и 16 објекти во средно образование.

Покрај Планот, усвоени беа и Протоколи за постапување на основните односно средните училишта за реализација на воспитно-образовниот процес со физичко присуство на учениците, како и Алгоритам за постапување во училиштата во случај на појава на ученик со симптоми, сомнителен/позитивен на ковид-19. За учениците коишто немаа уреди за онлајн учење, покрај едукативната програма на МРТВ, „ТВ училница“ училиштата односно наставниците печатеа материјали и редовно им ги доставуваа, и беа во постојана комуникација со нив и нивните семејства, за да го следат совладувањето на наставниот материјал. Паралелно со овие процеси, се работеше на обезбедување на стабилна и брза интернет конекција за училиштата и на обезбедување на дигитални уреди за социјално ранливите категории со помош на приватниот сектор.

Имајќи предвид дека во време на пандемија, психосоцијалната поддршка е најважна за зачувување на менталното здравје на децата, учениците и родителите, од страна на МОН, МЗ и МТСП во соработка со Универзитетската клиника за психијатрија воспоставена е линија за помош на родители, деца и млади.

Министерството на дневна основа ги следеше состојбите со бројот на заразени ученици и наставници во наставата со физичко присуство и во целата држава тој беше помал од 1 процент, што укажува дека немаше интерно ширење на вирусот во училиштата и дека училиштата ги почитуваа мерките и здравствените протоколи

Резултатите од втората фаза од сеопфатно истражување во основните и средните училишта: „Искуства и ставови за учењето на далечина за време на пандемијата на КОВИД-19“ укажаа дека сите учесници во образовниот процес (директори, наставници и ученици) оценуваат дека наставата на далечина е поорганизирана во учебната 2020/21 година споредено со второто полугодие од 2019/20. Клучни промени се: доследна организација на наставата според распоред на часови и користењето на платформа за видео-конференциски повик за реализација на предавањата и часовите. 80% од родителите високо ја оцениле онлајн наставата, а се многу задоволни и од наставниците и начинот на кој тие работеле со нивните деца. Високи 70% ги оцениле наставниците со „петка“ а дополнителни 19% проценти со „четворка“. Според истражувањето и директорите и наставниците во просек дале повисоки оценки за МОН и надлежните органи во поглед на јасноста на насоките кои ги добиваат за организација на наставата на далечина, споредено со претходната учебна година.

Првото полугодие од учебната 2021/2022 година се реализираше со настава со физичко присуство во сите училишта. Имено, Владата на седницата одржана на 29.6.2021 усвои План и протоколи за основните и средните училишта со три сценарија: настава со физичко присуство, настава со учење од далечина и настава со комбиниран модел. Одлуката за повторно отворање на училиштата во учебната 2021/2022 година го зема предвид фактот дека училиштето е од суштинско значење за образованието и благосостојбата на децата и учениците. За донесување на одлука за повторно отворање на училиштата се направи општа проценка на ризиците, при што се земаа предвид епидемиолошките фактори, степенот на вакцинација на наставниот кадар, образовниот систем, здравствениот систем и капацитетот на јавното здравство, ангажманот на заедницата и државниот капацитет за одржување на социјална и економска поддршка на најранливите.

1.2.2. СТАТИСТИЧКИ ПОДАТОЦИ И АНАЛИЗИ ЗА ОБРАЗОВНИОТ СИСТЕМ И НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКИТЕ КАПАЦИТЕТИ ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА:

Образовниот систем на Република Северна Македонија се состои од предучилишно, основно (6-14 години), средно (15-17/18 години) и високо образование. Основното образование трае девет години и е задолжително и бесплатно за сите ученици (на возраст 6-14 години). Во учебната 2020/2021 година, вкупниот број на основни училишта изнесува 364, од кои 340 општински училишта, 9 државни училишта (од кои 6 основни училишта за ученици со посебни образовни потреби, 2 Заводи за деца со посебни образовни потреби и 1 Завод за згрижување на деца со воспитно-социјални проблеми), 14 музички училишта (4 државни, 10 општински) и 1 училиште за возрасни. Вкупниот број на наставници во основното образование во учебната 2020/2021 година изнесува 18.732 (од кои 13.076 се жени). Во учебната 2020/2021, опфатени се 187.555 ученици (90.669 ученички), од кои 706 ученици (256 ученички) учат во државните училишта за ученици со посебни образовни потреби. 364 лица (од кои 114 жени) стекнуваат основно образование за возрасни во училиштето за возрасни. Споредено со учебната 2019/2020 година, вкупниот број на ученици бележи зголемување од 0.2%. Бројот на ученици во државните училишта за ученици со посебни образовни потреби е намален за 3.6%, и бројот на лица кои посетуваат основно образование за возрасни е намален за 3.7%

Средното образование, исто така е задолжително и бесплатно. Средното стручно образование може да биде со тригодишно и четиригодишно траење. Стручното оспособување во зависност од сложеноста на занимањето трае до две години. На крајот на тригодишното стручно образование, учениците полагаат завршен испит и немаат право да се запишат на универзитет. Учениците кои завршуваат четиригодишно стручно образование, можат да бираат меѓу завршен испит и државна матура, зависно од тоа дали сакаат да го продолжат образованието или не, додека учениците од гимназиите задолжително полагаат државна или училишна матура. Во учебната 2020/2021 година, вкупниот број на средни училишта изнесува 109 (државни и општински), а вкупниот број на ученици изнесува 71.811 (35.200 ученички), од кои 232 ученици (75 ученички) учат во државните училишта за ученици со посебни образовни потреби. Вкупниот број на наставен кадар изнесува 7.142 (од кои 4.384 се жени). Споредено со учебната 2019/2020 година, вкупниот број на ученици бележи зголемување од 2.6%, а бројот на ученици во државните училишта за ученици со посебни образовни потреби е зголемен за 4.5%. Учество на учениците во средните училишта во системот на стручно образование изнесува 62.1%. Во 2021 година, отворени се три регионални центри за стручно образование и обука.

Стапка на лица кои рано го напуштаат образованието во 2020 година изнесува 5.7% што е значително намалување споредено во 2019 година, кога изнесуваше 7.1% и е под просекот на ЕУ.

Високото образование се реализира на три нивоа: додипломски, магистерски и докторски студии. Во Република Северна Македонија, високообразовна дејност организираат 28 високообразовни установи, од кои шест (6) државни универзитети, еден (1) приватно – јавна непрофитна високообразовна установа, десет (10) приватни универзитети, четири (4) високо стручни школи и четири (4) научни институти (каде се организираат студии од втор циклус на студии), како и два (2) факултета: Православниот богословски факултет во Скопје и Факултет за исламски науки во Скопје. Исто така, високообразовна дејност организира и Воена Академија „Генерал Михаило Апостолски“ во Скопје. Според податоците на Државниот завод за статистика, во академската 2020/2021 година се запишани вкупно 50.881 студенти, што претставува намалување за 0.7% во однос на академската 2019/2020 година. Бројот на запишани студентки изнесува 29.482 или 57.9% од вкупниот број на студенти. Најголем број студенти (83.8%) се запишани на државните високообразовни установи, додека 15.5% се запишани на приватните високообразовни установи. Бројот на наставници и соработници во високообразовните установи во академската 2020/2021 година изнесува 4.288. Од вкупниот број наставници и соработници, 3.074 или 72% се наставници и 1.214, т.е. 28% се соработници. Бројот на наставнички и соработнички во академската 2020/2021 година изнесува 2.102 или 49%.

Уделот на лицата на возраст 30-34 години кои имаат завршено високо образование во 2020 година изнесува 39.7% што претставува зголемување во однос на 2019 година (кога изнесувал 35.7%)

Во 2020 година, звањето магистер на науки и специјалист го стекнале вкупно 1.758 лица од кои 1.533 или 87.1 % се магистри и 225 или 12.8 % се специјалисти. Бројот на магистри и специјалисти, во споредба со 2019 година е намален за 8.2 %. Учеството на жените магистри во вкупниот број на лица кои стекнале научен степен магистер на науки, во 2020 година изнесува 58.2 %.

Според податоците на Државниот завод за статистика, во 2020 година, звањето доктор на науки го стекнале 174 лица, што претставува намалување за 14.7% во споредба со 2019 година. Бројот на жените што одбраниле докторска дисертација во текот на 2020 година изнесува 99 кандидатки, што претставува 56.9 % од вкупниот број лица што докторирале во 2020 година. Од вкупниот број докторирани лица, најголем процент, 24.1%, својата професија ја вршат во образовната дејност.

Вкупниот број на истражувачки организации изнесува 148. Вкупиот број на вработени во научно-истражувачка дејност изнесува 10.400.

Постоењето систем за образование на возрасни овозможува подигнување на квалитетот на образованието на возрасните во делот на формалното и неформалното образование, а со цел задоволување на потребите на пазарот на трудот преку обезбедување на кадар со потребните компетенции и вештини... Центарот за образование на возрасните верификува посебни програми кои водат до вештини. Владата донесен нов Закон за образование на возрасни, кој е доставен во собраниска процедура на усвојување. Со новиот закон се уредува за прв пат постапката за валидација на неформално и информално учење.

Од започнувањето со верификација на програми за образование на возрасни до сега реализирани се преку 430 обуки, кои ги успешно ги завршиле 5438 учесници. Лицата кои се вклучуваат во ваков вид на обуки најзаинтересирани се за обуките кои се од струките лични услуги, економска струка, угостителско – туристичка струка, медицинска струка. Со вклучувањето на верификуваните програми во реализација на мерката Обука за побарувани занимања, која е дел од Оперативниот план за активни мерки и програми интересот за програмите се прошири во сите струки. Во последните две години има зголемен интерес за верификација на посебни програми кои опфаќаат квалификации што водат до зелени работни места, со што се зголемува и бројот на обучени лица.

1.2.3 ПЕСТ АНАЛИЗА (АНАЛИЗА НА ПОЛИТИЧКИ, ЕКОНОМСКИ, СОЦИЈАЛЕН И ТЕХНОЛОШКИ ПЛАН):

Анализата на политички, економски, социјален и технолошки план (ПЕСТ анализа) е корисен метод кој ни овозможува да го согледаме влијанието на надворешните фактори врз работењето на Министерството за образование и наука.

Оттука од аспект на политичките фактори кои имаат влијание врз функционирањето на Министерството за образование и наука како најважни се:

- стратешките приоритети и приоритетните цели на Владата на Република Северна Македонија
- заклучоците кои произлегуваат од седниците на Владата кои треба да ги спроведе Министерството за образование и наука, во согласност со своите надлежности

Поважни економски фактори кои имаат влијание врз функционирањето на Министерството за образование и наука се:

- обезбедени финансиски средства во рамки на Буџетот на Република Северна Македонија
- економската стабилност и закрепнување во периодот по Пандемијата
- пристап до меѓународни програми и фондови (пр. Хоризонт Европа, Еразмус +, Европски корпус на солидарност, Еурека, ИПА фондови...)
- можности за обезбедување на средства од донори за спроведување на одредени проектни активности

Поважни социјални фактори кои имаат влијание врз функционирањето на Министерството за образование и наука се:

- координација со граѓанскиот сектор
- здравствената состојба и развојот на пандемијата Ковид 19

Технолошки фактор кој има влијание врз функционирањето на Министерството за образование и наука е:

- напредокот на дигиталните технологии

1.2.4 SWOT АНАЛИЗА:

SWOT (Strenghts, Weaknesses, Opportunities and Threats) или анализа на предностите, слабите страни, можностите и опасностите (закани) е корисен метод кој ни овозможува да го согледаме влијанието на внатрешните фактори врз работењето на Министерството за образование и наука.

Предности на Министерството за образование и наука се:

- соодветна правна рамка (законски и подзаконски акти) усогласени со ЕУ регулативата
- донесена сеопфатна Стратегија за образовието 2018-2025 г. и голем број на стратешки документи и концепции
- сертификација согласно новата верзија на стандардот ISO 9001:2015
- соодветно едуциран и обучен кадар (спроведени обуки од надворешен провајдер во текот на 2021 година)
- посветеност на вработените за квалитетно и навремено завршување на работните задачи и обврски
- одлична непосредба меѓусекторска соработка и поддршка од колегите (врз основа на анкетниот прашалник спроведен во рамки на МОН)
- подготвеност за брза реакција и промени во случај на непредвидени ситуации

Слаби страни на Министерството за образование и наука, кои се нотирани и со спроведената функционална анализа се:

- недостаток на човечки ресурси во одредени сектори
- непополнети раководни позиции (раководители на сектори и одделенија) што предизвикува неможност за делегирање на овластувања и одговорности за одредени функции во внатрешното работење на Министерството.
- нема централизирана архива во Министерството. Не постои електронска архива, ниту електронска достава на документи (ДМС не се употребува во целост).

Можности за подобрување на постојната состојба на Министерството за образование и наука се:

- соодветна распределба на вработените на соодветни места за кои се квалификувани, преквалификација на вработени, и/или трансфери на вработени во соодветни сектори каде би можеле да дадат поголем придонес.
- Надградба на знаењето и стручно усовршување на вработените преку генерички обуки и специјализирани обуки потребни за развој на технички знаења и компетенции за вработените.

Опасности (закани) за редовното функционирање на Министерството за образование и наука се:

- одлив на вработени кадри од министерството по основ на пензионирање и ненавремено пополнување на работните места со нови луѓе кои ќе го преземат знаењето и искуството
- непредвидени ситуации поврзани со развојот на КОВИД 19 вирусот

<p>ПРЕДНОСТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - соодветна правна рамка (законски и подзаконски акти) усогласени со ЕУ регулативата - донесена сеопфатна Стратегија за образовието 2018-2025 г. и голем број на стратешки документи и концепции - сертификација согласно новата верзија на стандардот ISO 9001:2015 - соодветно едуциран и обучен кадар (спроведени обуки од надворешен провајдер во текот на 2021 година) - посветеност на вработените за квалитетно и навремено завршување на работните задачи и обврски - одлична непосредба меѓусекторска соработка и поддршка од колегите (врз основа на анкетниот прашалник спроведен во рамки на МОН) - подготвеност за брза реакција и промени во случај на непредвидени ситуации 	<p>СЛАБИ СТРАНИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - недостаток на човечки ресурси во одредени сектори - непополнети раководни позиции (раководители на сектори и одделенија) што предизвикува неможност за делегирање на овластувања и одговорности за одредени функции во внатрешното работење на Министерството. - нема централизирана архива во Министерството. Не постои електронска архива, ниту електронска достава на документи (ДМС не се употребува во целост).
<p>МОЖНОСТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - соодветна распределба на вработените на соодветни места за кои се квалификувани, преквалификација на вработени, и/или трансфери на вработени во соодветни сектори каде би можеле да дадат поголем придонес. - Надградба на знаењето и стручно усовршување на вработените преку генерички обуки, и специјализирани обуки потребни за развој на технички знаења и компетенции за вработените. 	<p>ОПАСНОСТИ (ЗАКАНИ):</p> <ul style="list-style-type: none"> - одлив на вработени кадри од министерството по основ на пензионирање и ненавремено пополнување на работните места со нови луѓе кои ќе го преземат знаењето и искуството - непредвидени ситуации поврзани со развојот на КОВИД 19 вирусот

1.2.5 ОСВРТ НА ПОСТИГНАТИТЕ РЕЗУЛТАТИ ОД СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ПРОГРАМИТЕ, ПОТПРОГРАМИТЕ И АКТИВНОСТИТЕ ВО 2020 ГОДИНА :

ПРОГРАМА 1: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

ПОТПРОГРАМА 1: Зголемување на постигањата на учениците во основното образование

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Согласно новиот Закон за основно образование („Службен весник” бр.161/2019 од 5.8.2019), донесени се подзаконските акти и документи
- Донесена е Концепција за воннаставни активности бр. 12-2897/2 од 5.3.2020 година.
- Донесена е Концепција за национално оценување (државно тестирање) бр.18-5737/1 од 12.6.2020 година.
- Донесен е Концепт за развивање систем за образование од далечина бр.08-4895/2 од 21.7.2020 година
- Формирана е Работна група од сите релевантни чинители и во изготвена е предлог нова Концепција за основно образование.
- Формирана е Работна група и изготвена е предлог Концепција за наставни средства и дидактички материјали
- Од страна на Бирото за развој на образованието изработен е Водич за ученичко учество, ученичко организирање и заштита на детските права во основните училишта

- Во тек е развивање и усогласување со препораките на ОЕЦД на Националните стандарди за основно образование, кои се темелат на 8-те клучни компетенции за доживотно учење.
- Донесени се нови наставни програми по предметите странски јазици во шесто, седмо, осмо и деветто одделение.
- Почнувајќи од 1 октомври, односно со почеток на новата учебната година, согласно Законот за основно образование, обезбеден е т.н тандем наставник по физичко образование за прво и второ одделение од основно образование, односно покрај одделенскиот наставник, наставата по физичко образование ја изведува и предметен наставник по физичко образование.
- За учебната 2020/2021 година обезбедени се согласности за ново финансирање за 264 работни места по основ на проширена дејност (наставници по одделенска настава, наставници по физичко и здравствено образование, одржување на ЕСАРУ, стручни соработници)
- Во тек е изградба/доградба на шест основни училишта: нов училишен објект за ОУ во Љубош, село Батинци, Општина Студеничани, нов училишен објект ОУ „Димитар Македонски“, населба Лисиче, Општина Аеродром, доградба и надградба на ОУ Лирија, с.Горно Јаболчиште, Општина Чашка, ООУ „Наим Фрашери“ КО Мала Речица, Тетово, Изградба на крило за ОУ „Тихомир Милошевски“ с. Волково (новоселски пат), о.Ѓорче Петров и изградба на крило за ОУ „Димитар Поп Беровски“ нас Хром, о.Ѓорче Петров
- Завршена е реконструкцијата на 16 училишта ОУ Бајрам Шабани –Куманово (санитари и подови). ОУ Јосип Броз Тито - Струга, ОУ Бајрам Шабани - Сарај, Кондово – (прозори и санитарии), ОУ Лирија - Долнени, Житоше, ОУ Васил Главинов Чаир, адаптација на простор за санитарен јазол со реконструкција на крило, Реконструкција на котлара во ОУ 25 мај нас..Сингелич, о.Гази Баба, Скопје, ОУ Гоце Делчев – Винаца – санација на кров и ОУ Кирил и Методиј, Тетово- замена на кров, ОУ Бајрам Шабани, Куманово - реконструкција на фасада и санација на кров, ОУ Наим Фрашери, Куманово- реконструкција на фасада, ОУ Јероним де Рада, с.Черкези, Куманово - реконструкција на фасада, ОУ Јосип Броз Тито Струга - реконструкција на фасада и санација на кров, ОУ Мурат Лабуншти, с.Лабуншта, Струга - реконструкција на фасада, ОУ Тошо Арсов, Штип - реконструкција на фасада и санација на кров, Реконструкција на систем за топловодно греење во ОУ Блаже Конески, о.Велес и реконструкција на опожарен објект ПУ „Страшо Пинџур“ село Крупиште, општина Карбинци.
- Завршени се со изградба единаесет училишни спортски сали: ОУ „Андон Зако Чајупи“ Липково, ОУ Фаик Коница, Доброште, Теарце. ОУ „Култура“ с.Матејче, општина Липково, ОУ „Вера Јоџиќ“ Гази Баба Скопје, ОУ „Гоце Делчев“, Конче, ОУ „Јоаким Крчоски“ во Волково, општ. Ѓорче Петров, ОУ „Битолски конгрес“ Чаир, ОУ „Вера Циривири Трена“ (ново име ОУ Али Фетхи Окјар), Дебреште, Долнени, ОУ „Александар Здравковски“ Јегуновце, ОУ „7 Март“ Опае, општина Липково и ОУ „Сали Лиси“ во Добридол, Врапчиште
- Во фаза на изградба се 7 училишни спортски сали во основни училишта:, ОУ „Фаик Коница“ Грешница, Кичево, ОУ „Никола Вапцаров“ во Струмица, ОУ Фаик Коница с.Дебреше, о.Гостивар, ОУ Милто Гура, Стрелци, Кичево, ОУ Методи Митевски Брицо, ОУ Страшо Пинџур, Кавадарци и ОУ Ашим Агуши, Радолишта, Струга.
- Во сите основни училишта (фазно) продолжи да се спроведува проектот на Британски совет, со поддршка од МОН, МИОА и БРО „Училишта на 21 век“.
- Изготвени се финални верзии на испитниот материјал (тестови и прашалници) за учество во меѓународното тестирање PIRLS 2021 и одржани се вебинари со наставниците и директорите како подготовка за учеството.
- На 10.12.2020 објавени се резултатите од учеството во меѓународното тестирање ТИМС. Република Северна Македонија во математичка писменост од 58 држави е на 45 место, а во природни наука на 51 место.
- Спроведен е јавниот повик за акредитација на здруженија на наставници кои организираат натпревари на општинско, регионално и државно ниво за ученици од основните училишта, Јавниот повик за доделување на парична награда за освоена прва, втора или трета награда односно златен, сребрен или бронзен медал на меѓународен натпревар, како и Повикот за кодирање за 2020 година
- Ажуриран е веб сајтот е-учебници и на истиот се објавени 65 учебници за основно и 400 учебници за средно образование кои се во сопственост на МОН на сите наставни јазици;
- Од страна на Националната комисија одобрен е учебник по предметот босански јазик за I одделение.

- Спроведени се постапки за исправки и/или дополнувања во текстот на учебникот, а истите не преставуваат повеќе од 30% од содржината на учебникот по предметот: Македонски јазик за I и за II одделение, Јазик и култура на Ромите (изборен) за 3-то одделение.
- Завршена е постапката за исправки и/или дополнувања во текстот на учебникот, а истите не преставуваат повеќе од 30% од содржината на учебникот по предметот: Јазик и култура на Власите (изборен) за 3-то, 6-то, 7-мо, 8-мо и 9-то одделение и Јазик и култура на Бошњаците (изборен) за 3-то, 4-то, 5-то, 6-то, 7-мо, 8-мо и 9-то одделение

ПОТППРОГРАМА 2: Недискриминација, почитување на различностите и инклузивно образование

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Донесена е Концепција за инклузивно образование бр.18-6577/1 од 6.7.2020г.
- Во насока на подобрување на пристапот до образование на децата кои не биле вклучени во настава:
 - Правилник за формата и содржината на образецот на барањето за признавање на свидетелство бр. 18-11216/1 од 14.10.2020 („Службен весник“ бр.250/20 од 19.10.2020) – за ослободување на трошоци за корисници на гарантирана минимална помош
 - Програма за обезбедување туторство на ученици од основното образование 12-11599/1 од 20.10.2020
 - Правилник за формата и содржината на потврдата со која детето по извршена проверка, се запишува во соодветното одделение на основно образование, за деца кои не биле вклучени во настава, а се со надмината возрастна граница бр.18-11951/1 од 27.10.2020 г.
 - Инструменти за проверка на знаењата на децата кои не биле вклучени во настава, а се со надмината возрастна граница со бр.02-1196/1 од 30.10.2020
 - Правилник за начинот на запишување на децата кои не се вклучени во настава, а се со надмината возрастната граница бр.12-15044/2 од 24.12.2020 г.
 - Прилагодени наставни програми со кои ќе се овозможи вклучување во соодветно одделение на основно образование, за деца кои не биле вклучени во настава, а се со надмината возрастна граница бр.12-15308/1 од 29.12.2020
- Спроведен е Јавниот повик и ангажирани се Образовни медијатори за ученици Роми во основно образование, во насока на нивна целосна инклузија и поддршка во рамки на воспитно-образовниот процес (35 образовни медијатори за ученици Роми од 28 општини)
- Се имплементира Проектот „Инклузија на деца кои се надвор од училиштата во образовниот систем“, кој го спроведуваат МОН, БРО, Управата и ДПИ во соработка со МЦГО и Фондација „Песталоци“. Во Проектот се опфатени 12 општини и 18 училишта.
- Продолжија активностите за имплементација на Проектот „Редовно на часови: акција за вклучување на Ромите во основното образование“, кој го спроведува ФООМ, во соработка со Фондација Чекор по чекор, НВО Дендо вас и МОН.
- Донесено е Упатство за начинот на соработка помеѓу основните училишта со ресурсен центар и другите основни училишта бр.12-11946/1 од 27.10.2020 г., кое е споделено со сите основни училишта.
- Донесен е Правилник за нормативот, описот на компетенциите и работните задачи за образовниот и личниот асистент бр. 18-13724/2 од 2.12.2020 г.
- Во Буџетот за 2021 година, обезбедени се средства за образовани и лични асистенти, за кои МОН целосно ќе ги покрива трошоците од учебната 2021/2022 година.
- За зголемување на инклузивноста во образованието, МОН работи на две програми со Европската делегација. Со првата, 12 образовни објекти, по 4 од основно, средно и високо образование, ќе бидат реконструирани и ќе добијат пристапни рампи и пристапност до просториите, со средства од ЕУ.
- На 13.11.2020 на интернет страницата на МОН објавен е Јавен повик за доставување на апликации (барања) за финансирање на проекти за реконструкција на училишни објекти на основни и средни училишта во надлежност на Општините и на Градот Скопје со средства од Буџетот на МОН. Како еден од критериумите за избор на училиште е пристапноста за учениците со попреченост.
- Во рамки на програмата „Биди ИН, биди ИНклузивен, биди ИНклудиран“, доделени се и 287 стипендии за деца со попреченост коишто се вклучени во редовното образование, за прво и второ одделение, се со цел да се поддржат семејства и учениците со основните материјали коишто им се потребни

- Донесено е Упатство за постапката за пријавување и заштита на ученик-жртва на било која од формите на насилство, злоупотреба и занемарување бр. 18-6570/1 од 6.7.2020
- Донесен е Правилник за начинот на избор на основно училиште, поблиските критериуми и начинот на организирање на наставата во здравствени установи, казнено-поправни и воспитно-поправни установи како и во домашни услови бр. 18-6575/1 од 6.7.2020 г.
- Педагошка служба достави барање до авторите и Издавачките куќи да предложат исправки или дополнувања од стручен, методолошки, технички како и од аспект на превод и адаптирање, а истите да не претставуваат повеќе од 30% од содржината на учебникот и спроведе постапка на ревизија на одредени учебници од аспект на родова еднаквост (околу 40 учебници). Првичниот избор за учебници што требаше да се ревидираат од аспект на родова сензитивност, беа учебниците во сопственост на Министерството за образование и наука, кои за прв пат ќе се печатат и оние кои ќе се печатат по петгодишна употреба. Од страна на БРО направена е анализа на содржината од аспект на родова еднаквост и недискриминација на 15 учебници од кои 7 во основното образование и 8 во средното образование.
- Министерството за образование и наука го повлече од употреба учебникот по Македонски јазик за петто одделение, поради несоодветна и дискриминирачка содржина.
- На 3.11.2020 на веб страната на МОН објавен е Јавниот повик за доделување парични средства за организирање на активности кои придонесуваат за развој и унапредување на мултикултурализмот, меѓуетничката интеграција и толеранцијата, за учебната 2020/2021 година
- Во месец декември се спроведоа обуките на наставниците за пилот програмата за сексуално образование. Воведувањето сеопфатно сексуално образование во основните училишта, ќе значи унапредување на родовата еднаквост, инклузивноста и толеранцијата, но и превенција од сексуалното вознемирување и насилството.
- Новата предлог Концепција за основно образование, има посебна глава за Обезбедување родова сензитивност/рамноправност. Во неа меѓудругото е уредено дека „образованието поттикнува вклучување на родовата перспектива во обуката на наставниците, реализира настава низ содржини во кои нема експлицитни родови стереотипи, и користи пристап кој е родово сензитивен и повикува на критички однос кон родовата нееднаквост. Наставните содржини се избрани така што водат сметка и на девојчињата и на момчињата да им обезбедат позитивни модели за идентификација кои не се ограничени од традиционалните родови улоги.“ Концепцијата исто така уредува: „Промовирање на родовата рамноправност преку образованието е стимулирање на учеството на учениците во наставните и воннаставните активности независно од полот, односно спротивно на стереотипните очекувања поврзани со полот/родот.“

ПОТПРОГРАМА 3: Поддршка на наставниците и стручните соработници во основните училишта

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Согласно новиот Закон за наставници и стручни соработници во основните и средните училишта („Службен весник“ бр.161/2019 од 5.8.2019), донесени се сите подзаконски акти
- На предлог на Бирото за развој на образованието, донесена е Годишната програма за професионално усовршување на наставниците и стручните соработници во основните училишта за 2020 година.
- На системот за управување со учење на БРО, поставени се три обуки: Обука за инклузивно образование (развиена со поддршка на Уницеф), Обука/курс за реализирање на настава со користење на различни ИКТ средства за учење (развиена од страна на БРО и надворешен провајдер) и Обука за критичко размислување и решавање на проблеми (развиена во рамки на проектот „Училишта на 21 век“).
- Развиен е е-системот за кариерен развој, но поради пандемијата донесена е одлука Правилникот за начинот на формирање на комисиите и нивниот број, проценувањето на пристигнатите апликации и документација на наставниците за стекнување на звањето наставник-ментор и наставник-советник, бодирањето на кандидатите, ранг листата, како и начинот на работењето на комисиите, да се применува од 1 јуни 2021 година, од кога ќе важи и одредбата за објавување на јавниот повик за напредување во звање

- Во основните училишта формирани се стручните активи, согласно Законот за основното образование
- Во основните училишта формирани се тимови за професионален развој, согласно Законот за наставници и соработници во основните и средните училишта
- Во месец ноември формирана е работна група за подготовка на Каталог на акредитирани програми за обука на воспитно-образовниот кадар
- Донесен е Правилник за изменување на правилникот за начинот на формирање на комисиите и нивниот број, проценувањето на пристигнатите апликации и документација на наставниците за стекнување на звањето наставник-ментор и наставник-советник, бодирањето на кандидатите, ранг листата, како и начинот на работењето на комисиите (Службен весник бр.308/20 од 23.12.2020), со кој е утврдено рокот за објавување на Јавниот повик за добивање на звање наставник-ментор и наставник-советник да се објавува во месец јануари наместо јуни, на интернет страната на МОН.
- Врз основа на измената на Правилникот, Владата на 35-та седница одржана на 29.12.2020 донесе Одлука за давање согласност на Решението за определување на бројот на наставници во основните училишта кои можат да се стекнат со звања наставник-ментор, за фискалната 2021 година.
- Подготвен е Јавен повик до наставниците во основните училишта за доставување на барања за напредување во звање наставник-ментор, кој се објави на веб страната на МОН на 4 јануари 2021г.

ПОТПРОГРАМА 4: Воспоставена организациона структура за подобро управување и раководење со основните училишта

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Донесен е Правилникот за професионални компетенции на директорот бр.12-11597/1 од 20.10.2020.
- Од страна на Државен испитен центар изготвен е протокол за спроведување на обука и испит за директори и истиот врз основа на позитивно мислење од Комисијата за заразни болести е усвоен од страна на Владата.

Организирање на воспитно-образовниот процес од далечина, во услови на пандемијата КОВИД 19:

- Имајќи ја предвид актуелната состојба со пандемијата КОВИД 19, Владата на Република Северна Македонија на 15-та седница ги донесе и следните заклучоци, мерки и препораки:
 - Да се прекине со воспитно – образовниот процес и наставата во сите детски градинки, центри за ран детски развој, дневни центри, основни и средни училишта на територијата на Република Северна Македонија од 11 март 2020
 - Да се прекине со посета на сите воннаставни активности и други приватни активности кои децата ги извршуваат вон наставата (посета на воспитно-образовни активности, курсеви, дополнителни часови, спортски тренинзи и слично)
- На 13.3.2020 г. МОН на својата веб страна објави бесплатни дигитални платформи, апликации и содржини за учење дома
- На 16.3.2020 г. на МРТВ започнува емитувањето на едукативна програма наречена „ТВ училница“. На националниот телевизиски сервис се емитува едукативни содржини по предметите кои учениците ги изучуваат на училиште. Наставници ги предаваа лекциите кои во овој период требаше да бидат совладани согласно наставните планови и програми. Додека за децата од претшколска возраст се емитуваа едукативни емисии и приказни согласно нивната возраст.
- По прогласувањето на вонредна состојба во државата, Владата донесе Уредба со законска сила за примена на Законот за основно образование за време на вонредна состојба („Службен весник“ бр.76/20, бр.116/20 и бр.128/20). Со Уредбата е пропишано дека наставата во основните училишта се организира преку далечинско учење односно учење од дома, со примена на средства за електронска комуникација. Врз основа на Уредбата, донесено е Упатство за наставниците за начинот на оценување на учениците во периодот на реализација на настава преку далечинско учење, односно учење од дома, бр.12-4217/1 од 30.3.2020 година.
- На 24.3.2020 од страна на министерот промовирана е национална платформа за поддршка на далечинско учење (www.eduino.gov.mk), изготвена од страна на МОН, БРО и МТСП (наставници и воспитувачи) со поддршка на Уницеф.

- Владата на 58-та седница одржана на 29.5.2020г. донесе Протокол за утврдување на процедурата за запишување на ученици во прво одделение во основните училишта („Службен весник“ бр.140/20 од 29.5.2020).
- Во месец јуни МОН, БРО и Уницеф започнаа со спроведување на сеопфатно истражување во основните и средните училишта поврзано со здравствената криза и КОВИД-19 што, во голема мера, влијаеше на начинот на кој се реализира воспитно-образовниот процес во земјата. Целта на истражувањето е да ги сумира сите релевантни искуства и да го процени севкупното влијание на пандемијата COVID-19 врз образовниот процес во земјата.
- Министерството за образование и наука во соработка со Комисијата за заразни болести при Министерството за здравство подготви неколку законски и подзаконски акти за реализација на наставата во основните и средните училишта во учебната 2020/2021 година, која започна на 1 октомври 2020 година.
- Имајќи предвид дека со Уредбата е одлучено учебната година да трае 160 дена, од страна на БРО во текот на месец септември изработени се скратени наставни програми за сите предмети во основно образование, и организирана е обука за сите наставници.
- Владата формираше Комисија која ги разгледува поднесените барања од страна на основачот на училиштето за организирање на настава со физичко присуство на учениците во училиштата од четврто до деветто одделение во основното образование и од прва до четврта година во средното образование. Врз основа на предлог на Комисијата Владата донесе согласност во 596 објекти да се одвива настава со физичко присуство во основно образование.
- Во текот на месец септември 2020, започна да се развива национална платформа, која овозможува двонасочна интеракција и комуникација на наставникот и ученикот. Националната платформа овозможува организација на содржините во форма на е-училници, одржува онлајн настава со помош на Microsoft Teams, овозможува изведување на онлајн тестови и сл..Во втората половина од месец септември, од страна на МОН и БРО спроведени се обуки за сите наставници за начинот на користење на националната платформа (преку каскаден модел: национални обучувачи – училишни обучувачи - сите наставници)
- Повторно започна емитувањето на едукативната програма „ТВ училница“ на МРТВ, , додека платформата за поддршка на далечинско учење (www.eduino.gov.mk), продолжи да се дополнува во наставни и интерактивни содржини од страна на наставниците.
- За учениците коишто немаат уреди за онлајн учење, а сепак треба да учат на далечина, покрај едукативната програма на МРТВ, училиштата односно наставниците имаат обврска да им печатат материјали и редовно да им ги доставуваат, но и да бидат во постојана комуникација со нив и нивните семејства, за да го следат совладувањето на наставниот материјал.
- Паралелно со овие процеси, се работеше на обезбедување на стабилна и брза интернет конекција за училиштата и на обезбедување на хардвер опрема за социјално ранливите категории со помош на приватниот сектор.
- МОН, МЗ и МТСП во соработка со Универзитетската клиника за психијатрија воспоставија линија за помош на родители, деца и млади, имајќи предвид дека во време на пандемија, психосоцијалната поддршка е најважна за зачувување на менталното здравје на децата, учениците и родителите.
- Министерството на дневна основа ги следи состојбите со бројот на заразени ученици и наставници во наставата со физичко присуство и во целата држава тој е помал од 1 процент. Заклучно со 4.12.2020 активни заболени ученици со физичко присуство се 76, што е 0,06 проценти од вкупниот број ученици, и 167 наставници, што е помалку од 1 процент од вкупниот број наставници во нашата држава. Ова се факти кои зборуваат дека интерно ширење на вирусот во училиштата нема, дека образовниот систем е стабилен и училиштата ги почитуваат мерките и здравствените протоколи

ОЦЕНКА: Во текот на 2020 година светот се соочи со една од најголемените пандемии, што во голема мера влијаеше и на степенот на имплементација на мерките и активности предвидени со Стратешкиот план на министерството за 2020-2022 година. Сите земји во светот се соочија со ситуација во која не постои можност за вообичаено функционирање на формалното образование, а потребно беше да се обезбеди континуитет во образованието за сите ученици. Тоа подразбираше имплементација на многу нови мерки и активности, кои не беа предвидни со Стратешкиот план, како организирање на систем за образование од далечина, и одложување од имплементација на други мерки. Оваа криза, освен несигурноста и стравот што го предизвика, поттикна и барање нови решенија за организација и реализација на наставата и учењето. Тоа е едновремено и можност за подобро разбирање на разни аспекти на наставата и учењето и идентификување нови алатки и контексти за поддршка на учењето на сите деца и млади. Во рамки на Програмата - Квалитетно и инклузивно основно образование, реализирани се сепак поголем дел од активностите

планирани со Стратешкиот план 2020-2022 година, со што истата во голема мера придонесува за реализација на стратешките приоритети и приоритетни цели на Владата и приоритетите и целите на Министерството за образование и наука.

ПРОГРАМА 2: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ (ОПШТО И СРЕДНО СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ) И УЧЕНИЧКИ СТАНДАРД

ПОТПРОГРАМА 1: Зголемување на постигањата на учениците во средното образование

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Формирана е Работна група од сите релевантни чинители, која работи на изготвување на нова Концепција за средно образование, врз основа на која ќе биде изготвен и нов Закон за средно образование.
- Завршена е реконструкцијата на седум средни училишта: ОЕМУЦ „Св. Наум Охридски“, Охрид и СОУ Љупчо Сантов, Кочани. СОУ Коле Нехтенин, Штип - санација на кров, СОУ Таки Даскало, Битола - санација на кров, СОУ – гимназија Мирче Ацев, Прилеп- санација на кров и ОЕМУЦ „Св. Наум Охридски, Охрид - санација на кров и реконструкција на фасада и реконструкција на санитарни јазли во СОУ Орде Чопела, о.Прилеп
- Изградена е училишна спортска сала во СОУ Наце Буѓони – Куманово.
- За зголемување на инклузивноста во образованието, МОН работи на две програми со Европската делегација. Со првата, 12 образовни објекти, по 4 од основно, средно и високо образование, ќе бидат реконструирани и ќе добијат пристапни рампи и пристапност до просториите, со средства од ЕУ.
- На 13.11.2020 на интернет страницата на МОН објавен е Јавен повик за доставување на апликации (барања) за финансирање на проекти за реконструкција на училишни објекти на основни и средни училишта во надлежност на Општините и на Градот Скопје со средства од Буџетот на МОН. Како еден од критериумите за избор на училиште е пристапноста за учениците со попреченост.
- На 3.11.2020 на веб страната на МОН објавен е Јавниот повик за доделување парични средства за организирање на активности кои придонесуваат за развој и унапредување на мултикултурализмот, меѓуетничката интеграција и толеранцијата, за учебната 2020/2021 година
- Согласно новиот Закон за наставници и стручни соработници во основните и средните училишта („Службен весник“ бр.161/2019 од 5.8.2019), донесени се сите подзаконските акти
- Развиен е е-системот за кариерен развој, но поради пандемијата донесена е одлука Правилникот за начинот на формирање на комисиите и нивниот број, проценувањето на пристигнатите апликации и документација на наставниците за стекнување на звањето наставник-ментор и наставник-советник, бодирањето на кандидатите, ранг листата, како и начинот на работењето на комисиите, да се применува од 1 јуни 2021 година, од кога ќе важи и одредбата за објавување на јавниот повик за напредување во звање
- Во средните училишта формиран се тимови за професионален развој, согласно Законот за наставници и соработници во основните и средните училишта
- Од страна на ДИЦ изготвени се тестовите и прашалниците а на 29.10.2020 со онлајн обуки на наставниците и директорите од средните училишта на ниво на држава, ДИЦ и МОН ги започнаа подготовките за престојното пробно тестирање за ПИСА 2021
- ДИЦ и МОН од учебната 2020/2021 година, покрај стариот модел на реализација на проектната задача воведоа и нови можности за реализација на истата, базирани на интересите на учениците и на глобалните трендови во образованието, културата и социјалниот живот на младите. Покрај оваа измена, испитите од листата за полагање на екстерни предмети, е проширена со уште два нови предмета.
- На предлог на Бирото за развој на образованието, донесена е Годишната програма за професионално усовршување на наставниците и стручните соработници во средните училишта за 2020 година
- Во месец ноември формирана е работна група за подготовка на Каталог на акредитирани програми за обука на воспитно-образовниот кадар
- На 10 април 2020, објавени се Јавниот повик за доделување на парична награда за освоено прво, второ или трето место на Меѓународен натпревар од областа на математиката и природните науки, на ученикот и на наставникот кој го подготвувал ученикот за натпреварот и Јавниот повик за доделување на парична

награда за освоено златен, сребрен или бронзен медал на една од 13 меѓународни научни олимпијади (International Science Olympiad), на ученикот и на наставникот кој го подготвувал ученикот за олимпијадата.

- На 11 јуни 2020, на веб страната на МОН објавен е Конкурсот за акредитација на здруженија на наставници за организирање на натпревари на учениците по одделени предмети во средно образование (државни натпревари)
- Педагошка служба достави барање до авторите и Издавачките куќи да предложат исправки или дополнувања од стручен, методолошки, технички како и од аспект на превод и адаптирање, а истите да не претставуваат повеќе од 30% од содржината на учебникот и спроведе постапка на ревизија на одредени учебници од аспект на родова еднаквост (околу 40 учебници). Првичниот избор за учебници што требаше да се ревидираат од аспект на родова сензитивност, беа учебниците во сопственост на Министерството за образование и наука, кои за прв пат ќе се печатат и оние кои ќе се печатат по петгодишна употреба. Од страна на БРО направена е анализа на содржината од аспект на родова еднаквост и недискриминација на 15 учебници од кои 7 во основното образование и 8 во средното образование.
- Формирана е Работна група и изготвена е предлог Концепција за наставни средства и дидактички материјали
- Континуирано се реализираат активности што произлегуваат од ЕУ Програмата Еразмус+, а МОН до Европска Комисија достави писмо за интерес за вклучување на земјата во новиот циклус на Еразмус програмата и Програмата Европски корпус на солидарност 2021-2027 година.

ПОТПРОГРАМА 2: Реформа на средното стручно образование

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Континуирано се спроведуваат активности во рамки на Проектот „Образование за вработување во Северна Македонија“
- Центарот за стручно образование и обука изготви „Водич низ квалификациите во стручното образование“. Истиот е објавен на интернет страниците на МОН, ЦСОО и БРО.
- Продолжи со имплементација дуалното стручно образование во учебната 2019/2020, за образовниот профил „Техничар за индустриска мехатроника од електротехничка струка“ во четири стручни училишта, за образовен профил „Техничар за производно машинство“ во три стручни училишта и за образовниот профил „Електричар – електромонтер на електроенергетски мрежи“ во две стручни училишта.
- Во месец декември се одржа финалниот натпревар за најдобра ученичка компанија во организација на Џуниор Ачивмент Македонија, во рамки на соработката со МОН и ЦСОО.
- Од страна на ЦСОО изготвени се стандардите за простор и опрема за осумте квалификации кои ќе се обучуваат во трите регионални центри.
- Донесен е Концепт за учење преку работа бр.08-4305/2 од 13.4.2020 г.
- Работна група во која се вклучени и претставници од бизнис секторот, работи на изготвување на нов Закон за стручно образование и обука.
- Во месец ноември од страна на Владата донесени се одлуки општинските училишта „Ванчо Питошески“ Охрид, Моша Пијаде Тетово и Киро Бурназ Куманово да продолжат со работа како Регионални центри за стручно образование и обука односно како државни средни училишта од 1.1.2021 година.
- За прв пат од оваа учебна година, во Одлуката за ученички стипендии додадена е категорија на стипендии за ученици од средно стручно образование – дефицитарни струки.

ПОТПРОГРАМА 3: Ученички стандард

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Донесена е Одлука доделување на ученички стипендии (талентирани ученици, талентирани ученици спортисти, ученици од социјално ранливи категории, ученици деца без родители и родителска грижа, ученици со посебни потреби, ученици од дефицитарни струки и ученици Роми запишани во прва, втора, трета и четврта година) за учебната 2020/2021 година, спроведен е конкурсот и доделени се стипендиите
- Врз основа на пријавените апликации, зголемен е бројот на стипендии за ученици со посебни потреби, за ученици од социјално-ранливите категории, за ученици кои реализираат наставни програми од електро-техничка струка, односно сектор електро-техника и за ученици Роми
- За прв пат од оваа учебна година, отворена е можноста за целосно електронско аплицирање за стипендија (без потреба од доставување на документи во хартиена форма).
- Формирана е работна група МОН – млади, која ќе биде вклучена во креирањето на сите важни политики и процеси поврзани со младите и унапредувањето на младинскиот стандард, како и реформите во образованието. На 3.11.2020 се одржа on-line состанок на Работната група, на која беше донесен Деловник за работа и беше избран претседавач.
- Донесена е Уредба со законска сила за доделување на финансиски поддршка на ученици запишани во јавните средни училишта за купување на училишен прибор, а кои се од семејни домаќинства со низок доход, за време на вонредна состојба. Одобрени се 98 апликации.

Организирање на воспитно-образовниот процес од далечина, во услови на пандемијата КОВИД 19:

- Имајќи ја предвид актуелната состојба со пандемијата КОВИД 19, Владата на Република Северна Македонија на 15-та седница ги донесе и следните заклучоци, мерки и препораки:
 - Да се прекине со воспитно – образовниот процес и наставата во сите детски градинки, центри за ран детски развој, дневни центри, основни и средни училишта на територијата на Република Северна Македонија од 11 март 2020
 - Да се прекине со посета на сите воннаставни активности и други приватни активности кои децата ги извршуваат вон наставата (посета на воспитно-образовни активности, курсеви, дополнителни часови, спортски тренинзи и слично)
- По прогласувањето на вонредна состојба во државата, Владата донесе Уредба со законска сила за примена на Законот за средно образование за време на вонредна состојба („Службен весник” бр.76/20, бр.116/20 и бр.128/20). Со Уредбата е пропишано дека наставата во средните училишта се организира преку далечинско учење односно учење од дома, со примена на средства за електронска комуникација. Врз основа на Уредбата, донесено е Упатство за наставниците за начинот на оценување на учениците во периодот на реализација на настава преку далечинско учење, односно учење од дома, бр.12-4217/1 од 30.3.2020 година. Учениците од завршните години на образованието во учебната 2019/2020 година се ослободуваат од полагањето на државна матура, училишна матура, завршен испит. На учениците училиштето им издава диплома за завршено средно образование.
- По прогласувањето на вонредна состојба во државата, Владата на седницата, одржана на 30 март 2020 година, донесе Уредба со законска сила за примена на Законот за ученички стандард за време на вонредна состојба („Службен весник” бр.84/20 од 30.3.2020). Со Уредбата е пропишано дека во ученичките домови може да се остваруваат активности на сместување на лица на кои им е определена мерка строга изолација (карантин) за време на траење на вонредна состојба.
- Донесена е Уредба со законска сила за доделување на финансиски поддршка на ученици запишани во јавните средни училишта за купување на училишен прибор, а кои се од домаќинства со низок доход, за време на вонредна состојба
- На 24.3.2020 од страна на министерот промовирана е национална платформа за поддршка на далечинско учење (www.eduino.gov.mk), изготвена од страна на МОН, БРО и МТСП (наставници и воспитувачи) со поддршка на Уницеф.
- Од страна на ЦСОО узготвено е Упатство (насоки и совети) за реализација на далечинско учење во средно стручно образование.
- Владата на 58-та седница одржана на 29.5.2020г. донесе Протокол за постапување на средните училишта во Република Северна Македонија за време на запишувањето на ученици во прва година во учебната 2020/2021 година („Службен весник” бр.140/20 од 29.5.2020) и Протокол за постапување на

Математичко-информатичката гимназија за време на полагање на приемниот испит на учениците во учебната 2020/2021 година („Службен весник“ бр.140/20 од 29.5.2020).

- Владата, на предлог на МОН на 60-та седница одржана на 2 јуни 2020 година, донесе Протокол со кој се утврдува начинот на проверка на способностите за спортски вештини на учениците, во услови на Ковид 19, согласно препораките на Комисијата за зарази болести.
- Во месец јуни МОН, БРО и Уницеф започнаа со спроведување на сеопфатно истражување во основните и средните училишта поврзано со здравствената криза и КОВИД-19 што, во голема мера, влијаеше на начинот на кој се реализира воспитно-образовниот процес во земјата. Целта на истражувањето е да ги сумира сите релевантни искуства и да го процени севкупното влијание на пандемијата COVID-19 врз образовниот процес во земјата.
- Од страна на Работна група формирана во рамки на БРО во која се вклучени и претставници од МОН изготвен е предлог план и протоколи за одржување на наставата во учебната 2020/2021 година
- Министерството за образование и наука во соработка со Комисијата за заразни болести при Министерството за здравство подготви неколку законски и подзаконски акти за реализација на наставата во основните и средните училишта во учебната 2020/2021 година, која започна на 1 октомври 2020 година.
- Имајќи предвид дека со Уредбата е одлучено учебната година да трае 160 дена, од страна на БРО во текот на месец септември изработени се скратени наставни програми за сите предмети во средно образование, и организирана е обука за сите наставници.
- Владата формираше Комисија која ги разгледува поднесените барања од страна на основачот на училиштето за организирање на настава со физичко присуство на учениците во училиштата од четврто до деветто одделение во основното образование и од прва до четврта година во средното образование. Врз основа на предлог на Комисијата Владата донесе согласност во 16 објекти во средно образование да се одвива настава со физичко присуство во основно образование.
- Во текот на месец септември 2020, започна да се развива национална платформа, која овозможува двонасочна интеракција и комуникација на наставникот и ученикот. Националната платформа овозможува организација на содржините во форма на е-училници, одржува онлајн настава со помош на Microsoft Teams, овозможува изведување на онлајн тестови и сл..Во втората половина од месец септември, од страна на МОН и БРО спроведени се обуки за сите наставници за начинот на користење на националната платформа (преку каскаден модел: национални обучувачи – училишни обучувачи - сите наставници)
- За учениците коишто немаат уреди за онлајн учење, а сепак треба да учат на далечина, покрај едукативната програма на МРТВ, училиштата односно наставниците имаат обврска да им печатат материјали и редовно да им ги доставуваат, но и да бидат во постојана комуникација со нив и нивните семејства, за да го следат совладувањето на наставниот материјал.
- Паралелно со овие процеси, се работеше на обезбедување на стабилна и брза интернет конекција за училиштата и на обезбедување на хардвер опрема за социјално ранливите категории со помош на приватниот сектор.
- МОН, МЗ и МТСП во соработка со Универзитетската клиника за психијатрија воспоставија линија за помош на родители, деца и млади, имајќи предвид дека во време на пандемија, психосоцијалната поддршка е најважна за зачувување на менталното здравје на децата, учениците и родителите.
- Министерството на дневна основа ги следи состојбите со бројот на заразени ученици и наставници во наставата со физичко присуство и во целата држава тој е помал од 1 процент. Заклучно со 4.12.2020 активни заболени ученици со физичко присуство се 76, што е 0,06 проценти од вкупниот број ученици, и 167 наставници, што е помалку од 1 процент од вкупниот број наставници во нашата држава. Ова се факти кои зборуваат дека интерно ширење на вирусот во училиштата нема, дека образовниот систем е стабилен и училиштата ги почитуваат мерките и здравствените протоколи
- Закон за изменување и дополнување на Законот за ученички стандард со кој се уредува дека во услови на вонредни околности на учениците кои конкурираше на конкурсите за сместување во општински односно државни домови и следат настава со физичко или комбинирано присуство, и им се одобрени барањата за сместување во дом, но заради намалениот број на сместувачки легла не може да се сместат, им се исплаќа месечна сума на средства за покривање на трошоците за приватно сместување, или месечна сума на средства за покривање на трошоците за превоз од местото на живеење до местото во кое е средното училиште.
- Протоколи за работа на јавните ученички домови во услови на вирусот Ковид 19.

ОЦЕНКА: Во текот на 2020 година светот се соочи со една од најголемените пандемии, што во голема мера влијаеше и на степенот на имплементација на мерките и активностите предвидени со Стратешкиот план на министерството за 2020-2022 година. Сите земји во светот се соочија со ситуација во која не постои можност за вообичаено функционирање на формалното образование, а потребно беше да се обезбеди континуитет во образованието за сите ученици. Тоа подразбираше имплементација на многу нови мерки и активности, кои не беа предвидени со Стратешкиот план, како организирање на систем за образование од далечина, и одложување од имплементација на други мерки.. Во рамки на Програмата - Квалитетно и инклузивно средно образование и ученички стандард, реализирани се поголем дел од активностите планирани со Стратешкиот план 2020-2022 година, со што истата во голема мера придонесува за реализација на стратешките приоритети и приоритетни цели на Владата и приоритетите и целите на Министерството за образование и наука.

ПРОГРАМА 3: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО ВИСОКО ОБРАЗОВАНИЕ И СТУДЕНТСКИ СТАНДАРД

ПОТПРОГРАМА 1: Унапредување на системот на акредитација и евалуација на високото образование

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Основани се Одборот за акредитација (Решение за именување на членови од страна на Владата објавено во Службен весник бр.50/20 од 24.2.2020) и Одборот за евалуација (Решение за именување на членови од страна на Владата објавено во Службен весник бр.53/20 од 28.2.2020) на Агенцијата за квалитет. На 12.3.2020 одржана е конститутивна седница, свикана од страна на министерот за образование и наука на Одборот за акредитација и Одборот за евалуација, на кои се избрани претседатели на одборите.
- Донесен е Правилник за образецот на извештајот за работата на Одборот за евалуација на високото образование и Правилник за образецот на извештајот за работата на Одборот за акредитација на високото образование, објавени во Службен весник бр. 286/20 од 1.12.2020.
- Претставниците од МОН редовно учествуваа на состаноците на Работната група за признавање на академски квалификации организирана од страна RCC.

ПОТПРОГРАМА 2: Развивање на ефикасен систем за финансирање и управување на високото образование

Во рамки на оваа Потпрограма не се реализирани предвидените активности

ПОТПРОГРАМА 3: Студентски стандард

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Во тек е реализација на активности за Изградба на студентски дом во комплексот на Универзитет Тетово во Тетово
- Во месец февруари, официјално се пуштени во употреба целосно реновираните Блок В и Блок Г, кујна и менза од СД Гоце Делчев, со што овој студентски дом е целосно реновиран.
- Започнаа подготвителните активности за реализација на Проектот за реновирање на студентските домови (енергетски ефикасни) кој се финансира со заем од KfW.
- Донесена е Одлука за доделување на стипендии на странски државјани кои се од интерес за Републиката (стипендии за студенти со македонско потекло од Балканскиот полуостров) за академската 2020/2021 година и спроведен е конкурсот.
- Спроведен е Конкурсот за сместување на студенти во студентските домови за академската 2020/2021 година.
- Донесена е Одлука и спроведен е Конкурсот за доделување на студентските стипендии за академската 2020/2021 година.

- За прв пат од оваа учебна година, отворена е можноста за целосно електронско аплицирање за стипендија (без потреба од доставување на документи во хартиена форма).
- Изготвени се сите подзаконски акти согласно Законот за субвенциониран студентски оброк, кој треба да започне да се применува од 15 септември 2021 година.

Организирање на наставно-научниот процес од далечина, во услови на пандемијата КОВИД 19:

По прогласувањето на вонредна состојба во државата, Владата на седницата, одржана на 23 март 2020 година, донесе:

- Уредба со законска сила за примена на Законот за високото образование за време на вонредна состојба („Службен весник“ бр.76/20 и 116/20). Со Уредбата е пропишано дека студиските програми за стекнување на високо образование на трите циклуси и проверката на знаењето се изведуваат преку системот за далечинско учење со примена на средства за електронска комуникација.
- Уредба со законска сила за дополнување на Уредба со законска сила за примена на Законот за високото образование за време на вонредна состојба („Службен весник“ бр.134/20), со која уредува дека на високообразовните установи каде постои можност за целосна примена на протоколот за полагање испити на високообразовните установи, а во согласност со мерките за заштита од коронавирусот COVID 19 од Комисијата за заразни болести при Министерството за здравство, може да се реализираат студиските програми, како и проверката на знаењето, со физичко присуство на студентот.
- Владата на 58-та седница одржана на 29.5.2020г. донесе Протокол за утврдување и постапување на јавните и приватните високообразовни установи, односно единиците во состав при изведување на испитите („Службен весник“ бр.140/20 од 29.5.2020)
- Владата на 61-та седница одржана на 5.6.2020г. донесе Уредба со законска сила за дополнување на Уредбата со законска сила за примена на законот за високото образование за време на вонредна состојба („Службен весник“ бр.149/20 од 5.6.2020). со која е пропишано дека;
 - Максималниот износ на партиципација во трошоците за студирање, за студентите запишани на прв циклус на студии на јавен универзитет во академската 2020/2021 година, чие образование се финансира од Буџетот на Република Северна Македонија, го утврдува јавниот универзитет, по претходна согласност на Владата
 - Во академската 2020/2021 година може да се врши упис на нови студенти на студии од трет циклус на студиските програми кои се акредитирани за академската 2020/2021 година, студиските програми на кои им е продолжен рокот за важењето на акредитацијата, и студиските програми за кои е започната постапка за реакредитација пред влегување во сила на оваа уредба со законска сила. Студиските програми за кои е започната постапка за реакредитација пред стапување во сила на оваа уредба со законска сила ќе можат да вршат упис на студенти на трет циклус на студии по добивањето на решение за почеток со работа.
- Уредба со законска сила за примена на Законот за студентски стандард за време на вонредна состојба („Службен весник“ бр.84/20 од 30.3.2020). Со Уредбата е пропишано дека за време на траењето на вонредната состојба студентите кои се сместени во државен или приватен студентски дом, се ослободени од партиципирање во цената за сместување и исхрана како и дека во студентските домови може да се остваруваат активности на сместување на лица на кои им е определена мерка строга изолација (карантин) за време на траење на вонредна состојба.
- Програма за дополнување на Програмата за остварување и развој на дејноста во студентскиот стандард за 2020 година („Службен весник“ бр.84/20 од 30.3.2020) во која е уредено дека за време на траењето на вонредната состојба, месечната цена за сместување и исхрана која ја исплаќа МОН за студент, изнесува 3.410 мкд, според бројот на студенти сместени во студентски дом заклучно со месец март 2020 година, а ќе се исплаќа за 12 месеци во годината.
- Уредба со законска сила за плаќање на дел од партиципацијата во трошоците за студирање за студенти, партиципација за сместување во студентски дом и партиципација на трошоците за приватно сместување на студенти чие образование се финансира од буџетот на Република Северна Македонија, а се од семејни домаќинства со низок доход, за време на вонредна состојба. (одобрени апликации за партиципација во трошоци за студирање на 965 студенти и апликации за партиципација за сместување на 14 студенти).

- Закон за изменување и дополнување на Законот за студентски стандард со кој се уредува дека во услови на вонредни околности на студентите кои конкурирале на конкурсите за сместување во домови и следат настава со физичко или комбинирано присуство, и им се одобрени барањата за сместување во дом, но заради намалениот број на сместувачки легла не може да се сместат, им се исплаќа месечна сума на средства за покривање на трошоците за приватно сместување, или месечна сума на средства за покривање на трошоците за превоз од местото на живеење до местото во кое е високообразовната установа.
- Протоколи за работа на студентските домови во услови на вирусот Ковид 19.

ОЦЕНКА: Во рамки на Програмата - Квалитетно и инклузивно високо образование и студентски стандард, реализирани се дел од активностите планирани со Стратешкиот план 2020-2022 година, со што истата делумно придонесува за реализација на стратешките приоритети и приоритетни цели на Владата и приоритетите и целите на Министерството за образование и наука. Како резултат на пандемијата Ковид 19, одложена е имплементацијата на дел од активностите и истите ќе продолжат да се реализираат во текот на 2021 година.

ПРОГРАМА 4: ВЛОЖУВАЊЕ ВО НАУКАТА, ИСТРАЖУВАЊЕТО И ИНОВАЦИИТЕ

ПОТПРОГРАМА 1: Ревизија на правната рамка за истражување и развој

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Продолжија активностите за изготвување на Стратегија за паметна специјализација .
- Продолжија активностите на Работната група за изготвување на предлог - Национален патоказ за истражувачка инфраструктура (National Research Infrastructure Roadmap)
- Формирана е Работна група која работи на изготвување на нов Закон за научно-истражувачка дејност

ПОТПРОГРАМА 2: Зголемување на националните средства за научно-истражувачка дејност

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Објавен е Конкурс за доделување стипендии за академски студии од втор и трет циклус во странство за академската 2020/2021 година
- Објавен е Јавен повик за надомест на средства платени за објавување на научни трудови
- Објавен е Конкурс за доделување еднократни финансиски средства за објавен научно-истражувачки труд за 2019 година.
- Спроведен е Конкурс за доделување стипендии “Борис Трајковски“ за студии од втор циклус на Извршната МБА програма на Универзитетот Шефилд за академската 2020/2021
- Спроведен е Конкурс за доделување на средства за финансирање на материјални трошоци и услуги, за печатење на зборници на трудови од одржаните научни собири за 2020 година
- Спроведен е Конкурс за доделување на средства за учество на домашни научни истражувачи на меѓународни научни собири за 2020 година
- Спроведен е Конкурс за доделување на средства на домашни научни истражувачи за студиски престои во странство за 2020 година
- И во 2020 г. МОН финасиски го поддржа Гласникот на хемичарите и технолозите на Македонија (Macedonian Journal of Chemistry and Chemical Engineering - MJCSCE), единственото списание со импакт фактор од нашата земја.
- Од годинава за првпат Фондот за иновации и технолошки развој во соработка со Министерството за образование и наука преку грантовското финансирање додели 34 иновациски ваучери со вкупна вредност од 15 милиони денари коишто треба да го поттикнат развојот на науката во нашата држава. Преку овие

иновациски ваучери, од една страна се вложува во иновацијата, се отвора можности за младите директно да учествуваат на проекти кои можат да ја обликуваат нивната кариера, а од друга страна им се овозможува на компаниите да ја зголемат својата конкурентност

- Започнаа активности за дефинирање на предлог - критериуми за воспоставување на Центри за извонредност, како и предлог - критериуми за финансирање на националните истражувачки проекти во 2021 година, со цел да се поттикнат научно-истражувачката работа и вложувањата во науката.
- Објавен е повикот за доделување на наградата „Гоце Делчев“ во 2021 година, која се доделува за научна книга или дело објавено во 2020 година, во областа на науката

ПОТППРОГРАМА 3: Учество во регионални иницијативи и меѓународните програми за наука и истражување

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Во месец февруари 2020, во ЦЕРН, потпишан е Меморандум за соработка помеѓу Владата на Република Северна Македонија и ЦЕРН. Во име на Владата, Меморандумот е потпишан од страна на министерот за образование и наука
- Продолжија активностите на Меѓународен институт за одржливи технологии на Југоисточна Европа. На 30-та седница на Владата, одржана на 15.12.2020 разгледана и усвоена е Информација за оправданоста и придобивките од реализација на иницијативата за изградба на Меѓународниот институт за одржливи технологии на Југоисточна Европа (SEEIIST) на територијата на Република Северна Македонија.
- МОН (преку МНР) и Министерството за наука и технологија на НР Кина(преку Амбасадата на НР Кина во земјата) го усогласија текстот на Меморандумот за разбирање за заедничко финансирање на проекти за истражување и развој.
- Редовно се одржуваа инфо денови за промоција на X2020. „Мари Кири програмата за мобилност“, програмата КОСТ и отворените повици. МОН покрена иницијатива до Владата за вклучување во новата програмата Хоризонт Европа.
- Министерството за образование и наука активно учествуваше во активностите на European Social Survey (ESS ERIC)
- Претставниците од МОН, членови на Работната група за отворена наука во рамки на RSS, редовно учествуваа на состаноците на РГ.
- По однос на повикот на RCC за поддршка на високо-образовни и научни установи од шесте земји на ЗБ за кои ќе се обезбеди поддршка од консултанти за изготвување и донесување на Политики за отворена наука, одобрени се барања на три високо-образовни институции од земјата, кои станаа и членки на Асоцијацијата за отворена наука на Западен Балкан.
- Од страна на претседателите на Владите, усвоен е Проколот за соработка помеѓу шесте земји од Западен Балкан за отворена наука.
- МОН достави до ЕК – Директорат за истражување и иновации, номинација на член и заменик член на Управниот комитет на EOSC (Европски облак за отворена наука)
- МОН официјално се приклучи на иницијативата на УНЕСКО за градење на платформа за отворена наука – Ковид 19, со што Република Северна Македонија зема активно учество во размена на искуства и научни истражувања помеѓу сите земји членки на УНЕСКО поврзано со Ковид 19
- Извршени се последни консултации помеѓу Република Северна Македонија (МОН) и Република Франција (Француски институт) по однос на Договорот за соработка за финансирање на билатерални научно-истражувачки проекти.

ОЦЕНКА: Во рамки на Програмата - Вложување во науката, истражувањето и иновациите, реализирани се дел од активностите планирани со Стратешкиот план 2020-2022 година, со што истата делумно придонесува за реализација на стратешките приоритети и приоритетни цели на Владата и приоритетите и целите на Министерството за образование и наука. Како резултат на пандемијата Ковид 19, одложена е имплементацијата на дел од активностите и истите ќе продолжат да се реализираат во текот на 2021 година.

ПРОГРАМА 5: ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИ И ДОЖИВотно УЧЕЊЕ

ПОТПРОГРАМА 1: Развој на неформалното образование на возрасните

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Изготвен е нов Закон за образование на возрасни, со кој се уредува за прв пат постапката за валидација на неформално и информално учење, и истиот е доставен во владина процедура на усвојување. Со предложените измени во новиот закон се унапредува процесот на верификација на посебните програми за образование на возрасните, како и на улогата, целите и задачите на Центарот за образование на возрасните.
- Верификувани се 6 посебни програми кои водат кон стекнување на знаења, вештини и компетенции насочени кон оспособување на возрасните за работа и различни социјални активности;
- Во соработка со проектот E4E започнаа активностите за пилотирање на системот на ВНИУ на две квалификации, фасадер и келнер;
- Извршен е стручен надзор над 16 установи/институции за образование на возрасни
- Континуирано се ажурира каталогот на верифицирани посебни програми за образование на возрасните
- Изработен е документ за предлог Индикатори за мерење на квалитет на неформалното образование;
- Направено е пилотирање на Индикаторите за мерење на квалитет на неформалното образование кај два понудувачи на услуги;
- Организирани се Денови на доживотно учење

ПОТПРОГРАМА 2: Формално образование на возрасните

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Верификувани се 58 посебни програми за образование на возрасните кои водат кон стекнување на квалификација или дел од квалификација како и стекнување на знаења, вештини и компетенции;
- Континуирано се спроведува стручен надзор на понудувачи на услуги
- Извршен стручен надзор над 16 установи/институции за образование на возрасни;

ОЦЕНКА: Во рамки на Програмата - Образование на возрасни и доживотно учење, реализирани се најголем дел од активностите планирани со Стратешкиот план 2020-2022 година, со што истата во голема мера придонесува за реализација на стратешките приоритети и приоритетни цели на Владата и приоритетите и целите на Министерството за образование и наука. Како резултат на пандемијата Ковид 19, одложена е имплементацијата на дел од активностите и истите ќе продолжат да се реализираат во текот на 2021 година.

1.2.6 ОСВРТ НА ПОСТИГНАТИТЕ РЕЗУЛТАТИ ОД СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ПРОГРАМИТЕ, ПОТПРОГРАМИТЕ И АКТИВНОСТИТЕ ВО 2021 ГОДИНА:

ПРОГРАМА 1: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

ПОТПРОГРАМА 1: Зголемување на постигањата на учениците во основното образование

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Врз основа на широка јавна расправа и со вклучување на сите засегнати страни, донесена е нова Концепција за основно образование во месец март 2021, чија имплементација започна во септември 2021 (за учениците од прво и четврто одделение)

- Донесени се Национални стандарди за учениците во основното образование, базирани на компетенции кои учениците треба да ги стекнат и усвојат на крајот на основното образование
- Донесени се нови наставни програми за прво и четврто одделение, изработени врз основа на Националните стандарди и базирани на компетенции коишто учениците почнуваат да ги стекнуваат од прво одделение, а продолжуваат да ги развиваат во наредните одделенија, пред сè компетенциите кои произлегуваат од подрачјето со кое наставниот предмет има директна врска, но и трансверзалните компетенции преку кои се остварува и интеграцијата и се овозможува целосен развој на учениците.
- Креирана е информативна интернет страница osovnoobrazovanie.mon.gov.mk. Веб страницата содржи детално појаснување на содржината на планот за реформа на основното образование, а јавно се објавени сите документи поврзани со промените, како Концепцијата за основно образование, новите наставни програми и националните стандарди врз основа на кои се изработени, но и постојната и законската регулатива која е во фаза на подготовка или веќе се наоѓа во собраниска процедура на усвојување
- Обуките за наставниците за имплементација на новата Концепција и новите наставни програми се реализираа преку три модули од кои два модула се реализираа во месеците април, мај и јуни, а третиот модул во месец август.
- Изработени се нови материјали за учење согласно наставните програми за прво одделение, и нови дигитални интерактивни материјали за учење и прирачници за реализирање на наставата во четврто одделение, согласно новите наставни програми
- Наставата во второто полугодие од учебната 2020/2021 година продолжи со комбинираниот модел, кој успешно се реализираше во првото полугодие, а се покажа оправдан и од здравствен аспект. Со комбинираниот модел на настава, над 90 проценти од учениците успешно следеа онлајн настава и имаше помалку од 1 процент активни случаи со Ковид-19 на наставници и ученици од оние кои беа со физичко присуство. Учениците без уреди, според однапред утврден распоред, следеа часови на македонски и албански јазик на МТВ, а наставниците им доставуваа материјали и го следеа совладувањето на материјалот.
- Од страна на БРО изготвени се Упатство за методика на наставата на далечина во основното и средното образование, Упатство за реализација на воннаставни активности преку платформи за учење на далечина во основно образование и Упатство за реализација на училишни клубови и секции на далечина.
- Наставата во првото полугодие од учебната 2021/2022 година се реализираше со физичко присуство на учениците, со почитување на протоколите за работа на училиштата.
- Врз основа на Концептот за учебници и други наставни средства и дидактички материјали, изготвен е нов предлог Закон за учебници и други наставни и дидактички материјали во основните и средните училишта.
- Спроведена е постапка за набавка на информатичка опрема за основни училишта (10.000 таблет компјутери).
- Воведена е можност за е-упис во основното образование
- Започнати се активности за ревизија на мрежата и изготвена е нова формула за финансирање на основните училишта, со поддршка на Уницеф и Светска банка.
- Спроведено е пилот национално оценување (државно тестирање) за учениците од третто одделение во месец јуни 2021.
- ДИЦ го организираше тестирањето за ПИРЛС 2021– меѓународната студија за проверка на оспособеноста на учениците од 9-10 – годишна возраст за читање со разбирање.
- Донесена е Програма за изградба и реконструкција на основни училишта во 2021 г. (Службен весник бр.14/21 од 20.1.2021)
- Завршена е изградба на нов училишен објект за ОУ во Љубош, село Батинци, Општина Студеничани, нов училишен објект на ООУ „Наим Фрашери“ КО Мала Речица, Тетово, доградба и надградба на ОУ Лирија, с.Горно Јаболчиште, о. Чашка и изградба на нов училишен објект за ОУ Димитар Македонски, населба Лисиче, о. Аеродром
- Во тек е изградба/доградба на седум основни училишта: Изградба на крило за ОУ „Тихомир Милошевски“ с. Волково (новоселски пат), о.Ѓорче Петров, изградба на крило за ОУ „Димитар Поп Беровски“ нас Хром, о.Ѓорче Петров, Изградба на училишен објект на ОУ Луис Ѓуракуќи, подрачно училиште Лешница, Општина

Желино, Изградба на нов училишен објект ПУ во с.Долно Блаце, Општина Чучер Сандево, Изградба на нов училишен објект во нас. Визбегово, Општина Бутел, Изградба на нов училишен објект ПУ во с. Согле, Чашка и Доградба и надградба на училишен објект с. Долно Јаболчиште, Општина Чашка.

- Завршена е реконструкција на 19 основни училишта, а во тек е реконструкција на 31 основно училиште.
- Завршени се со изградба седум училишни спортските сали во ОУ Никола Вапцаров, Струмица, во ОУ Фаик Коница, Грешница, Кичево, во ОУ Милто Гура, с.Стрелци, Кичево, во ОУ Фаик Коница с.Дебреше, о.Гостивар, во ОУ Методи Митевски Брицо, Лозово, во ОУ Страшо Пинџур, Кавадарци и во ОУ Ашим Агуши, Радолишта, Струга.
- Во фаза на изградба се шест училишни спортски сали во основни училишта ОУ Кире Гаврилоски Јане, Прилеп, ОУ Гоце Делчев, Ресен, ОУ Екрем Чабеј с.Слатино, Теарце, ООУ „Маршал Тито“, с.Муртино, Струмица, ОУ Андреа Савески Кикиш, Тетово и ОУ Наим Фрашери, с.Моране, Студеничани
- Спроведена е набавка на опрема и наставно-нагледни средства за кабинетите по природни науки во основните училишта, набавка на мебел за кабинети за основните училишта (плакари, маси и елементи за кабинети за природни науки и лабораториски столчиња) и набавка на училишни интерактивни табли.

ПОТПРОГРАМА 2: Недискриминација, заштита од насилство, почитување на различностите и инклузивно образование

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Од септември 2021 воведена е пилот програмата за сеопфатно сексуално образование. Воведувањето сеопфатно сексуално образование во основните училишта, значи унапредување на родовата еднаквост, инклузивноста и толеранцијата, но и превенција од сексуалното вознемирување и насилството.
- Донесено е Решение за реонизација за соработка на општинските основни училишта со основните училишта со ресурсен центар и/или центрите за поддршка.
- Донесен е Правилник за начинот на оценување на учениците со попреченост бр. 18-2447/1 од 9 февруари 2021
- Донесен е Правилник за начинот на побарување на образовен/личен асистент, начинот на селекција и избор на образовен/личен асистент
- Во втората половина на месец мај започнаа обуки на кадарот во посебните училишта, односно тренинг за тренери за образовни асистенти, кои понатаму треба да ја спроведат обуката на образовните асистенти кои ќе бидат селектирани, и на наставниците во чии паралелки ќе бидат вклучени ученици со попреченост.
- Ангажирани се 500 образовни асистенти за работа со ученици со попречености во основните училишта, за учебната 2021/2022 година.
- Вработени се 49 нови специјални едукатори и рехабилитатори во основните редовни училишта и училиштата со ресурсни центри во насока на поддршка на учениците со попреченост и на наставниот кадар.
- Основните училишта со ресурсни центри добија 2,5 милиони денари за набавка на опрема и дидактички средства во функција на поддршка на инклузивното образование.
- Со измените и дополнувањата на Законот за основно образование, усвоени од страна на Владата, се подобрува квалитетот на инклузивното образование преку допрецизирање на постапката за вработувањето на образовните асистенти, како и можноста да им се трансформира работниот однос од определено на неопределено време.
- Во предлог Законот за учебници и други и други наставни и дидактички материјали, за прв пат е уредено самите учебници да бидат инклузивни. Тоа значи дека секоја книга што ќе ја има во хартиена верзија, да има и аудио верзија, а МОН ќе може да ја печати и на Брајово писмо за децата со оштетен вид.
- Во предлог Законот за учебници и други наставни и дидактички материјали, целосно е уредена забраната за дискриминација од секаков вид како и дека „со учебниците и другите наставни и дидактички материјали се промовира еднаквоста, почитувањето на човековите права, различноста, мултикултурализмот, демократијата, граѓанското учество и критичкото размислување“. Во законот е уредено дека во постапката за одобрување на учебници и други наставни и дидактички материјали ќе учествуваат претставници од граѓанскиот сектор со минимум 10 години искуство во недискриминација, човекови права, родова еднаквост...
- Новите наставни материјали за прво и четврто одделение за прв пат се изработија на брајово писмо за учениците со оштетен вид.

- МОН спроведе неколку постапки согласно ЗЈН за реконструкција на училишта во насока на подобрување на условите и пристапноста за учениците со попреченост.
- Продолжија активностите во рамки на двете програми за инклузивност финансирани од канцеларијата на ЕУ во Скопје: реконструкција во насока на обезбедување на пристапност на 15 образовни објекти и програмата „Биди ИН, биди ИНклузивен, биди ИНклучиран“, за инклузија на деца со попреченост во редовното основно образование.
- МОН ангажираше 35 ромски образовни медијатори за поддршка на основното образование на ученици Роми за учебната 2021/2022 година.
- Започна нова фаза од проектот „Инклузија на деца надвор од наставата на образованиот систем“, реализиран од страна на Фондацијата Pestalozzi во соработка со Министерството за образование и наука, Државниот просветен инспекторат, Бирото за образование и Министерството за труд и социјална политика.
- Продолжија активностите за имплементација на Проектот „Редовно на часови: акција за вклучување на Ромите во основното образование“, кој го спроведува ФООМ, во соработка со Фондација Чекор по чекор, НВО Дендо вас и МОН.
- Објавен е Јавен повик за покривање на трошоци за котизација и пат за учество на еден меѓународен натпревар во текот на 2021 година од областа на математиката, информатиката и природните науки, Јавен повик за акредитација на здруженија на наставници кои организираат натпревари на ученици од основните училишта и Јавен повик за доделување на парична награда за освоена прва, втора или трета награда или златен, сребрен, односно бронзен медал на меѓународен натпревар од областа на математиката, информатиката и природните науки, на ученикот, на наставникот кој му го предава предметот од овие области, како и на менторот кој го подготвувал ученикот за натпреварот.
- Во измените и дополнувањата на Законот за основно образование, усвоени од страна на Владата, внесена е одредба, Министерството да може, на талентиран и надарен ученик, да му додели и стипендија за освоена прва, втора или трета награда или златен, сребрен, односно бронзен медал на меѓународни олимпијади и натпревари, како и за освоено прво место на натпревар на државно ниво.
- Одржан е третиот предизвик за кодирање во рамките на програмата „Училишта на 21-от век“.
- МОН и ФИТР ги објавија резултатите по однос на повикот „Предизвик за млади истражувачи #4 – зелени проекти“ за ученици од основните и средни училишта.
- Донесени се за првпат Стандарди за интеркултурно образование, во основно образование
- Донесено е Упатство за организирање заеднички наставни часови (со ученици кои следат настава на различни наставни јазици)
- На 1.11.2021 на веб страната на МОН објавен е Јавниот повик за доделување на средства за реализација на активности кои придонесуваат кон почитување на мултикултурализмот и за развој на интеркултурниот дијалог/интеракција и унапредување на меѓуетничката интеграција, за основните и средните училишта

ПОТПРОГРАМА 3: Поддршка на наставниците и стручните соработници во основните училишта

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- На 66-та седница одржана на 20.4.2021 Владата го усвои Законот за изменување и дополнување на Законот за БРО, со кој се уредува дека БРО подготвува Каталог на акредитирани програми и понудувачи за обука за стручно усовршување на наставници и стручни соработници и го следи спроведувањето на акредитираните програми за обуки и на акредитираните установи, институции и други правни лица, во однос на квалитетот на спроведувањето на програмите за обука. Во Законот е уредена и постапката за акредитација на понудувачи и програми и критериумите кои треба да се исполнат за да бидат акредитирани. Наставниците и стручните соработници избираат обуки од Каталогот преку основното, односно средното училиште во кое се вработени, во согласност со нивниот план за професионален развој
- Донесена е Програмата за обуки за стручно усовршување на наставниците во основните и средните училишта за 2021 година и Програмата за обуки за стручно усовршување на стручните соработници во основните и средните училишта за 2021 година. Со програмите се пропишани подрачјата, пот-подрачјата и темите за обуките.

- Преку порталот едуино спроведени се преку 10 обуки (вебинари) за наставниците и стручните соработници.
- Спроведен е петтиот последен циклус обуки во рамките на Програмата Училишта на 21-от век. On-line обуките за директорите беа организирани во периодот од 25 мај до 1 јуни, а обуките за наставниците во периодот од 14 јуни до 9 јули 2021. Со обуките беа опфатени околу 400 наставници од 83 училишта
- Владата на 65-та седница одржана на 13.4.2021 година го утврди текстот на Законот за наставниците и стручните соработниците во основните и средните училишта и истиот е доставен во собраниска процедура на усвојување. За да се надминат состојбите со вработувањата на определено време секоја учебна година, како и состојбите со трансформациите на работниот однос од определено на неопределено работно време на наставниците и стручните соработници, се пристапи кон изменување и дополнување на Законот за наставниците и стручните соработници во основните и средните училишта во насока на создавање на нивна правна и економска сигурност преку засновање на работниот однос на неопределено време.
- За прв пат е спроведен повик за наставниците во основните училишта за доставување на барања за напредување во звање наставник-ментор. Во месец јуни донесено е Решението за избор на ментори наставници и истото е доставено до избраните наставници и директорите на наставниците. На првиот јавен оглас, во звање ментор се унапредени 141 наставник од основните училишта.
- На 26.5.2021 објавен е повторен повик за пријавување на наставници од основни училишта за напредување во звање „ментор“.
- Донесен е Правилник за дополнување на правилникот за формата, содржината и начинот на водење на педагошката документација и евиденција во основното училиште, со кој е олеснет начинот на водење на педагошката евиденција.

ПОТПРОГРАМА 4: Воспоставена организациона структура за подобро управување и раководење со основните училишта

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Спроведено е истражување со директорите, врз основа на кое од страна на ДИЦ изготвена е нова програма за напредни обуки на директор и истата е доставена до МОН со цел нејзино донесување. По донесување на Програмата ќе биде изготвен и каталог за напредни обуки на директор.
- Од страна на ДИЦ се работи на измени и дополнувања на Законот за обука и испит за директор на основно училиште, средно училиште, ученички дом и отворен граѓански универзитет за доживотно учење.
- Со измените и дополнувањата на Законот за основно образование, усвоени од страна на Владата, уредена е пресметката на плата и надоместоци на директорите на основните училишта.

ОЦЕНКА: И во текот на 2021 година продолжи да се шири Пандемијата поради што наставата во второто полугодие од учебната 2020/2021г. се одвиваше со комбиниран модел. Сепак истражувањето за начинот на реализација на наставата спроведено од страна на Унисеф и Реактор, покажа значително подобрување на наставата во учебната 2020/2021 година споредено со учебната 2019/2020 година. Во рамки на Програмата - Квалитетно и инклузивно основно образование, реализирани се речиси сите активности планирани со Стратешкиот план 2021-2023 година, со што истата во голема мера придонесува за реализација на стратешките приоритети и приоритетни цели на Владата и приоритетите и целите на Министерството за образование и наука.

ПРОГРАМА 2: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ (ОПШТО И СРЕДНО СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ) И УЧЕНИЧКИ СТАНДАРД

ПОТПРОГРАМА 1: Зголемување на постигањата на учениците во средното образование

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Во тек е изготвување на нова Концепција за средно образование, врз основа на која ќе биде изготвен и нов Закон за средно образование.
- Наставата и во второто полугодие продолжи со комбинираниот модел, кој успешно се реализираше во првото полугодие, а се покажа оправдан и од здравствен аспект. Со комбинираниот модел на настава, во првото полугодие над 90 проценти од учениците успешно следеа онлајн настава и имаше помалку од 1 процент

активни случаи со Ковид-19 на наставници и ученици од оние кои беа со физичко присуство. На учениците без уреди, наставниците им доставуваа материјали и го следеа совладувањето на материјалот.

- Наставата во првото полугодие од учебната 2021/2022 година се одвиваше со физичко присуство со почитување на протоколите за работење на училиштата во услови на Пандемија.
- Донесена е Програма за изградба и реконструкција на средни училишта во 2021 г. (Службен весник бр.12/21 од 18.1.2021)
- Завршена е реконструкција на 3 училишта: СОУ Гостивар, Гостивар, СОУ Панче Арсовски, Гази Баба, Скопје и СОУ „Кочо Рацин“ – Земјоделско училиште и ученички дом, а во тек е реконструкција на 11 училишта СОУ Мирче Ацев Прилеп, СОЕУ „Јане Сандански“ Битола, ССОУ „Јовче Тесличков“ Велес, ДСУ Искра Штип, „Ванчо Питошески“ , Охрид, СОУ Киро Спанцов Брко, Кавадарци, СОУ Таки Даскало, Битола, СОУ Перо Наков, Куманово, СОУ Орде Чопела, Прилеп, СОУ Ѓорче Петров, Прилеп, „Киро Бурназ“, и с.Долно Коњаре, Куманово
- Во рамки на програмата за реконструкција на образовни објекти, спроведен е меѓународен тендер со отворена постапка за изведба на градежни работи за адаптација на постоечките образовни објекти за да се обезбеди пристап и функционалност за лицата со посебни потреби.
- Спроведен е Јавен повик за доделување на парична награда за освоено прво, второ или трето место на меѓународен натпревар од областа на математиката и природните науки, на ученикот и на наставникот кој го подготвувал ученикот за натпреварот од средното образование, Јавен повик за доделување на парична награда за освоено златен, сребрен или бронзен медал на една од 13 меѓународни научни олимпијади (International Science Olympiad), на ученикот и на наставникот кој го подготвувал ученикот за олимпијадата и Јавен повик за акредитација на здруженија на наставници за организирање на натпревари на учениците по одделни предмети во средното образование.
- Донесено е за прв пат Упатство за организирање заеднички наставни часови (со ученици кои следат настава на различни наставни јазици).
- Изработени се предлог Стандарди за интеркултурно образование, во средно образование.
- На 1.11.2021 на веб страната на МОН објавен е Јавниот повик за доделување на средства за реализација на активности кои придонесуваат кон почитување на мултикултурализмот и за развој на интеркултурниот дијалог/интеракција и унапредување на меѓуетничката интеграција, за основните и средните училишта
- Во учебната 2021/22 година доделени се 870 стипендии за средношколци Роми
- Донесена е Програмата за обуки за стручно усовршување на наставниците во основните и средните училишта за 2021 година и Програмата за обуки за стручно усовршување на стручните соработници во основните и средните училишта за 2021 година. Со програмите се пропишани подрачјата, пот-подрачјата и темите за обуките.
- Во месец мај БРО спроведе постапка за акредитација на програми за обука и понудувачи на професионално усовршување на наставници во средните училишта на тема „Современи концепти на средното образование – новата улога на наставникот и новите стратегии на поучување и учење“. Со обуките се опфатени околу 7000 наставници од средните училишта.
- Донесен е Правилник за дополнување на правилникот за формата, содржината и начинот на водење на педагошката документација и евиденција во средното училиште (Службен весник бр.48/2021 од 1.3.2021), со кој се олеснува начинот на водење на педагошката евиденција.
- Државен испитен центар го спроведе пробното ПИСА тестирање.
- Изготвен е нов предлог Концепт за државна матура
- Започнати се активности за ревизија на мрежата и формулата за финансирање на средните училишта.

ПОТПРОГРАМА 2: Реформа на средното стручно образование

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Изготвен е предлог текст на нов Закон за стручно образование и обука, кој е доставен за консултација со пошироката јавност

- Воведени се модуларни наставни програми базирани на резултати од учење за стручните и општо-образовните предмети за трета година во техничко образование, од месец септември 2021
- Изработени и донесени се наставните програми за четврта година за дуално стручно образование и наставните програми за новите паралелки и струки.
- Под слоганот „Учи паметно, работи стручно“ беа организирани низа средби со компаниите за отворање на барани профили во стручните училишта. Имено, преку социјален дијалог со компаниите и бизнис заедницата на локално ниво, МОН заедно со општините работеше на утврдување кои профили ќе бидат отворени во средните стручни училишта во учебната 2021/2022 година.
- Конкурсот за упис на ученици за учебната 2021/2022 година целосно е усогласен согласно потребите на пазарот на трудот.
- Во дуалното образование во учебната 2021/2022 година се запишани 1384 ученици во 44 училишта во соработка со 220 компании. Оваа учебна година бројот на дуални паралелки во државата од 11 е зголемен на 97
- Министерството за образование и наука врз основа на донесена одлука од 58-та седница на Владата одржана на 26.3.2021., ги зголеми стипендиите за учениците од средните стручни училишта, со што дополнително се стимулираат учениците кои своето образование го продолжуваат во едно од стручните средни училишта во земјава.
- Во месец февруари 2021, објавен е првиот Повик наменет за средните стручни училишта и компаниите во рамки на „Регионалниот фонд за предизвици“ за земјите од Западен Балкан.
- Објавени се постапки согласно ЗЈН за комплетна реконструкција на државно училиште Регионален центар за средно стручно образование и обука „Киро Бурназ“, с.Долно Коњаре, Куманово и Реконструкција/рехабилитација на државно училиште Регионален центар за средно стручно образование и обука „Ванчо Питошески“, Охрид.
- Во рамки на ИПА, спроведена е и завршена е постапка за избор на консултанти за изработка на детална спецификација за опрема за регионалните центри.
- Склучен е и договор со консултантска компанија со ИПА средства (договор во вредност од 2.3 милиони евра), за поддршка на реформите во средното стручно образование, во која се вклучени и нови регионални центри во останатите плански региони.
- Изготвена е анализа на потребите за обука на наставниот и стручниот кадар во регионалните центри.
- Во текот на месец април спроведена е набавка на опрема за средните стручни училишта од сектор шумарство (набавка на машини за обработка на дрво)
- На 25 март ЕК го објави започнувањето на програмата Еразмус + за периодот 2021-2027 година.

ПОТПРОГРАМА 3: Ученички стандард

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Донесен е Правилник за начинот на полагање на стручниот испит за воспитувач и стручен соработник во јавен ученички дом (Службен весник на РСМ бр.42/21 од 25.2.2021).
- Политиката на стипендирање е проширена, како од аспект на видовите на стипендии, имаме повеќе нови категории за да се опфатат што повеќе млади, но и значително зголемени износи за голем дел од постојните, за да навистина ја почувствуваат материјалната поддршка од државата.
- Во делот на ученички стипендии, висината на ученичките стипендии е зголемена и изнесува 3.500 денари. Вкупниот годишен износ кој ќе се распределува за оваа намена е зголемен за 11%, односно од речиси 87 милиони денари се зголемува на 97,8 милиони денари.
- Имајќи предвид дека фокусот на уписните политики е средното стручно образование кое се покажува како дефицитарно и нуди просперитет за младите, најбројна категорија се стипендиите за ученици што се запишаа во дуални паралелки во четиригодишно стручно образование, но и ученици што се запишаа во тригодишно средно стручно образование.
- Поголема категорија се и стипендиите за социјална поддршка, за да се излезе во пресрет на учениците чии семејства имаат месечни приходи под она што значи оптимум за нормално живеење и функционирање.

- Воведена е можност за целосно е-аплицирање за стипендии и сместување во ученички дом.
- Воспоставен е систем за редовна месечна исплата на стипендиите.
- Набавена е нова опрема за кујните за ученичките домови.

ОЦЕНКА: И во текот на 2021 година продолжи да се шири Пандемијата поради што наставата во втората половина од учебната 2020/2021 година се одвиваше со комбиниран модел. Сепак истражувањето за начинот на реализација на наставата спроведено од страна на Уницеф и Реактор, покажа значително подобрување на наставата во учебната 2020/2021 година споредено со учебната 2019/2020 година. Во рамки на Програмата - Квалитетно и инклузивно средно образование и ученички стандард, реализирани се дел од активностите планирани со Стратешкиот план 2021-2023 година, со што истата придонесува за реализација на стратешките приоритети и приоритетни цели на Владата и приоритетите и целите на Министерството за образование и наука.

ПРОГРАМА 3: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО ВИСОКО ОБРАЗОВАНИЕ И СТУДЕНТСКИ СТАНДАРД

ПОТПРОГРАМА 1: Унапредување на системот на акредитација и евалуација на високото образование

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Собранието на Република Северна Македонија, на седницата одржана на 21 април 2021 година, донесе Одлука за избор на членови на Националниот совет за високо образование и научно-истражувачка дејност. Конститутивната седница на Националниот совет се одржа на 10.6.2021 г.
- Владата на 45-та седница одржана на 16.2.2021 на предлог на МОН ја донесе Одлуката за видот и висината на надоместоците на членовите на Одборот за акредитација на високото образование врз основа на присуство на седница и обем на извршена работа (Службен весник бр.43/2021 од 22.2.2021 г.) и на 53-та седница одржана на 12.3.2021 донесе Одлука за изменување на Одлуката за видот и висината на надоместоците на членовите на Одборот за акредитација на високото образование врз основа на присуство на седница и обем на извршена работа (Службен весник бр.61/2021 од 17.3.2021 г.).
- Владата на 65-та седница одржана на 13.4.2021 на предлог на МОН донесе Одлука за видот и висината на надоместоците за трошоците во постапката на акредитација врз основа на реално направени трошоци (Службен весник бр.84/21 од 16.4.2021 г.)
- Владата на 66-та седница одржана на 20.4.2021 на предлог на МОН донесе Одлука за видот и висината на надоместоците за трошоците во постапката на евалуација врз основа на реално направени трошоци, како и надоместоците на членовите на Одборот за евалуација на високото образование врз основа на присуство на седница и обем на извршена работа (Службен весник бр.92/21 од 26.4.2021 г.)
- Од страна на Одборот за евалуација доставен е шестемесечен извештај за своето работење.
- Претставниците од МОН редовно учествуваа на состаноците на Работната група за признавање на академски квалификации организирана од страна RCC.

ПОТПРОГРАМА 2: Развивање на ефикасен систем за финансирање и управување на високото образование

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- За првпат е потпишан Колективен договор со кој се зголемуваат платите и се унапредуваат правата на вработените во високо образование
- Согласно член 43 став 5 од Законот за високото образование, Националниот совет за високо образование предлага Уредба за мерила и критериуми за финансирање на високото образование, која ја донесува Владата. До Националниот совет доставени се материјалите и предлог моделите за финансирање на високо-образовните установи, подготвени во рамки на SKILLS проектот од страна на меѓународниот консултант.
- Од страна на Националниот совет донесен е Правилник за содржината и формата на извештајот за работа на ректорот.

ПОТПРОГРАМА 3: Студентски стандард

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Во завршна фаза е реализација на активности за Изградба на студентски дом во комплексот на Универзитет Тетово во Тетово
- Во рамки на Проектот за реновирање на студентските домови (енергетски ефикасни) кој се финансира со заем од KfW, завршена е постапката за ангажирање на проектната единица за имплементација на проектот. Завршена е и постапката за ангажирање на консултантската компанија за имплементација. Во тек е изработка на проекти за реконструкција на два дома.
- Во рамки на програмата за реконструкција на образовни објекти (со која се опфатени четири објекти на високо-образовни установи), објавен е меѓународен тендер со отворена постапка за изведба на градежни работи за адаптација на постоечките образовни објекти за да се обезбеди пристап и функционалност за лицата со посебни потреби.
- Набавена е нова опрема за кујните за студентските домови.
- Донесена е Одлука за доделување на стипендии на странски државјани кои се од интерес за Републиката (стипендии за студенти со македонско потекло од Балканскиот полуостров) за академската 2021/2022 година.
- Спроведен е Конкурс за доделување стипендии за академски студии од прв циклус во странство за академската 2021/2022 година
- Врз основа на интензивни разговори и консултации во рамки на работната група МОН-Млади, за 9 категории студентски стипендии износите се зголемени и изедначени на ниво од 6050 денари на месечно ниво, што значи пораст во однос на тоа што досега се доделуваше како износ од 3300, 4000, 4400 мкд. Вкупниот годишен буџет за оваа намена - доделување на студентски стипендии се зголемува за 65%. (од 117 милиони денари, на 179 милиони денари).
- Воспоставен е систем за редовна месечна исплата на стипендиите.
- За прв пат е воведен субвенциониран студентски оброк за редовните студенти на универзитетите во земјата.
- Укината е административната такса за студентите при аплицирање за сместување во студентски дом
- Воведена е можност за целосно е-аплицирање за стипендии и сместување во студентски дом. Истовремео аплицирањето за студентски оброк е целосно во е-формат

ОЦЕНКА: Во рамки на Програмата - Квалитетно и инклузивно високо образование и студентски стандард, реализирани се дел од активностите планирани со Стратешкиот план 2021-2023 година, со што истата придонесува за реализација на стратешките приоритети и приоритетни цели на Владата и приоритетите и целите на Министерството за образование и наука. Како резултат на пандемијата Ковид 19, одложена е имплементацијата на дел од активностите и истите ќе продолжат да се реализираат во текот на 2022 година.

ПРОГРАМА 4: ВЛОЖУВАЊЕ ВО НАУКАТА, ИСТРАЖУВАЊЕТО И ИНОВАЦИИТЕ

ПОТПРОГРАМА 1: Ревизија на правната рамка за истражување и развој

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Продолжија активностите за изготвување на Стратегија за паметна специјализација (изготвена и одобрена е од страна на JRC квалитативната анализа).
- Со поддршка на RCC изготвен е Национален патоказ за истражувачка инфраструктура (National Research Infrastructure Roadmap)
- Во тек е изготвување на нов Закон за научно-истражувачка дејност

ПОТППРОГРАМА 2: Зголемување на националните средства за научно-истражувачка дејност

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Собранието на Република Северна Македонија, на седницата одржана на 21 април 2021 година, донесе Одлука за избор на членови на Националниот совет за високо образование и научно-истражувачка дејност. Конститутивната седница на Националниот совет за високо образование и научно-истражувачка дејност се одржа на 10.6.2021 година.
- Донесен е Правилник за дополнување на Правилникот за начинот на финансирање на организација на научни собири и учество на домашни научни истражувачи на меѓународни научни собири и студиски престои во странство („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.88/21) од 22.4.2021 година, во насока на воведување на можност за учество и/или организација на научни собири преку средствата за електронска комуникација.
- Спроведен е Конкурс за доделување на средства за учество на домашни научни истражувачи на меѓународни научни собири за 2021 година, Конкурс за доделување на средства на домашни научни истражувачи за студиски престои во странство за 2021 година и Конкурс за доделување на средства за финансирање на материјални трошоци и услуги, за печатење на зборници на трудови од одржаните научни собири за 2021 година
- Спроведен е Конкурсот за доделување на еднократни финансиски средства за објавен научно - истражувачки труд за 2020 година. За прв пат од оваа година, во насока на креирање на политика на отворена наука, предвидено е авторот/авторите кои аплицираат на конкурсот да го објават наградениот научно-истражувачки труд (согласно авторските права на издавачот) во репозиториумот на матичниот факултет/универзитет најдоцна во рок од три месеца по објавувањето на конечната листа за финансирање на интернет страницата на МОН, како и трудот да биде вклучен во репрезентативната или персоналната библиографија на авторот во националниот E-CRIS.MK систем. Прифатени се 334 научно-истражувачки труда кои ги исполнуваат условите согласно конкурсот (од вкупно пријавени 375).
- Спроведен е Конкурсот за надомест на средствата платени за објавување на научни трудови во списанија со фактор на влијание, реферирани во базите на Web of Science или Scopus од наставниците и соработниците избрани на високообразовните/ научните установи во Република Северна Македонија, во 2020 година.
- Спроведен е Конкурс за доделување стипендии за академски студии од втор и трет циклус во странство за академската 2021/2022 година
- Спроведен е Конкурс за доделување стипендии “Борис Трајковски“ за студии од втор циклус на Извршната MBA програма на Универзитетот Јорк за академската 2021/2022.
- Доделена е наградата „Гоце Делчев“ во 2021 година, која се доделува за научна книга или дело објавено во 2020 година, во областа на науката.
- За прв пат после 10 години спроведен е Конкурс за финансирање на научно-истражувачки проекти за јавните научни установи. Одобрени се за финансирање 7 проекти од јавен научен интерес (на 7 јавни-научни установи) во вкупен износ од 19.000.000 мкд
- Спроведен е Конкурс за набавка на опрема за лаборатории, акредитација на лаборатории и сл. за сите субјекти кои вршат научно-истражувачка работа. Одобрени се за финансирање вкупно 44 апликации, од поднесени 67. Тоа се оние кои се најдобро рангирани според методологијата по која се водеше комисијата за рангирање. 5 од нив се апликации за поддршка на формалното признавање на компетентноста на лабораториите, односно за акредитација на методи кои веќе се користат во работењето. 25 се однесуваат на одржување на техничката компетентност на лабораториите и воведување нови аналитички методи во работењето. 14 се апликации за средства за набавка на нова лабораториска опрема. Се работи за тригодишни проекти, чија вкупна вредност е речиси 318 милиони денари, од кои МОН покрива дури 224 милиони денари, или над 70% е учеството на државата во реализацијата на проектите.

ПОТППРОГРАМА 3: Учество во регионални иницијативи и меѓународните програми за наука и истражување

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Потпишан е меѓународниот договор со Европската унија за учество на Република Северна Македонија во „Хоризонт Европа“, рамковната програма за истражување и иновации за периодот од 2021-2027.

- На 5.3.2021 на веб страната на МОН објавен е првиот повик од новата Програма Хоризонт Европа. На 28 јуни започнаа Хоризонт Европа Инфо денови
- Продолжија активностите на Меѓународен институт за одржливи технологии на Југоисточна Европа.
- Министерството за образование и наука активно учествуваше во активностите на European Social Survey (ESS ERIC)
- Претставниците од МОН, членови на Работната група за отворена наука во рамки на RSS, редовно учествуваа на состаноците на РГ.
- Доставена е официјална номинација од МОН на членови во Управниот комитет и Советодавниот комитет на мрежата на институции за отворена наука координирана од страна на RCC.
- На 19.4.2021 на веб страната на МОН објавен е Конкурс за финансирање на заеднички македонско – австриски научно-истражувачки проекти за периодот 2022 – 2023 година . На 10.12.2021 на веб страната на МОН објавена е Листа на одобрени билатерални проекти меѓу Република Северна Македонија и Сојузна Република Австрија кои ќе се финансираат во периодот 2022-2023 година. Одобрени се 14 од пристигнатите 16 апликации
- Во однос на билатералната соработка со Кина, се спроведоа 20-те одобрени заеднички научно-истражувачки проекти за периодот 2020-2021 година, а догоорена е соработката за следниот циклус на заеднички научно-истражувачки проекти.

ОЦЕНКА: Во рамки на Програмата - Вложување во науката, истражувањето и иновациите, реализирани се дел од активностите планирани со Стратешкиот план 2021-2023 година, со што истата придонесува за реализација на стратешките приоритети и приоритетни цели на Владата и приоритетите и целите на Министерството за образование и наука. Како резултат на пандемијата Ковид 19, одложена е имплементацијата на дел од активностите и истите ќе продолжат да се реализираат во текот на 2022 година.

ПРОГРАМА 5: ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИ И ДОЖИВОТНО УЧЕЊЕ

ПОТПРОГРАМА 1: Развој на неформалното образование на возрасните

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Изготвен е нов Закон за образование на возрасни, со кој се уредува за прв пат постапката за валидација на неформално и информално учење, и истиот е доставен во собраниска процедура на усвојување. Со предложените измени во новиот закон се унапредува процесот на верификација на посебните програми за образование на возрасните, како и на улогата, целите и задачите на Центарот за образование на возрасните.
- Верификувани се 5 нови посебни програми за образование на возрасните кои водат кон стекнување на знаења, вештини и компетенции;
- Континуирано се врши стручен надзор над установите/институциите за образование на возрасни
- Континуирано се ажурира каталогот на верифицирани посебни програми за образование на возрасните

ПОТПРОГРАМА 2: Формално образование на возрасните

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Верификувани се 60 посебни програми за образование на возрасните кои водат кон стекнување на квалификација или дел од квалификација
- Континуирано се спроведува стручен надзор на понудувачи на услуги (извршен стручен надзор над 7 установи/институции за образование на возрасни)
- Континуирано ажурирање на каталогот на верифицирани посебни програми за образование на возрасните

ОЦЕНКА: Во рамки на Програмата - Образование на возрасни и доживотно учење, реализирани се најголем дел од активностите планирани со Стратешкиот план 2021-2023 година, со што истата во голема мера придонесува за реализација на стратешките приоритети и приоритетни цели на Владата и приоритетите и целите на Министерството за образование и наука.

1.3 МИСИЈА

Обезбедување квалитетен воспитно - образовен процес, преку примена на современи методи на учење, критичко размислување и интегрирање на информатичка технологија и дигитални вештини во наставата, поддршка на самостојноста на ученикот¹, во процесот на стекнување на знаења, вештини и ставови, за нивна практична примена во реалниот животен контекст, креирање на култура на доживотно учење, воедно вложувајќи во континуиран развој на научно-истражувачката дејност

1.4 ВИЗИЈА

Придонес во развивањето на европските образовни вредности преку обезбедување на *сеопфатно, инклузивно и интегрирано образование насочено кон „ученикот“²*. Создавање на конкурентен национален образовен систем заснован на современи програми што овозможуваат стекнување со знаења, вештини и компетенции согласно потребите на демократското мултикултурно општество, пазарот на трудот и новите предизвици во глобалниот научно-технолошки амбиент. Инвестициите во квалитетен образовен ситем ќе бидат основа за забрзувањето на темпото на економски раст и развој на научно – истражувачките и иновативните процеси.

1.5 ЗАДАЧИ И ОБВРСКИ НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

Министерството за образование и наука ги врши работите во следниве области:

- воспитанието и образованието од сите видови и степени;
- организацијата, финансирањето, развојот и унапредувањето на воспитанието, образованието и науката;
- воспитанието и образованието на децата на државјани на Република Северна Македонија кои се на привремена работа и престој во странство;
- верификацијата на струките и профилите во образованието;
- унапредување на ученичкиот и студентскиот стандард;
- инвестирање во информатичка технологија и е-образование
- технолошкиот развој, поддршка на иновациите и техничката култура;
- меѓународна научно-техничка соработка;
- надзорот од негова надлежност
- врши и други работи утврдени со закон.

1.6 СПЕЦИФИЧНОСТ НА МИНИСТЕРСТВОТО

Вршењето на работите за кои е надлежно Министерството за образование и наука се засноваат на надлежностите и обврските што произлегуваат од Законот за организација и работа на органите на државната управа, Законот за основното образование, Законот за средното образование, Законот за високото образование, Законот

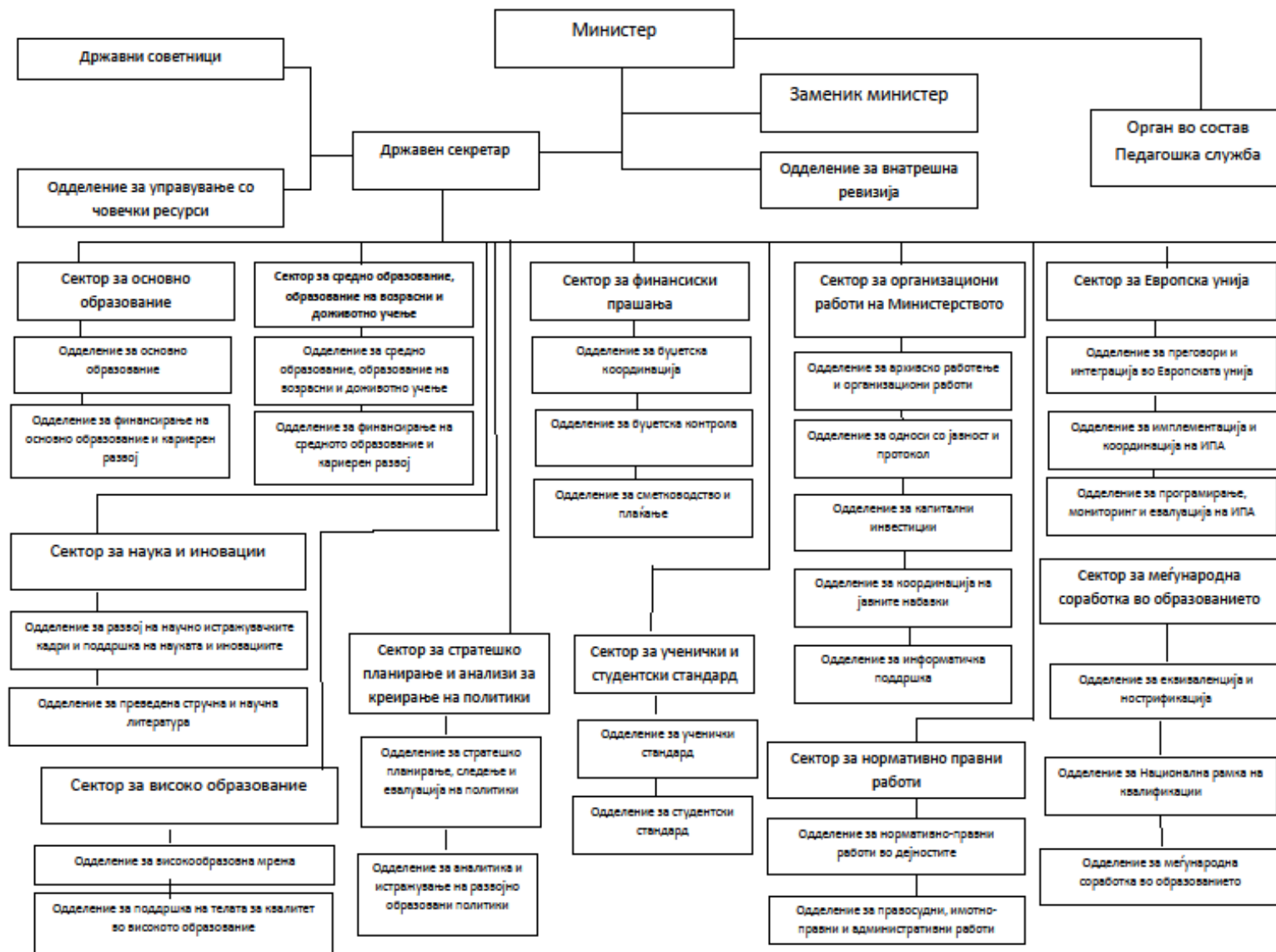
¹Во овој контекст, под терминот „ученик“ се подразбира секој учесник во воспитно-образовниот процес.

²Во овој контекст, под терминот „ученик“ се подразбира секој учесник во воспитно-образовниот процес..

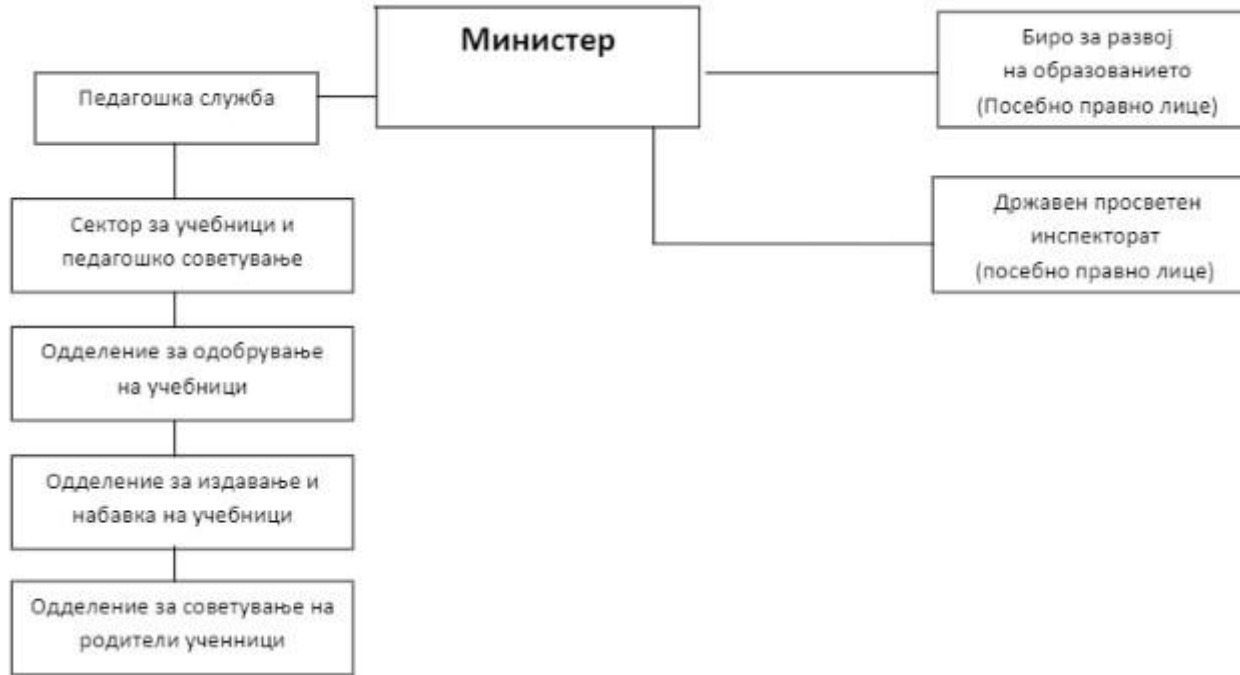
за научно-истражувачката дејност, Законот за ученичкиот стандард, Законот за студентскиот стандард, Законот за поттикнување и помагање на техничката култура, Закон за отворени граѓански универзитети за доживотно учење, Закон за Бирото за развој на образованието, Закон за педагошка служба, Закон за стручно образование и обука, Закон за учебници за основно и средно образование, Закон за Државниот испитен центар, Закон за образование на возрасните, Закон за просветната инспекција, Закон за признавање на професионалните квалификации, Закон за иновациската дејност, Закон за националната рамка на квалификации, Закон за обука и испит за директор на основно училиште, средно училиште, ученички дом и отворен граѓански универзитет за доживотно учење, Закон за наставници во основните и средните училишта, Закон за спортска академија, Закон за Математичко-информатичка гимназија, Закон за високообразовни установи за образование на наставен кадар во предучилишното воспитание, основното и средното образование и подзаконските акти кои произлегуваат од нив, како и актите за внатрешна организација и систематизација на работните места во Министерството.

Во своето работење министерството ги поддржува следните основни принципи: транспарентност во работата и дисеминација на резултатите; отчетност, поврзаност со сите институции од воспитно-образовниот систем; поврзаност со стопанството; со невладиниот и граѓанскиот сектор и други субјекти кои имаат допирни точки со образованието и наука.

1.7 СТРУКТУРА НА МИНИСТЕРСТВОТО

1.8 ОДНОСИ СО ОРГАНИТЕ ВО СОСТАВ

1.9 ПРИОРИТЕТИ И ЦЕЛИ НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

За реализација на стратешкиот приоритет и цели на Владата на Република Северна Македонија, Министерството за образование и наука за периодот 2022-2024 година има утврдено (4) четири приоритети, за чиешто спроведување се утврдени 22 (дваесет и две) цели:

Приоритет 1: Создавање образование кое е во најдобар интерес на децата и кое му овозможува на секој ученик да го достигне својот полн потенцијал

Овој приоритет ќе се спроведува преку реализација на следните цели:

- Подобрување на содржината на основното и средното образование;
- Зголемување на опфатот на учениците и подобрување на инклузивноста и меѓуетничката интеграција во основното и средното образование
- Подобрување на условите за учење и постигнувањата на учениците
- Подобрување на капацитетите на човечките ресурси во основните и средните училишта и ученичките домови (иницијални и континуирани обуки)
- Зголемување на ефективноста на организирањето, финансирањето и управувањето со основното и средното образование

- Усогласување на стручното образование и обука со потребите на пазарот на трудот, модернизирање на системот за стручно образование обука и системот за образование на возрасни согласно перспективата за доживотно учење;
- Вложување и развој на дигитални вештини и критичко размислување
- Понатамошно унапредување на воспоставениот систем на кариерен развој на наставниците и стручните соработници, врз принцип на заслуги
- Унапредување на превенцијата и заштитата од насилство и дискриминација во образованиот систем

Приоритет 2: Обезбедување квалитетно и инклузивно високо образование и унапредување на студентскиот стандард

Овој приоритет ќе се спроведува преку реализација на следните цели:

- Обезбедување квалитет и ефективност на високото образование во согласност со европските добри практики
- Подобрување на достапноста и системот за запишување во високото образование
- Развој на нов модел за финансирање на високото образование
- Унапредување на системот на акредитација и евалуација на високото образование;
- Подобрување на студентскиот живот и стандард на младите и спроведување на мерки со кои тие полесно ќе дојдат до прво вработување и нивно задржување во земјата.
- Унапредување на превенцијата и заштитата од насилство и дискриминација во високото образование

Приоритет 3: Зголемено вложување и развој на науката, истражувањето и иновациите

Овој приоритет ќе се спроведува преку реализација на следните цели:

- Воспоставување на механизми за трансфер на знаењата на релација наука-стопанство, наука-јавна и државна управа и наука-невладини организации;
- Ревизија на правната рамка за истражување и развој;
- Зголемување на националните средства за истражувачка дејност;
- Поддршка за креирање на Стратегијата за паметна специјализација;
- Поддршка на активностите на Фонд за иновации и технолошки развој
- Зголемување на меѓународната соработка во областа на науката, истражувањето и иновациите

Приоритет 4: Понатамошно унапредување на системот на доживотно учење:

Овој приоритет ќе се спроведува преку реализација на следните цели:

- Унапредување на системот на формално образование на возрасните
- Развој на системот за валидација на неформалното и информалното учење

1.10 ОСВРТ НА ПОСТИГНАТИТЕ РЕЗУЛТАТИ ВО 2020 ГОДИНА:

ПРОГРАМА 1: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

Во рамки на оваа Програма, реализирани се следниве активности:

- Согласно новиот Закон за основно образование („Службен весник“ бр.161/2019 од 5.8.2019), донесени се подзаконските акти
- Донесена е Концепција за воннаставни активности бр. 12-2897/2 од 5.3.2020 година.
- Донесена е Концепција за национално оценување (државно тестирање) бр.18-5737/1 од 12.6.2020 година.
- Донесен е Концепт за развивање систем за образование од далечина бр.08-4895/2 од 21.7.2020 година
- Формирана е Работна група од сите релевантни чинители и во изготвена е предлог нова Концепција за основно образование.
- Формирана е Работна група и изготвена е предлог Концепција за наставни средства и дидактички материјали
- Од страна на Бирото за развој на образованието изработен е Водич за ученичко учество, ученичко организирање и заштита на детските права во основните училишта
- Во тек е развивање и усогласување со препораките на ОЕЦД на Националните стандарди за основно образование, кои се темелат на 8-те клучни компетенции за доживотно учење.
- Донесени се нови наставни програми по предметите странски јазици во шесто, седмо, осмо и деветто одделение.
- Почнувајќи од 1 октомври, односно со почеток на новата учебната година, согласно Законот за основно образование, обезбеден е т.н тандем наставник по физичко образование за прво и второ одделение од основно образование, односно покрај одделенскиот наставник, наставата по физичко образование ја изведува и предметен наставник по физичко образование.
- За учебната 2020/2021 година обезбедени се согласности за ново финансирање за 264 работни места по основ на проширена дејност (наставници по одделенска настава, наставници по физичко и здравствено образование, одржување на ЕСАПУ, стручни соработници)
- Во тек е изградба/доградба на шест основни училишта, завршена е реконструкцијата на 16 основни училишта.
- Завршени се со изградба единаесет училишни спортски сали и во фаза на изградба се 7 училишни спортски сали во основни училишта
- Во сите основни училишта (фазно) продолжи да се спроведува проектот на Британски совет, со поддршка од МОН, МИОА и БРО „Училишта на 21 век“.
- Изготвени се финални верзии на испитниот материјал (тестови и прашалници) за учество во меѓународното тестирање PIRLS 2021 и одржани се вебинари со наставниците и директорите како подготовка за учеството.
- На 10.12.2020 објавени се резултатите од учеството во меѓународното тестирање ТИМС. Република Северна Македонија во математичка писменост од 58 држави е на 45 место, а во природни наука на 51 место.
- Спроведен е јавниот повик за акредитација на здруженија на наставници кои организираат натпревари на општинско, регионално и државно ниво за ученици од основните училишта, Јавниот повик за доделување на парична награда за освоена прва, втора или трета награда односно златен, сребрен или бронзен медал на меѓународен натпревар, како и Повикот за кодирање за 2020 година
- Ажуриран е веб сајтот е-учебници и на истиот се објавени 65 учебници за основно и 400 учебници за средно образование кои се во сопственост на МОН на сите наставни јазици;
- Од страна на Националната комисија одобрен е учебник по предметот босански јазик за I одделение.
- Спроведени се постапки за исправки и/или дополнувања во текстот на учебникот, а истите не преставуваат повеќе од 30% од содржината на учебникот по предметот: Македонски јазик за I и за II одделение, Јазик и култура на Ромите (изборен) за 3-то одделение.

- Завршена е постапката за исправки и/или дополнувања во текстот на учебникот, а истите не преставуваат повеќе од 30% од содржината на учебникот по предметот: Јазик и култура на Власите (изборен) за 3-то, 6-то, 7-мо, 8-мо и 9-то одделение и Јазик и култура на Бошњациите (изборен) за 3-то, 4-то, 5-то, 6-то, 7-мо, 8-мо и 9-то одделение
- Донесена е Концепција за инклузивно образование бр.18-6577/1 од 6.7.2020г.
- Во насока на подобрување на пристапот до образование на децата кои не биле вклучени во настава:
 - Правилник за формата и содржината на образецот на барањето за признавање на свидетелство бр. 18-11216/1 од 14.10.2020 („Службен весник“ бр.250/20 од 19.10.2020) – за ослободување на трошоци за корисници на гарантирана минимална помош
 - Програма за обезбедување туторство на ученици од основното образование 12-11599/1 од 20.10.2020
 - Правилник за формата и содржината на потврдата со која детето по извршена проверка, се запишува во соодветното одделение на основно образование, за деца кои не биле вклучени во настава, а се со надмината возрастна граница бр.18-11951/1 од 27.10.2020 г.
 - Инструменти за проверка на знаењата на децата кои не биле вклучени во настава, а се со надмината возрастна граница со бр.02-1196/1 од 30.10.2020
 - Правилник за начинот на запишување на децата кои не се вклучени во настава, а се со надмината возрастната граница бр.12-15044/2 од 24.12.2020 г.
 - Прилагодени наставни програми со кои ќе се овозможи вклучување во соодветно одделение на основно образование, за деца кои не биле вклучени во настава, а се со надмината возрастна граница бр.12-15308/1 од 29.12.2020
- Спроведен е Јавниот повик и ангажирани се Образовни медијатори за ученици Роми во основно образование, во насока на нивна целосна инклузија и поддршка во рамки на воспитно-образовниот процес (35 образовни медијатори за ученици Роми од 28 општини)
- Се имплементира Проектот „Инклузија на деца кои се надвор од училиштата во образовниот систем“, кој го спроведуваат МОН, БРО, Управата и ДПИ во соработка со МЦГО и Финдација „Песталоци“. Во Проектот се опфатени 12 општини и 18 училишта.
- Продолжија активностите за имплементација на Проектот „Редовно на часови: акција за вклучување на Ромите во основното образование“, кој го спроведува ФООМ, во соработка со Фондација Чекор по чекор, НВО Дендо вас и МОН.
- Донесено е Упатство за начинот на соработка помеѓу основните училишта со ресурсен центар и другите основни училишта бр.12-11946/1 од 27.10.2020 г., кое е сподделено со сите основни училишта.
- Донесен е Правилник за нормативот, описот на компетенциите и работните задачи за образовниот и личниот асистент бр. 18-13724/2 од 2.12.2020 г.
- Во Буџетот за 2021 година, обезбедени се средства за образовани асистенти, за кои МОН целосно ќе ги покрива трошоците од учебната 2021/2022 година.
- За зголемување на инклузивноста во образованието, МОН работи на две програми со Европската делегација. Со првата, 12 образовни објекти, по 4 од основно, средно и високо образование, ќе бидат реконструирани и ќе добијат пристапни рампи и пристапност до просториите, со средства од ЕУ.
- На 13.11.2020 на интернет страницата на МОН објавен е Јавен повик за доставување на апликации (барања) за финансирање на проекти за реконструкција на училишни објекти на основни и средни училишта во надлежност на Општините и на Градот Скопје со средства од Буџетот на МОН. Како еден од критериумите за избор на училиште е пристапноста за учениците со попреченост.
- Во рамки на програмата „Биди ИН, биди ИНклузивен, биди ИНклудиран“, доделени се и 287 стипендии за деца со попреченост коишто се вклучени во редовното образование, за прво и второ одделение, се со цел да се поддржат семејства и учениците со основните материјали коишто им се потребни
- Донесено е Упатство за постапката за пријавување и заштита на ученик-жртва на било која од формите на насилство, злоупотреба и занемарување бр. 18-6570/1 од 6.7.2020
- Донесен е Правилник за начинот на избор на основно училиште, поблиските критериуми и начинот на организирање на наставата во здравствени установи, казнено-поправни и воспитно-поправни установи како и во домашни услови бр. 18-6575/1 од 6.7.2020 г.
- Педагошка служба достави барање до авторите и Издавачките куќи да предложат исправки или дополнувања од стручен, методолошки, технички како и од аспект на превод и адаптирање, а истите да не претставуваат повеќе од 30% од содржината на учебникот и спроведе постапка на ревизија на одредени учебници од аспект на родова еднаквост (околу 40 учебници). Првичниот избор за учебници што требаше да се ревидираат од аспект на родова сензитивност, беа учебниците во сопственост на Министерството за образование и наука, кои за прв пат ќе се печатат и оние кои ќе се печатат по петгодишна употреба. Од

страна на БРО направена е анализа на содржината од апсепт на родова еднаквост и недискриминација на 15 учебници од кои 7 во основното образование и 8 во средното образование.

- Министерството за образование и наука го повлече од употреба учебникот по Македонски јазик за петто одделение, поради несоодветна и дискриминирачка содржина.
- На 3.11.2020 на веб страната на МОН објавен е Јавниот повик за доделување парични средства за организирање на активности кои придонесуваат за развој и унапредување на мултикултурализмот, меѓуетничката интеграција и толеранцијата, за учебната 2020/2021 година
- Во месец декември се спроведоа обуките на наставниците за пилот програмата за сексуално образование. Воведувањето сеопфатно сексуално образование во основните училишта, ќе значи унапредување на родовата еднаквост, инклузивноста и толеранцијата, но и превенција од сексуалното вознемирување и насилството.
- Новата предлог Концепција за основно образование, има посебна глава за Обезбедување родова сензитивност/рамноправност. Во неа меѓудругото е уредено дека „образованието поттикнува вклучување на родовата перспектива во обуката на наставниците, реализира настава низ содржини во кои нема експлицитни родови стереотипи, и користи пристап кој е родово сензитивен и повикува на критички однос кон родовата нееднаквост. Наставните содржини се избрани така што водат сметка и на девојчињата и на момчињата да им обезбедат позитивни модели за идентификација кои не се ограничени од традиционалните родови улоги.“ Концепцијата исто така уредува: „Промовирање на родовата рамноправност преку образованието е стимулирање на учеството на учениците во наставните и воннаставните активности независно од полот, односно спротивно на стереотипните очекувања поврзани со полот/родот.“
- Согласно новиот Закон за наставници и стручни соработници во основните и средните училишта („Службен весник“ бр.161/2019 од 5.8.2019), донесени се сите подзаконски акти
- На предлог на Бирото за развој на образованието, донесена е Годишната програма за професионално усовршување на наставниците и стручните соработници во основните училишта за 2020 година.
- На системот за управување со учење на БРО, поставени се три обуки: Обука за инклузивно образование (развиена со поддршка на Уницеф), Обука/курс за реализирање на настава со користење на различни ИКТ средства за учење (развиена од страна на БРО и надворешен провајдер) и Обука за критичко размислување и решавање на проблеми (развиена во рамки на проектот „Училишта на 21 век“).
- Развиен е е-системот за кариерен развој, но поради пандемијата донесена е одлука Правилникот за начинот на формирање на комисиите и нивниот број, проценувањето на пристигнатите апликации и документација на наставниците за стекнување на звањето наставник-ментор и наставник-советник, бодирањето на кандидатите, ранг листата, како и начинот на работењето на комисиите, да се применува од 1 јуни 2021 година, од кога ќе важи и одредбата за објавување на јавниот повик за напредување во звање
- Во основните училишта формирани се стручните активи, согласно Законот за основното образование
- Во основните училишта формирани се тимови за професионален развој, согласно Законот за наставници и соработници во основните и средните училишта
- Во месец ноември формирана е работна група за подготовка на Каталог на акредитирани програми за обука на воспитно-образовниот кадар
- Донесен е Правилник за изменување на правилникот за начинот на формирање на комисиите и нивниот број, проценувањето на пристигнатите апликации и документација на наставниците за стекнување на звањето наставник-ментор и наставник-советник, бодирањето на кандидатите, ранг листата, како и начинот на работењето на комисиите (Службен весник бр.308/20 од 23.12.2020), со кој е утврдено рокот за објавување на Јавниот повик за добивање на звање наставник-ментор и наставник-советник да се објавува во месец јануари наместо јуни, на интернет страната на МОН.
- Врз основа на измената на Правилникот, Владата на 35-та седница одржана на 29.12.2020 донесе Одлука за давање согласност на Решението за определување на бројот на наставници во основните училишта кои можат да се стекнат со звања наставник-ментор, за фискалната 2021 година.
- Подготвен е Јавен повик до наставниците во основните училишта за доставување на барања за напредување во звање наставник-ментор, кој се објави на веб страната на МОН на 4 јануари 2021г.

- Донесен е Правилникот за професионални компетенции на директорот бр.12-11597/1 од 20.10.2020.
- Од страна на Државен испитен центар изготвен е протокол за спроведување на обука и испит за директори и истиот врз основа на позитивно мислење од Комисијата за заразни болести е усвоен од страна на Владата.

Организирање на воспитно-образовниот процес од далечина, во услови на пандемијата КОВИД 19:

- Имајќи ја предвид актуелната состојба со пандемијата КОВИД 19, Владата на Република Северна Македонија на 15-та седница ги донесе и следните заклучоци, мерки и препораки:
 - Да се прекине со воспитно – образовниот процес и наставата во сите детски градинки, центри за ран детски развој, дневни центри, основни и средни училишта на територијата на Република Северна Македонија од 11 март 2020
 - Да се прекине со посета на сите воннаставни активности и други приватни активности кои децата ги извршуваат вон наставата (посета на воспитно-образовни активности, курсеви, дополнителни часови, спортски тренинзи и слично)
- На 13.3.2020 г. МОН на својата веб страна објави бесплатни дигитални платформи, апликации и содржини за учење дома
- На 16.3.2020 г. на МРТВ започнува емитувањето на едукативна програма наречена „ТВ училница“. На националниот телевизиски сервис се емитува едукативни содржини по предметите кои учениците ги изучуваат на училиште. Наставници ги предаваа лекциите кои во овој период требаше да бидат совладани согласно наставните планови и програми. Додека за децата од претшколска возраст се емитуваа едукативни емисии и приказни согласно нивната возраст.
- По прогласувањето на вонредна состојба во државата, Владата донесе Уредба со законска сила за примена на Законот за основно образование за време на вонредна состојба („Службен весник“ бр.76/20, бр.116/20 и бр.128/20). Со Уредбата е пропишано дека наставата во основните училишта се организира преку далечинско учење односно учење од дома, со примена на средства за електронска комуникација. Врз основа на Уредбата, донесено е Упатство за наставниците за начинот на оценување на учениците во периодот на реализација на настава преку далечинско учење, односно учење од дома, бр.12-4217/1 од 30.3.2020 година.
- На 24.3.2020 од страна на министерот промовирана е национална платформа за поддршка на далечинско учење (www.eduino.gov.mk), изготвена од страна на МОН, БРО и МТСП (наставници и воспитувачи) со поддршка на Уницеф.
- Владата на 58-та седница одржана на 29.5.2020г. донесе Протокол за утврдување на процедурата за запишување на ученици во прво одделение во основните училишта („Службен весник“ бр.140/20 од 29.5.2020).
- Во месец јуни МОН, БРО и Уницеф започнаа со спроведување на сеопфатно истражување во основните и средните училишта поврзано со здравствената криза и КОВИД-19 што, во голема мера, влијаеше на начинот на кој се реализира воспитно-образовниот процес во земјата. Целта на истражувањето е да ги сумира сите релевантни искуства и да го процени севкупното влијание на пандемијата COVID-19 врз образовниот процес во земјата.
- Министерството за образование и наука во соработка со Комисијата за заразни болести при Министерството за здравство подготви неколку законски и подзаконски акти за реализација на наставата во основните и средните училишта во учебната 2020/2021 година, која започна на 1 октомври 2020 година.
- Имајќи предвид дека со Уредбата е одлучено учебната година да трае 160 дена, од страна на БРО во текот на месец септември изработени се скратени наставни програми за сите предмети во основно образование, и организирана е обука за сите наставници.
- Владата формираше Комисија која ги разгледува поднесените барања од страна на основачот на училиштето за организирање на настава со физичко присуство на учениците во училиштата од четврто до деветто одделение во основното образование и од прва до четврта година во средното образование. Врз основа на предлог на Комисијата Владата донесе согласност во 596 објекти да се одвива настава со физичко присуство во основно образование.
- Во текот на месец септември 2020, започна да се развива национална платформа, која овозможува двонасочна интеракција и комуникација на наставникот и ученикот. Националната платформа овозможува организација на содржините во форма на е-училници, одржува онлајн настава со помош на Microsoft Teams,

овозможува изведување на онлајн тестови и сл..Во втората половина од месец септември, од страна на МОН и БРО спроведени се обуки за сите наставници за начинот на користење на националната платформа (преку каскаден модел: национални обучувачи – училишни обучувачи - сите наставници)

- Повторно започна емитувањето на едукативната програма „ТВ училница“ на МРТВ, додека платформата за поддршка на далечинско учење (www.eduino.gov.mk), продолжи да се дополнува во наставни и интерактивни содржини од страна на наставниците.
- За учениците коишто немаат уреди за онлајн учење, а сепак треба да учат на далечина, покрај едукативната програма на МРТВ, училиштата односно наставниците имаат обврска да им печатат материјали и редовно да им ги доставуваат, но и да бидат во постојана комуникација со нив и нивните семејства, за да го следат совладувањето на наставниот материјал.
- Паралелно со овие процеси, се работеше на обезбедување на стабилна и брза интернет конекција за училиштата и на обезбедување на хардвер опрема за социјално ранливите категории со помош на приватниот сектор.
- МОН, МЗ и МТСП во соработка со Универзитетската клиника за психијатрија воспоставија линија за помош на родители, деца и млади, имајќи предвид дека во време на пандемија, психосоцијалната поддршка е најважна за зачувување на менталното здравје на децата, учениците и родителите.
- Министерството на дневна основа ги следи состојбите со бројот на заразени ученици и наставници во наставата со физичко присуство и во целата држава тој е помал од 1 процент. Заклучно со 4.12.2020 активни заболени ученици со физичко присуство се 76, што е 0,06 проценти од вкупниот број ученици, и 167 наставници, што е помалку од 1 процент од вкупниот број наставници во нашата држава. Ова се факти кои зборуваат дека интерно ширење на вирусот во училиштата нема, дека образовниот систем е стабилен и училиштата ги почитуваат мерките и здравствените протоколи

ПРОГРАМА 2: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ (ОПШТО И СРЕДНО СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ) И УЧЕНИЧКИ СТАНДАРД

Во рамки на оваа Програма, реализирани се следниве активности:

- Формирана е Работна група од сите релевантни чинители, која работи на изготвување на нова Концепција за средно образование, врз основа на која ќе биде изготвен и нов Закон за средно образование.
- Завршена е реконструкцијата на седум средни училишта.
- Изградена е училишна спортска сала во СОУ Наце Буѓони – Куманово.
- За зголемување на инклузивноста во образованието, МОН работи на две програми со Европската делегација. Со првата, 12 образовни објекти, по 4 од основно, средно и високо образование, ќе бидат реконструирани и ќе добијат пристапни рампи и пристапност до просториите, со средства од ЕУ.
- На 13.11.2020 на интернет страницата на МОН објавен е Јавен повик за доставување на апликации (барања) за финансирање на проекти за реконструкција на училишни објекти на основни и средни училишта во надлежност на Општините и на Градот Скопје со средства од Буџетот на МОН. Како еден од критериумите за избор на училиште е пристапноста за учениците со попреченост.
- На 3.11.2020 на веб страната на МОН објавен е Јавниот повик за доделување парични средства за организирање на активности кои придонесуваат за развој и унапредување на мултикултурализмот, меѓуетничката интеграција и толеранцијата, за учебната 2020/2021 година
- Согласно новиот Закон за наставници и стручни соработници во основните и средните училишта („Службен весник“ бр.161/2019 од 5.8.2019), донесени се сите подзаконските акти
- Развиен е е-системот за кариерен развој, но поради пандемијата донесена е одлука Правилникот за начинот на формирање на комисиите и нивниот број, проценувањето на пристигнатите апликации и документација на наставниците за стекнување на звањето наставник-ментор и наставник-советник, бодирањето на кандидатите, ранг листата, како и начинот на работењето на комисиите, да се применува од 1 јуни 2021 година, од кога ќе важи и одредбата за објавување на јавниот повик за напредување во звање

- Во средните училишта формирани се тимови за професионален развој, согласно Законот за наставници и соработници во основните и средните училишта
- Во месец ноември формирана е работна група за подготовка на Каталог на акредитирани програми за обука на воспитно-образовниот кадар
- Од страна на ДИЦ изготвени се тестовите и прашалниците а на 29.10.2020 со онлајн обуки на наставниците и директорите од средните училишта на ниво на држава, ДИЦ и МОН ги започнаа подготовките за престојното пробно тестирање за ПИСА 2021
- ДИЦ и МОН од оваа учебна година, покрај стариот модел на реализација на проектната задача воведоа и нови можности за реализација на истата, базирани на интересите на учениците и на глобалните трендови во образованието, културата и социјалниот живот на младите. Покрај оваа измена, испитите од листата за полагање на екстерни предмети, е проширена со уште два нови предмета.
- На предлог на Бирото за развој на образованието, донесена е Годишната програма за професионално усовршување на наставниците и стручните соработници во средните училишта за 2020 година
- На 10 април 2020, објавени се Јавниот повик за доделување на парична награда за освоено прво, второ или трето место на Меѓународен натпревар од областа на математиката и природните науки, на ученикот и на наставникот кој го подготвувал ученикот за натпреварот и Јавниот повик за доделување на парична награда за освоено златен, сребрен или бронзен медал на една од 13 меѓународни научни олимпијади (International Science Olympiad), на ученикот и на наставникот кој го подготвувал ученикот за олимпијадата.
- На 11 јуни 2020, на веб страната на МОН објавен е Конкурсот за акредитација на здруженија на наставници за организирање на натпревари на учениците по одделени предмети во средно образование (државни натпревари)
- Педагошка служба достави барање до авторите и Издавачките куќи да предложат исправки или дополнувања од стручен, методолошки, технички како и од аспект на превод и адаптирање, а истите да не претставуваат повеќе од 30% од содржината на учебникот и спроведе постапка на ревизија на одредени учебници од аспект на родова еднаквост (околу 40 учебници). Првичниот избор за учебници што требаше да се ревидираат од аспект на родова сензитивност, беа учебниците во сопственост на Министерството за образование и наука, кои за прв пат ќе се печатат и оние кои ќе се печатат по петгодишна употреба. Од страна на БРО направена е анализа на содржината од аспект на родова еднаквост и недискриминација на 15 учебници од кои 7 во основното образование и 8 во средното образование.
- Формирана е Работна група и изготвена е предлог Концепција за наставни средства и дидактички материјали
- Континуирано се реализираат активности што произлегуваат од ЕУ Програмата Еразмус+, а МОН до Европска Комисија достави писмо за интерес за вклучување на земјата во новиот циклус на Еразмус програмата и Програмата Европски корпус на солидарност 2021-2027 година.
- Континуирано се спроведуваат активности во рамки на Проектот „Образование за вработување во Северна Македонија“
- Центарот за стручно образование и обука изготви „Водич низ квалификациите во стручното образование“. Истиот е објавен на интернет страниците на МОН, ЦСОО и БРО.
- Продолжи со имплементација дуалното стручно образование во учебната 2019/2020, за образовниот профил „Техничар за индустриска мехатроника од електротехничка струка“ во четири стручни училишта, за образовен профил „Техничар за производно машинство“ во три стручни училишта и за образовниот профил „Електричар – електромонтер на електроенергетски мрежи“ во две стручни училишта.
- Во месец декември се одржа финалниот натпревар за најдобра ученичка компанија во организација на Џуниор Ачивмент Македонија, во рамки на соработката со МОН и ЦСОО.
- Од страна на ЦСОО изготвени се стандардите за простор и опрема за осумте квалификации кои ќе се обучуваат во трите регионални центри.
- Донесен е Концепт за учење преку работа бр.08-4305/2 од 13.4.2020 г.
- Работна група во која се вклучени и претставници од бизнис секторот, работи на изготвување на нов Закон за стручно образование и обука.
- Во месец ноември од страна на Владата донесени се одлуки општинските училишта „Ванчо Питошески“ Охрид, Моша Пијаде Тетово и Киро Бурназ Куманово да продолжат со работа како Регионални центри за стручно образование и обука односно како државни средни училишта од 1.1.2021 година.

- За прв пат од оваа учебна година, во Одлуката за ученички стипендии додадена е категорија на стипендии за ученици од средно стручно образование – дефицитарни струки.
- Донесена е Одлука доделување на ученички стипендии (талентирани ученици, талентирани ученици спортисти, ученици од социјално ранливи категории, ученици деца без родители и родителска грижа, ученици со посебни потреби, ученици од дефицитарни струки и ученици Роми запишани во прва, втора, трета и четврта година) за учебната 2020/2021 година, спроведен е конкурсот и доделени се стипендиите
- Врз основа на пријавените апликации, зголемен е бројот на стипендии за ученици со посебни потреби, за ученици од социјално-ранливите категории, за ученици кои реализираат наставни програми од електро-техничка струка, односно сектор електро-техника и за ученици Роми
- За прв пат од оваа учебна година, отворена е можноста за целосно електронско аплицирање за стипендија (без потреба од доставување на документи во хартиена форма).
- Формирана е работна група МОН – млади, која ќе биде вклучена во креирањето на сите важни политики и процеси поврзани со младите и унапредувањето на младинскиот стандард, како и реформите во образованието. На 3.11.2020 се одржа on-line состанок на Работната група, на која беше донесен Деловник за работа и беше избран претседавач.
- Донесена е Уредба со законска сила за доделување на финансиски поддршка на ученици запишани во јавните средни училишта за купување на училишен прибор, а кои се од домаќинства со низок доход, за време на вонредна состојба. Одобрени се 98 апликации.

Организирање на воспитно-образовниот процес од далечина, во услови на пандемијата КОВИД 19:

- Имајќи ја предвид актуелната состојба со пандемијата КОВИД 19, Владата на Република Северна Македонија на 15-та седница ги донесе и следните заклучоци, мерки и препораки:
 - Да се прекине со воспитно – образовниот процес и наставата во сите детски градинки, центри за ран детски развој, дневни центри, основни и средни училишта на територијата на Република Северна Македонија од 11 март 2020
 - Да се прекине со посета на сите воннаставни активности и други приватни активности кои децата ги извршуваат вон наставата (посета на воспитно-образовни активности, курсеви, дополнителни часови, спортски тренинзи и слично)
- По прогласувањето на вонредна состојба во државата, Владата донесе Уредба со законска сила за примена на Законот за средно образование за време на вонредна состојба („Службен весник“ бр.76/20, бр.116/20 и бр.128/20). Со Уредбата е пропишано дека наставата во средните училишта се организира преку далечинско учење односно учење од дома, со примена на средства за електронска комуникација. Врз основа на Уредбата, донесено е Упатство за наставниците за начинот на оценување на учениците во периодот на реализација на настава преку далечинско учење, односно учење од дома, бр.12-4217/1 од 30.3.2020 година. Учениците од завршните години на образованието во учебната 2019/2020 година се ослободуваат од полагањето на државна матура, училишна матура, завршен испит. На учениците училиштето им издава диплома за завршено средно образование.
- По прогласувањето на вонредна состојба во државата, Владата на седницата, одржана на 30 март 2020 година, донесе Уредба со законска сила за примена на Законот за ученички стандард за време на вонредна состојба („Службен весник“ бр.84/20 од 30.3.2020). Со Уредбата е пропишано дека во ученичките домови може да се остваруваат активности на сместување на лица на кои им е определена мерка строга изолација (карантин) за време на траење на вонредна состојба.
- Донесена е Уредба со законска сила за доделување на финансиски поддршка на ученици запишани во јавните средни училишта за купување на училишен прибор, а кои се од семејни домаќинства со низок доход, за време на вонредна состојба
- На 24.3.2020 од страна на министерот промовирана е национална платформа за поддршка на далечинско учење (www.eduino.gov.mk), изготвена од страна на МОН, БРО и МТСП (наставници и воспитувачи) со поддршка на Уницеф.
- Од страна на ЦСОО изготвено е Упатство (насоки и совети) за реализација на далечинско учење во средно стручно образование.

- Владата на 58-та седница одржана на 29.5.2020г. донесе Протокол за постапување на средните училишта во Република Северна Македонија за време на запишувањето на ученици во прва година во учебната 2020/2021 година („Службен весник” бр.140/20 од 29.5.2020) и Протокол за постапување на Математичко-информатичката гимназија за време на полагање на приемниот испит на учениците во учебната 2020/2021 година („Службен весник” бр.140/20 од 29.5.2020).
- Владата, на предлог на МОН на 60-та седница одржана на 2 јуни 2020 година, донесе Протокол со кој се утврдува начинот на проверка на способностите за спортски вештини на учениците, во услови на Ковид 19, согласно препораките на Комисијата за зарази болести.
- Во месец јуни МОН, БРО и Уницеф започнаа со спроведување на сеопфатно истражување во основните и средните училишта поврзано со здравствената криза и КОВИД-19 што, во голема мера, влијаеше на начинот на кој се реализира воспитно-образовниот процес во земјата. Целта на истражувањето е да ги сумира сите релевантни искуства и да го процени севкупното влијание на пандемијата COVID-19 врз образовниот процес во земјата.
- Од страна на Работна група формирана во рамки на БРО во која се вклучени и претставници од МОН изготвен е предлог план и протоколи за одржување на наставата во учебната 2020/2021 година
- Министерството за образование и наука во соработка со Комисијата за заразни болести при Министерството за здравство подготви неколку законски и подзаконски акти за реализација на наставата во основните и средните училишта во учебната 2020/2021 година, која започна на 1 октомври 2020 година
- Имајќи предвид дека со Уредбата е одлучено учебната година да трае 160 дена, од страна на БРО во текот на месец септември изработени се скратени наставни програми за сите предмети во средно образование, и организирана е обука за сите наставници.
- Владата формираше Комисија која ги разгледува поднесените барања од страна на основачот на училиштето за организирање на настава со физичко присуство на учениците во училиштата од четврто до деветто одделение во основното образование и од прва до четврта година во средното образование. Врз основа на предлог на Комисијата Владата донесе согласност во 16 објекти во средно образование да се одвива настава со физичко присуство во основно образование.
- Во текот на месец септември 2020, започна да се развива национална платформа, која овозможува двонасочна интеракција и комуникација на наставникот и ученикот. Националната платформа овозможува организација на содржините во форма на е-училници, одржува онлајн настава со помош на Microsoft Teams, овозможува изведување на онлајн тестови и сл..Во втората половина од месец септември, од страна на МОН и БРО спроведени се обуки за сите наставници за начинот на користење на националната платформа (преку каскаден модел: национални обучувачи – училишни обучувачи - сите наставници)
- За учениците коишто немаат уреди за онлајн учење, а сепак треба да учат на далечина, покрај едукативната програма на МРТВ, училиштат односно наставниците имаат обврска да им печатат материјали и редовно да им ги доставуваат, но и да бидат во постојана комуникација со нив и нивните семејства, за да го следат совладувањето на наставниот материјал.
- Паралелно со овие процеси, се работеше на обезбедување на стабилна и брза интернет конекција за училиштата и на обезбедување на хардвер опрема за социјално ранливите категории со помош на приватниот сектор.
- МОН, МЗ и МТСП во соработка со Универзитетската клиника за психијатрија воспоставија линија за помош на родители, деца и млади, имајќи предвид дека во време на пандемија, психосоцијалната поддршка е најважна за зачувување на менталното здравје на децата, учениците и родителите.
- Министерството на дневна основа ги следи состојбите со бројот на заразени ученици и наставници во наставата со физичко присуство и во целата држава тој е помал од 1 процент. Заклучно со 4.12.2020 активни заболени ученици со физичко присуство се 76, што е 0,06 проценти од вкупниот број ученици, и 167 наставници, што е помалку од 1 процент од вкупниот број наставници во нашата држава. Ова се факти кои зборуваат дека интерно ширење на вирусот во училиштата нема, дека образовниот систем е стабилен и училиштата ги почитуваат мерките и здравствените протоколи
- Закон за изменување и дополнување на Законот за ученички стандард со кој се уредува дека во услови на вонредни околности на учениците кои конкурираше на конкурсите за сместување во општински односно државни домови и следат настава со физичко или комбинирано присуство, и им се одобрени барањата за сместување во дом, но заради намалениот број на сместувачки легла не може да се сместат, им се исплаќа месечна сума на средства за покривање на

трошоците за приватно сместување, или месечна сума на средства за покривање на трошоците за превоз од местото на живеење до местото во кое е средното училиште.

- Протоколи за работа на јавните ученички домови во услови на вирусот Ковид 19.

ПРОГРАМА 3: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО ВИСОКО ОБРАЗОВАНИЕ И СТУДЕНТСКИ СТАНДАРД

Во рамки на оваа Програма, реализирани се следниве активности:

- Основани се Одборот за акредитација (Решение за именување на членови од страна на Владата објавено во Службен весник бр.50/20 од 24.2.2020) и Одборот за евалуација (Решение за именување на членови од страна на Владата објавено во Службен весник бр.53/20 од 28.2.2020) на Агенцијата за квалитет. На 12.3.2020 одржана е конститутивна седница, свикана од страна на министерот за образование и наука на Одборот за акредитација и Одборот за евалуација, на кои се избрани претседатели на одборите
- Донесен е Правилник за образецот на извештајот за работата на Одборот за евалуација на високото образование и Правилник за образецот на извештајот за работата на Одборот за акредитација на високото образование, објавени во Службен весник бр. 286/20 од 1.12.2020.
- Претставниците од МОН редовно учествуваа на состаноците на Работната група за признавање на академски квалификации организирана од страна RCC.
- Во тек е реализација на активности за Изградба на студентски дом во комплексот на Универзитет Тетово во Тетово
- Во месец февруари, официјално се пуштени во употреба целосно реновираните Блок В и Блок Г, кујна и менза од СД Гоце Делчев, со што овој студентски дом е целосно реновиран.
- Започнаа подготвителните активности за реализација на Проектот за реновирање на студентските домови (енергетски ефикасни) кој се финансира со заем од KfW.
- Донесена е Одлука за доделување на стипендии на странски државјани кои се од интерес за Републиката (стипендии за студенти со македонско потекло од Балканскиот полуостров) за академската 2020/2021 година и спроведен е конкурсот.
- Спроведен е Конкурсот за сместување на студенти во студентските домови за академската 2020/2021 година.
- Донесена е Одлука и спроведен е Конкурсот за доделување на студентските стипендии за академската 2020/2021 година.
- За прв пат од оваа учебна година, отворена е можноста за целосно електронско аплицирање за стипендија (без потреба од доставување на документи во хартиена форма).
- Изготвени се сите подзаконски акти согласно Законот за субвенциониран студентски оброк, кој треба да започне да се применува од 15 септември 2021 година.

Организирање на наставно-научниот процес од далечина, во услови на пандемијата КОВИД 19:

По прогласувањето на вонредна состојба во државата, Владата на седницата, одржана на 23 март 2020 година, донесе:

- Уредба со законска сила за примена на Законот за високото образование за време на вонредна состојба („Службен весник“ бр.76/20 и 116/20). Со Уредбата е пропишано дека студиските програми за стекнување на високо образование на трите циклуси и проверката на знаењето се изведуваат преку системот за далечинско учење со примена на средства за електронска комуникација.
- Уредба со законска сила за дополнување на Уредба со законска сила за примена на Законот за високото образование за време на вонредна состојба („Службен весник“ бр.134/20), со која уредува дека на високообразовните установи каде постои можност за целосна примена на протоколот за полагање испити на високообразовните установи, а во согласност со мерките за заштита од коронавирусот COVID 19 од Комисијата за заразни болести при Министерството за здравство, може да се реализираат студиските програми, како и проверката на знаењето, со физичко присуство на студентот.

- Владата на 58-та седница одржана на 29.5.2020г. донесе Протокол за утврдување и постапување на јавните и приватните високообразовни установи, односно единиците во состав при изведување на испитите („Службен весник“ бр.140/20 од 29.5.2020)
- Владата на 61-та седница одржана на 5.6.2020г. донесе Уредба со законска сила за дополнување на Уредбата со законска сила за примена на законот за високото образование за време на вонредна состојба („Службен весник“ бр.149/20 од 5.6.2020). со која е пропишано дека;
 - Максималниот износ на партиципација во трошоците за студирање, за студентите запишани на прв циклус на студии на јавен универзитет во академската 2020/2021 година, чие образование се финансира од Буџетот на Република Северна Македонија, го утврдува јавниот универзитет, по претходна согласност на Владата
 - Во академската 2020/2021 година може да се врши упис на нови студенти на студии од трет циклус на студиските програми кои се акредитирани за академската 2020/2021 година, студиските програми на кои им е продолжен рокот за важењето на акредитацијата, и студиските програми за кои е започната постапка за реакредитација пред влегување во сила на оваа уредба со законска сила. Студиските програми за кои е започната постапка за реакредитација пред стапување во сила на оваа уредба со законска сила ќе можат да вршат упис на студенти на трет циклус на студии по добивањето на решение за почеток со работа.
- Уредба со законска сила за примена на Законот за студентски стандард за време на вонредна состојба („Службен весник“ бр.84/20 од 30.3.2020). Со Уредбата е пропишано дека за време на траењето на вонредната состојба студентите кои се сместени во државен или приватен студентски дом, се ослободени од партиципирање во цената за сместување и исхрана како и дека во студентските домови може да се остваруваат активности на сместување на лица на кои им е определена мерка строга изолација (карантин) за време на траење на вонредна состојба.
- Програма за дополнување на Програмата за остварување и развој на дејноста во студентскиот стандард за 2020 година („Службен весник“ бр.84/20 од 30.3.2020) во која е уредено дека за време на траењето на вонредната состојба, месечната цена за сместување и исхрана која ја исплаќа МОН за студент, изнесува 3.410 мкд, според бројот на студенти сместени во студентски дом заклучно со месец март 2020 година, а ќе се исплаќа за 12 месеци во годината.
- Уредба со законска сила за плаќање на дел од партиципацијата во трошоците за студирање за студенти, партиципација за сместување во студентски дом и партиципација на трошоците за приватно сместување на студенти чие образование се финансира од буџетот на Република Северна Македонија, а се од семејни домаќинства со низок доход, за време на вонредна состојба. (одобрени апликации за партиципација во трошоци за студирање на 965 студенти и апликации за партиципација за сместување на 14 студенти).
- Закон за изменување и дополнување на Законот за студентски стандард со кој се уредува дека во услови на вонредни околности на студентите кои конкурираше на конкурсите за сместување во домови и следат настава со физичко или комбинирано присуство, и им се одобрени барањата за сместување во дом, но заради намалениот број на сместувачки легла не може да се сместат, им се исплаќа месечна сума на средства за покривање на трошоците за приватно сместување, или месечна сума на средства за покривање на трошоците за превоз од местото на живеење до местото во кое е високообразовната установа.
- Протоколи за работа на студентските домови во услови на вирусот Ковид 19.

ПРОГРАМА 4: ВЛОЖУВАЊЕ ВО НАУКАТА, ИСТРАЖУВАЊЕТО И ИНОВАЦИИТЕ

Во рамки на оваа Програма, реализирани се следниве активности:

- Продолжија активностите за изготвување на Стратегија за паметна специјализација .
- Продолжија активностите на Работната група за изготвување на предлог - Национален патоказ за истражувачка инфраструктура (National Research Infrastructure Roadmap)
- Формирана е Работна група која работи на изготвување на нов Закон за научно-истражувачка дејност
- Објавен е Конкурс за доделување стипендии за академски студии од втор и трет циклус во странство за академската 2020/2021 година

- Објавен е Јавен повик за надомест на средства платени за објавување на научни трудови
- Објавен е Конкурс за доделување еднократни финансиски средства за објавен научно-истражувачки труд за 2019 година.
- Спроведен е Конкурс за доделување стипендии “Борис Трајковски“ за студии од втор циклус на Извршната МБА програма на Универзитетот Шефилд за академската 2020/2021
- Спроведен е Конкурс за доделување на средства за финансирање на материјални трошоци и услуги, за печатење на зборници на трудови од одржаните научни собири за 2020 година
- Спроведен е Конкурс за доделување на средства за учество на домашни научни истражувачи на меѓународни научни собири за 2020 година
- Спроведен е Конкурс за доделување на средства на домашни научни истражувачи за студиски престои во странство за 2020 година
- И во 2020 г. МОН финансиски го поддржа Гласникот на хемичарите и технолозите на Македонија (Macedonian Journal of Chemistry and Chemical Engineering - MJCCSE), единственото списание со импакт фактор од нашата земја.
- Од годинава за првпат Фондот за иновации и технолошки развој во соработка со Министерството за образование и наука преку грантовското финансирање додели 34 иновационски ваучери со вкупна вредност од 15 милиони денари коишто треба да го поттикнат развојот на науката во нашата држава. Преку овие иновационски ваучери, од една страна се вложува во иновацијата, се отвора можности за младите директно да учествуваат на проекти кои можат да ја обликуваат нивната кариера, а од друга страна им се овозможува на компаниите да ја зголемат својата конкурентност
- Започнаа активности за дефинирање на предлог - критериуми за воспоставување на Центри за извонредност, како и предлог - критериуми за финансирање на националните истражувачки проекти во 2021 година, со цел да се поттикнат научно-истражувачката работа и вложувањата во науката.
- Објавен е повикот за доделување на наградата „Гоце Делчев“ во 2021 година, која се доделува за научна книга или дело објавено во 2020 година, во областа на науката
- Во месец февруари 2020, во ЦЕРН, потпишан е Меморандум за соработка помеѓу Владата на Република Северна Македонија и ЦЕРН. Во име на Владата, Меморандумот е потпишан од страна на министерот за образование и наука
- Продолжија активностите на Меѓународен институт за одржливи технологии на Југоисточна Европа. На 30-та седница на Владата, одржана на 15.12.2020 разгледана и усвоена е Информација за оправданоста и придобивките од реализација на иницијативата за изградба на Меѓународниот институт за одржливи технологии на Југоисточна Европа (SEEIIST) на територијата на Република Северна Македонија.
- МОН (преку МНР) и Министерството за наука и технологија на НР Кина (преку Амбасадата на НР Кина во земјата) го усогласија текстот на Меморандумот за разбирање за заедничко финансирање на проекти за истражување и развој.
- Редовно се одржуваа инфо денови за промоција на X2020. „Мари Кири програмата за мобилност“, програмата КОСТ и отворените повици. МОН покрена иницијатива до Владата за вклучување во новата програмата Хоризонт Европа.
- Министерството за образование и наука активно учествуваше во активностите на European Social Survey (ESS ERIC)
- Претставниците од МОН, членови на Работната група за отворена наука во рамки на RSS, редовно учествуваа на состаноците на РГ.
- По однос на повикот на RCC за поддршка на високо-образовни и научни установи од шесте земји на ЗБ за кои ќе се обезбеди поддршка од консултанти за изготвување и донесување на Политики за отворена наука, одобрени се барања на три високо-образовни институции од земјата, кои станаа и членки на Асоцијацијата за отворена наука на Западен Балкан.
- Од страна на претседателите на Владите, усвоен е Проколот за соработка помеѓу шесте земји од Западен Балкан за отворена наука.
- МОН достави до ЕК – Директорат за истражување и иновации, номинација на член и заменик член на Управниот комитет на EOSC (Европски облак за отворена наука)
- МОН официјално се приклучи на иницијативата на УНЕСКО за градење на платформа за отворена наука – Ковид 19, со што Република Северна Македонија зема активно учество во размена на искуства и научни истражувања помеѓу сите земји членки на УНЕСКО поврзано со Ковид 19

- Извршени се последни консултации помеѓу Република Северна Македонија (МОН) и Република Франција (Француски институт) по однос на Договорот за соработка за финансирање на билатерални научно-истражувачки проекти.

ПРОГРАМА 5: ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИ И ДОЖИВотно УЧЕЊЕ

Во рамки на оваа Програма, реализирани се следниве активности:

- Изготвен е нов Закон за образование на возрасни, со кој се уредува за прв пат постапката за валидација на неформално и информално учење, и истиот е доставен во владина процедура на усвојување. Со предложените измени во новиот закон се унапредува процесот на верификација на посебните програми за образование на возрасните, како и на улогата, целите и задачите на Центарот за образование на возрасните.
- Верификувани се 6 нови посебни програми за образование на возрасните кои водат кон стекнување на знаења, вештини и компетенции;
- Во соработка со проектот E4E започнаа активностите за пилотирање на системот на ВНИУ на две квалификации, фасадер и келнер;
- Во соработка со ДПИ во тек е изготвување на инструмент Индикатори за мерење на квалитет на неформално образование
- Извршен е стручен надзор над 16 установи/институции за образование на возрасни
- Континуирано се ажурира каталогот на верифицирани посебни програми за образование на возрасните
- Верификувани се 58 посебни програми за образование на возрасните кои водат кон стекнување на квалификација или дел од квалификација
- Континуирано се спроведува стручен надзор на понудувачи на услуги

1.11 ОСВРТ НА ПОСТИГНАТИТЕ РЕЗУЛТАТИ ВО 2021 ГОДИНА:

ПРОГРАМА 1: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

Во рамки на оваа Програма, реализирани се следниве активности:

- Врз основа на широка јавна расправа и со вклучување на сите засегнати страни, донесена е нова Концепција за основно образование во месец март 2021, чија имплементација започна во септември 2021 (за учениците од прво и четврто одделение)
- Донесени се Национални стандарди за учениците во основното образование, базирани на компетенции кои учениците треба да ги стекнат и усвојат на крајот на основното образование
- Донесени се нови наставни програми за прво и четврто одделение, изработени врз основа на Националните стандарди и базирани на компетенции коишто учениците почнуваат да ги стекнуваат од прво одделение, а продолжуваат да ги развиваат во наредните одделенија, пред сè компетенциите кои произлегуваат од подрачјето со кое наставниот предмет има директна врска, но и трансверзалните компетенции преку кои се остварува и интеграцијата и се овозможува целосен развој на учениците.
- Креирана е информативна интернет страница osnovnoobrazovanie.mon.gov.mk. Веб страницата содржи детално појаснување на содржината на планот за реформа на основното образование, а јавно се објавени сите документи поврзани со промените, како Концепцијата за основно образование, новите наставни програми и националните стандарди врз основа на кои се изработени, но и постојната и законската регулатива која е во фаза на подготовка или веќе се наоѓа во собраниска процедура на усвојување
- Обуките за наставниците за имплементација на новата Концепција и новите наставни програми се реализираа преку три модули од кои два модула се реализираа во месеците април, мај и јуни, а третиот модул во месец август.

- Изработени се нови материјали за учење согласно наставните програми за прво одделение, и нови дигитални интерактивни материјали за учење и прирачници за реализирање на наставата во четврто одделение, согласно новите наставни програми
- Наставата во второто полугодие од учебната 2020/2021 година продолжи со комбинираниот модел, кој успешно се реализираше во првото полугодие, а се покажа оправдан и од здравствен аспект. Со комбинираниот модел на настава, над 90 проценти од учениците успешно следеа онлајн настава и имаше помалку од 1 процент активни случаи со Ковид-19 на наставници и ученици од оние кои беа со физичко присуство. Учениците без уреди, според однапред утврден распоред, следеа часови на македонски и албански јазик на МТВ, а наставниците им доставуваа материјали и го следеа совладувањето на материјалот.
- Од страна на БРО изготвени се Упатство за методика на наставата на далечина во основното и средното образование, Упатство за реализација на воннаставни активности преку платформи за учење на далечина во основно образование и Упатство за реализација на училишни клубови и секции на далечина.
- Наставата во првото полугодие од учебната 2021/2022 година се реализираше со физичко присуство на учениците, со почитување на протоколите за работа на училиштата.
- Врз основа на Концептот за учебници и други наставни средства и дидактички материјали, изготвен е нов предлог Закон за учебници и други наставни и дидактички материјали во основните и средните училишта.
- Спроведена е постапка за набавка на информатичка опрема за основни училишта (10.000 таблет компјутери).
- Започнати се активности за ревизија на мрежата и изготвена е нова формула за финансирање на основните училишта, со поддршка на Уницеф и Светска банка.
- Спроведено е пилот национално оценување (државно тестирање) за учениците од третто одделение во месец јуни 2021.
- ДИЦ го организираше тестирањето за ПИРЛС 2021– меѓународната студија за проверка на оспособеноста на учениците од 9-10 – годишна возраст за читање со разбирање.
- Донесена е Програма за изградба и реконструкција на основни училишта во 2021 г. (Службен весник бр.14/21 од 20.1.2021)
- Завршена е изградба на нов училишен објект за ОУ во Љубош, село Батинци, Општина Студеничани, нов училишен објект на ООУ „Наим Фрашери“ КО Мала Речица, Тетово, доградба и надградба на ОУ Лирија, с.Горно Јаболчиште, о. Чашка и изградба на нов училишен објект за ОУ Димитар Македонски, населба Лисиче, о. Аеродром
- Во тек е изградба/доградба на седум основни училишта: Изградба на крило за ОУ „Тихомир Милошевски“ с. Волково (новоселски пат), о.Горче Петров, изградба на крило за ОУ „Димитар Поп Беровски“ нас Хром, о.Горче Петров, Изградба на училишен објект на ОУ Луис Ѓуракуќи, подрачно училиште Лешница, Општина Желино, Изградба на нов училишен објект ПУ во с.Долно Блаце, Општина Чучер Сандево, Изградба на нов училишен објект во нас. Визбегово, Општина Бутел, Изградба на нов училишен објект ПУ во с. Согле, Чашка и Доградба и надградба на училишен објект с. Долно Јаболчиште, Општина Чашка.
- Завршена е реконструкција на 19 основни училишта, а во тек е реконструкција на 31 основно училиште.
- Завршени се со изградба седум училишни спортските сали а во фаза на изградба се ушт седум училишни спортски сали во основни училишта.
- Спроведена е набавка на опрема и наставно-нагледни средства за кабинетите по природни науки во основните училишта, набавка на мебел за кабинети за основните училишта (плакари, маси и елементи за кабинети за природни науки и лабораториски столчиња) и набавка на училишни интерактивни табли.
- Од септември 2021 воведена е пилот програмата за сеопфатно сексуално образование. Воведувањето сеопфатно сексуално образование во основните училишта, значи унапредување на родовата еднаквост, инклузивноста и толеранцијата, но и превенција од сексуалното вознемирување и насилството.
- Донесено е Решение за реонизација за соработка на општинските основни училишта со основните училишта со ресурсен центар и/или центрите за поддршка.
- Донесен е Правилник за начинот на оценување на учениците со попреченост и Правилник за начинот на побарување на образовен/личен асистент, начинот на селекција и избор на образовен/личен асистент
- Спроведени се обуки на кадарот во посебните училишта, односно тренинг за тренери за образовни асистенти.
- Ангажирани се 500 образовни асистенти за работа со ученици со попречености во основните училишта, за учебната 2021/2022 година.

- Вработени се 49 нови специјални едукатори и рехабилитатори во основните редовни училишта и училиштата со ресурсни центри во насока на поддршка на учениците со попреченост и на наставниот кадар.
- Основните училишта со ресурсни центри добија 2,5 милиони денари за набавка на опрема и дидактички средства во функција на поддршка на инклузивното образование.
- Во предлог Законот за учебници и други и други наставни и дидактички материјали, за прв пат е уредено самите учебници да бидат инклузивни.
- Новите наставни материјали за прво и четврто одделение за прв пат се изработија на брајово писмо за учениците со оштетен вид.
- МОН спроведе неколку постапки согласно ЗЈН за реконструкција на училишта во насока на подобрување на условите и пристапноста за учениците со попреченост.
- Продолжија активностите во рамки на двете програми за инклузивност финансирани од канцеларијата на ЕУ во Скопје: реконструкција во насока на обезбедување на пристапност на 15 образовни објекти и програмата „Биди ИН, биди ИНклузивен, биди ИНклудиран“, за инклузија на деца со попреченост во редовното основно образование.
- МОН ангажираше 35 ромски образовни медијатори за поддршка на основното образование на ученици Роми за учебната 2021/2022 година.
- Започна нова фаза од проектот „Инклузија на деца надвор од наставата на образованиот систем“, реализиран од страна на Фондацијата Pestalozzi во соработка со МОН, ДПИ, БРО и МТСП.
- Продолжија активностите за имплементација на Проектот „Редовно на часови: акција за вклучување на Ромите во основното образование“, кој го спроведува ФООМ, во соработка со Фондација Чекор по чекор, НВО Дендо вас и МОН.
- Донесени се за првпат Стандарди за интеркултурно образование, во основно образование.
- Донесено е Упатство за организирање заеднички наставни часови (со ученици кои следат настава на различни наставни јазици)
- На 66-та седница одржана на 20.4.2021 Владата го усвои Законот за изменување и дополнување на Законот за БРО, со кој се уредува дека БРО подготвува Каталог на акредитирани програми и понудувачи за обука за стручно усовршување на наставници и стручни соработници
- Донесени се Програмите за обуки за стручно усовршување на наставниците и стручните соработници во основните и средните училишта за 2021 година
- Владата на 65-та седница одржана на 13.4.2021 година го утврди текстот на Законот за наставниците и стручните соработниците во основните и средните училишта и истиот е доставен во собраниска процедура на усвојување, со кој се предвидува засновање на работниот однос на неопределено време.
- За прв пат е спроведен повик за наставниците во основните училишта за напредување во звање наставник-ментор. На првиот јавен оглас, во звање ментор се унапредени 141 наставник од основните училишта.
- Донесен е Правилник за дополнување на правилникот за формата, содржината и начинот на водење на педагошката документација и евиденција во основното училиште, со кој е олеснет начинот на водење на педагошката евиденција.
- Спроведено е истражување со директорите, врз основа на кое од страна на ДИЦ изготвена е нова програма за напредни обуки на директор и истата е доставена до МОН со цел нејзино донесување. По донесување на Програмата ќе биде изготвен и каталог за напредни обуки на директор.
- Од страна на ДИЦ се работи на измени и дополнувања на Законот за обука и испит за директор на основно училиште, средно училиште, ученички дом и отворен граѓански универзитет за доживотно учење.

ПРОГРАМА 2: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ (ОПШТО И СРЕДНО СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ) И УЧЕНИЧКИ СТАНДАРД

Во рамки на оваа Програма, реализирани се следниве активности:

- Во тек е изготвување на нова Концепција за средно образование, врз основа на која ќе биде изготвен и нов Закон за средно образование.

- Наставата и во второто полугодие од учебната 202/2021 година продолжи со комбинираниот модел, кој успешно се реализираше во првото полугодие, а се покажа оправдан и од здравствен аспект.
- Наставата во првото полугодие од учебната 2021/2022 година се одвиваше со физичко присуство со почитување на протколите за работење на училиштата во услови на Пандемија.
- Донесена е Програма за изградба и реконструкција на средни училишта во 2021 г. (Службен весник бр.12/21 од 18.1.2021)
- Завршена е реконструкција на две училишта, а во тек е реконструкција на две средни училишта:
- Во рамки на програмата за реконструкција на образовни објекти (со која се опфатени четири средни училишта), објавен е меѓународен тендер со отворена постапка за изведба на градежни работи за адаптација на постоечките образовни објекти за да се обезбеди пристап и функционалност за лицата со посебни потреби.
- Донесено е за прв пат Упатство за организирање заеднички наставни часови (со ученици кои следат настава на различни наставни јазици).
- Изработени се стандарди за инклузивно образование, во средно образование.
- Во учебната 2021/22 година доделени се 870 стипендии за средношколци Роми
- Донесени се Програмите за обуки за стручно усовршување на наставниците и стручните соработници во основните и средните училишта за 2021 година.
- Во месец мај БРО спроведе постапка за акредитација на програми за обука и понудувачи на професионално усовршување на наставници во средните училишта на тема „Современи концепти на средното образование – новата улога на наставникот и новите стратегии на поучување и учење“. Со обуките се опфатени околу 7000 наставници од средните училишта.
- Донесен е Правилник за дополнување на правилникот за формата, содржината и начинот на водење на педагошката документација и евиденција во средното училиште (Службен весник бр.48/2021 од 1.3.2021), со кој се олеснува начинот на водење на педагошката евиденција.
- Државен испитен центар го спроведе пробното ПИСА тестирање.
- Изготвен е нов предлог Концепт за државна матура
- Започнати се активности за ревизија на мрежата и формулата за финансирање на средните училишта,
- Изготвен е предлог текст на нов Закон за стручно образование и обука, кој е доставен за консултација со пошироката јавност
- Под слоганот „Учи паметно, работи стручно“ беа организирани низа средби со компаниите за отворање на барани профили во стручните училишта. Конкурсот за упис на ученици за учебната 2021/2022 година целосно е усогласен согласно потребите на пазарот на трудот.
- Во дуалното образование во учебната 2021/2022 година се запишани 1384 ученици во 44 училишта во соработка со 220 компании. Оваа учебна година бројот на дуални паралелки во државата од 11 е зголемен на 97
- Воведени се модулари наставни програми базирани на резултати од учење за стручните и општо-образовните предмети за трета година во техничко образование, од месец септември 2021
- Изработени и донесени се наставните програми за четврта година за дуално стручно образование и наставните програми за новите паралелки и струки.
- Министерството за образование и наука врз основа на донесена одлука од 58-та седница на Владата одржана на 26.3.2021., ги зголеми стипендиите за учениците од средните стручни училишта, со што дополнително се стимулираат учениците кои своето образование го продолжуваат во едно од стручните средни училишта во земјава.
- Објавени се постапки согласно ЗЈН за комплетна реконструкција на државно училиште Регионален центар за средно стручно образование и обука „Киро Бурназ“, с.Долно Коњаре, Куманово и Реконструкција/рехабилитација на државно училиште Регионален центар за средно стручно образование и обука „Ванчо Питошески“, Охрид.
- Склучен е и договор со консултантска компанија со ИПА средства (договор во вредност од 2.3 милиони евра), за поддршка на реформите во средното стручно образование, во која се вклучени и нови регионални центри во останатите плански региони.

- Во текот на месец април спроведена е набавка на опрема за средните стручни училишта од сектор шумарство (набавка на машини за обработка на дрво)
- На 25 март ЕК го објави започнувањето на програмата Еразмус + за периодот 2021-2027 година.
- Донесен е Правилник за начинот на полагање на стручниот испит за воспитувач и стручен соработник во јавен ученички дом.
- Донесена е Одлука доделување на ученички стипендии (талентирани ученици, талентирани ученици спортисти, ученици од социјално ранливи категории, ученици деца без родители и родителска грижа, ученици со посебни потреби, ученици од дефицитарни струки) за учебната 2021/2022 година, заедно со Програма за изменување на програмата за унапредување на ученичкиот стандард во 2021 г. Со измената на програмата и со Одлуката за ученички стипендии, се зголемува висината на месечниот износ и за прв пат се изедначува висината на сите ученички стипендии.
- Воспоставен е систем за редовна месечна исплата на стипендиите.
- Набавена е нова опрема за кујните за ученичките домови.

ПРОГРАМА 3: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО ВИСОКО ОБРАЗОВАНИЕ И СТУДЕНТСКИ СТАНДАРД

Во рамки на оваа Програма, реализирани се следниве активности:

- Собранието на Република Северна Македонија, на седницата одржана на 21 април 2021 година, донесе Одлука за избор на членови на Националниот совет за високо образование и научно-истражувачка дејност. Конститутивната седница на Националниот совет се одржа на 10.6.2021 г.
- Владата ја донесе Одлуката за видот и висината на надоместоците на членовите на Одборот за акредитација на високото образование врз основа на присуство на седница и обем на извршена работа, Одлуката за видот и висината на надоместоците за трошоците во постапката на акредитација врз основа на реално направени трошоци и Одлука за видот и висината на надоместоците за трошоците во постапката на евалуација врз основа на реално направени трошоци, како и надоместоците на членовите на Одборот за евалуација на високото образование врз основа на присуство на седница и обем на извршена работа
- Претставниците од МОН редовно учествуваа на состаноците на Работната група за признавање на академски квалификации организирана од страна RCC.
- За првпат е потпишан Колективен договор со кој се зголемуваат платите и се унапредуваат правата на вработените во високо образование
- Согласно член 43 став 5 од Законот за високото образование, Националниот совет за високо образование предлага Уредба за мерила и критериуми за финансирање на високото образование, која ја донесува Владата. До Националниот совет доставени се материјалите и предлог моделите за финансирање на високо-образовните установи, подготвени во рамки на SKILLS проектот од страна на меѓународниот консултант.
- Во завршна фаза е реализација на активностите за Изградба на студентски дом во комплексот на Универзитет Тетово во Тетово
- Во рамки на Проектот за реновирање на студентските домови (енергетски ефикасни) кој се финансира со заем од KfW, завршена е постапката за ангажирање на проектната единица за имплементација на проектот и постапката за ангажирање на консултантската компанија за имплементација.
- Во рамки на програмата за реконструкција на образовни објекти (со која се опфатени четири објекти на високо-образовни установи), објавен е меѓународен тендер со отворена постапка за изведба на градежни работи за адаптација на постоечките образовни објекти за да се обезбеди пристап и функционалност за лицата со посебни потреби.
- Набавена е нова опрема за кујните за студентските домови.
- Донесена е Одлука за доделување на стипендии на странски државјани кои се од интерес за Републиката (стипендии за студенти со македонско потекло од Балканскиот полуостров) за академската 2021/2022 година.
- Спроведен е Конкурсот за доделување стипендии за академски студии од прв циклус во странство за академската 2021/2022 година
- Врз основа на интензивни разговори и консултации во рамки на работната група МОН-Млади, за 9 категории студентски стипендии износите се зголемени и изедначени на ниво од 6050 денари на месечно ниво, што значи пораст во однос на тоа што досега се доделуваше како износ од 3300, 4000, 4400 мкд. Вкупниот годишен буџет за оваа намена - доделување на студентски стипендии се зголемува за 65%. (од 117 милиони денари, на 179 милиони денари).

- Воспоставен е систем за редовна месечна исплата на стипендиите.
- За прв пат е воведен субвенциониран студентски оброк за редовните студенти на универзитетите во земјата.

ПРОГРАМА 4: ВЛОЖУВАЊЕ ВО НАУКАТА, ИСТРАЖУВАЊЕТО И ИНОВАЦИИТЕ

Во рамки на оваа Програма, реализирани се следниве активности:

- Продолжија активностите за изготвување на Стратегија за паметна специјализација (изготвена и одобрена е од страна на JRC квалитативната анализа).
- Со поддршка на RCC изготвен е Национален патоказ за истражувачка инфраструктура (National Research Infrastructure Roadmap)
- Во тек е изготвување на нов Закон за научно-истражувачка дејност
- Собранието на Република Северна Македонија, на седницата одржана на 21 април 2021 година, донесе Одлука за избор на членови на Националниот совет за високо образование и научно-истражувачка дејност, чија конститутивна седница се одржа на 10.6.2021г.
- Донесен е Правилник за дополнување на Правилникот за начинот на финансирање на организација на научни собири и учество на домашни научни истражувачи на меѓународни научни собири и студиски престои во странство („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.88/21) од 22.4.2021 година, во насока на воведување на можност за учество и/или организација на научни собири преку средствата за електронска комуникација.
- Спроведен е Конкурс за доделување на средства за учество на домашни научни истражувачи на меѓународни научни собири за 2021 година, Конкурс за доделување на средства на домашни научни истражувачи за студиски престои во странство за 2021 година и Конкурс за доделување на средства за финансирање на материјални трошоци и услуги, за печатење на зборници на трудови од одржаните научни собири за 2021 година
- Објавен е Конкурсот за доделување на еднократни финансиски средства за објавен научно - истражувачки труд за 2020 година. За прв пат од оваа година, во насока на креирање на политика на отворена наука, предвидено е авторот/авторите кои аплицираат на конкурсот да го објават наградениот научно-истражувачки труд (согласно авторските права на издавачот) во репозиториумот на матичниот факултет/универзитет најдоцна во рок од три месеца по објавувањето на конечната листа за финансирање на интернет страницата на МОН, како и трудот да биде вклучен во репрезентативната или персоналната библиографија на авторот во националниот E-CRIS.MK систем.
- Спроведен е Конкурсот за надомест на средствата платени за објавување на научни трудови во списанија со фактор на влијание, реферирани во базите на Web of Science или Scopus од наставниците и соработниците избрани на високообразовните/ научните установи во Република Северна Македонија
- Објавени се резултатите по Конкурсот за надомест на средствата платени за објавување на научни трудови во списанија со фактор на влијание, реферирани во базите на Web of Science или Scopus од наставниците и соработниците избрани на високообразовните/ научните установи во Република Северна Македонија, во 2020 година.
- Спроведен е Конкурс за доделување стипендии за академски студии од втор и трет циклус во странство за академската 2021/2022 година
- Спроведен е Конкурс за доделување стипендии “Борис Трајковски” за студии од втор циклус на Извршната MBA програма на Универзитетот Јорк за академската 2021/2022.
- Доделена е наградата „Гоце Делчев“ во 2021 година, која се доделува за научна книга или дело објавено во 2020 година, во областа на науката.
- За прв пат после 10 години спроведен е Конкурс за финансирање на научно-истражувачки проекти за јавните научни установи. Одобрени се за финансирање 7 проекти од јавен научен интерес (на 7 јавни-научни установи) во вкупен износ од 19.000.000 мкд
- Спроведен е Конкурс за набавка на опрема за лаборатории, акредитација на лаборатории и сл. за сите субјекти кои вршат научно-истражувачка работа. Одобрени се за финансирање вкупно 44 апликации, од поднесени 67. Тоа се оние кои се најдобро рангирани според методологијата по која се водеше комисијата за рангирање. 5 од нив се апликации за поддршка на формалното признавање на компетентноста на лабораториите, односно за акредитација на методи кои веќе се користат во работењето. 25 се однесуваат на одржување на техничката компетентност на лабораториите и воведување нови аналитички

методи во работењето. 14 се апликации за средства за набавка на нова лабораториска опрема. Се работи за тригодишни проекти, чија вкупна вредност е речиси 318 милиони денари, од кои МОН покрива дури 224 милиони денари, или над 70% е учеството на државата во реализацијата на проектите.

- Продолжија активностите на Меѓународен институт за одржливи технологии на Југоисточна Европа.
- Министерството за образование и наука активно учествуваше во активностите на European Social Survey (ESS ERIC)
- Претставниците од МОН, членови на Работната група за отворена наука во рамки на RSS, редовно учествуваа на состаноците на РГ.
- Доставена е официјална номинација од МОН на членови во Управниот комитет и Советодавниот комитет на мрежата на институции за отворена наука координирана од страна на RCC.
- На 10.12.2021 на веб страната на МОН објавена е Листа на одобрени билатерални проекти меѓу Република Северна Македонија и Сојузна Република Австрија кои ќе се финансираат во периодот 2022-2023 година. Одобрени се 14 од пристигнатите 16 апликации
- Во однос на билатералната соработка со Кина, се спроведоа 20-те одобрени заеднички научно-истражувачки проекти за периодот 2020-2021 година.

ПРОГРАМА 5: ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИ И ДОЖИВотно УЧЕЊЕ

Во рамки на оваа Програма, реализирани се следниве активности:

- Изготвен е нов Закон за образование на возрасни, со кој се уредува за прв пат постапката за валидација на неформално и информално учење, и истиот е доставен во собраниска процедура на усвојување. Со предложените измени во новиот закон се унапредува процесот на верификација на посебните програми за образование на возрасните, како и на улогата, целите и задачите на Центарот за образование на возрасните.
- Верификувани се 5 нови посебни програми за образование на возрасните кои водат кон стекнување на знаења, вештини и компетенции;
- Континуирано се врши стручен надзор над установите/институциите за образование на возрасни
- Верификувани се 60 посебни програми за образование на возрасните кои водат кон стекнување на квалификација или дел од квалификација
- Континуирано се спроведува стручен надзор на понудувачи на услуги (извршен е стручен надзор над 7 установи/институции за образование на возрасни).

2. ПРОГРАМИ НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

2.1 ПРОГРАМА: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

Потпрограми:

- 2.1.1 Зголемување на постигањата на учениците во основното образование
- 2.1.2 Недискриминација, заштита од насилство, почитување на различностите и инклузивно образование
- 2.1.3 Поддршка на наставниците и стручните соработници во основните училишта
- 2.1.4 Воспоставена организациона структура за подобро управување и раководење со основните училишта

2.2 ПРОГРАМА: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ (ОПШТО И СРЕДНО СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ) И УЧЕНИЧКИ СТАНДАРД

Потпрограми:

- 2.2.1 Зголемување на постигањата на учениците во средното образование
- 2.2.2 Реформа на средното стручно образование

2.2.3 Ученички стандард

2.3 ПРОГРАМА: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО ВИСОКО ОБРАЗОВАНИЕ И СТУДЕНТСКИ СТАНДАРД

Потпрограми:

- 2.3.1. Унапредување на системот на акредитација и евалуација на високото образование
- 2.3.2. Развивање на ефикасен систем на финансирање и управување на високото образование
- 2.3.3. Студентски стандард

2.4. ПРОГРАМА: ВЛОЖУВАЊЕ ВО НАУКАТА, ИСТРАЖУВАЊЕТО И ИНОВАЦИИТЕ

Потпрограми:

- 2.4.1 Ревизија на правната рамка за истражување и развој
- 2.4.2 Зголемување на националните средства за научно-истражувачка дејност
- 2.4.3 Зголемено учество на Република Северна Македонија во регионални иницијативи и меѓународни програми за наука и истражување

2.5. ПРОГРАМА: ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИ И ДОЖИВОТНО УЧЕЊЕ

Потпрограми:

- 2.5.1 Развој на неформалното образование на возрасните
- 2.5.2 Формално образование на возрасни

ПЛАН ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРОГРАМИ

2.1 ПРОГРАМА: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

А: **Оправданост и дизајн на Програмата 2.1:**

Образложение: Програмата „Квалитетно и инклузивно основно образование“ произлегува од Стратешкиот приоритет на Владата на Република Северна Македонија „квалитетно образование достапно за сите, согласно побарувачката на пазарот на трудот, развој и унапредување на културата и спортот“ содржан во Одлуката за стратешки приоритети за 2022 година, односно приоритетните цели, „Развивање квалитетно образование достапно за сите кое ќе создава кадар способен за логично и критично размислување базирано на анализи и факти“, „Образование во функција на личности кои ќе ги почитуваат и негуваат граѓанските права, толеранцијата, различностите, воспитување во духот на мултикултурализмот и оспособување за потребите на пазарот на трудот“ и „Афирмирање и унапредување на културата, развој и унапредување на образованието на јазиците на припадниците на заедниците“.

НПАА

3.26 Образование, култура, млади

3.26.1 Образование

Стратешките приоритети и цели на Министерството за образование и наука:

Создавање образование кое е во најдобар интерес на децата и кое му овозможува на секој ученик да го достигне својот полн потенцијал

- Подобрување на содржината на основното образование;
- Зголемување на опфатот на учениците и подобрување на инклузивноста и меѓуетничката интеграција во основното образование;
- Подобрување на условите за учење и постигнувањата на учениците;
- Подобрување на капацитетите на човечките ресурси во основните училишта (иницијални и континуирани обуки) ;
- Зголемување на ефективностата на организирањето, финансирањето и управувањето со основното образование;
- Вложување и развој на дигитални вештини и критичко размислување;
- Понатамошно унапредување на воспоставениот систем на кариерен развој на наставниците и стручните соработници, врз принцип на заслуги и
- Унапредување на превенцијата и заштитата од насилство и дискриминација во образованиот систем.

Цел на Програмата:

- Обезбедување на квалитетно и инклузивно основно образование и зголемување на опфатот на ученици

Показатели за успех на Програмата:

- Имплементирана е новата Конепција за основно образование;
- Донесени се нови наставни програми врз основа на националните стандарди за учениците во основното образование;

подобро управување и раководење со основните училишта

што се осигурува подобра средина за учење и култура, управување и раководење.

Б: План за спроведување на Програмата: Квалитетно и инклузивно основно образование

Потпрограма 2.1.1: Зголемување на постигањата на учениците во основното образование

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година а)	човечки			финансиски МКД		
					2022	2023	2024	2022	2023	2024
2.1.1.1. Сукцесивна имплементација на новата Концепција за основно образование	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието	Наставници, директори и стручни соработници од училиштата, родители/старатели, ученици, СОНК, , општини	Активноста е отпочната	12/2024	Вработени во МОН, БРО, училишта, општини	Вработени во МОН, БРО, училишта, општини	Вработени во МОН, БРО, училишта, општини	Буџетска програма 2, Потпрограма 20 и Програма А, Потпрограма А2 и Заем од Светска банка	Буџетска програма 2, Потпрограма 20 и Програма А, Потпрограма А2 и Заем од Светска банка	Буџетска програма 2, Потпрограма 20 и Програма А, Потпрограма А2 и Заем од Светска банка
2.1.1.2 Усогласување на наставните програми со Концепцијата за основно образование и Националните стандарди за учениците во основно образование и обука за наставниците за новите наставни програми (сукцесивно)	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието	ДПИ, ДИЦ синдикат на наставници, наставен и ненаставен кадар во училиштата, стручната јавност, универзитетски професори, граѓански сектор, општини, НКТ за имплементација на Конвенцијата на ООН за правата на лицата со попреченост, Сојуз на специјални едукатори и рехабилитатори...	1/2022	12/2024	Вработени во БРО, комисији	Вработени во БРО, комисији	Вработени во БРО, комисији	Буџет на БРО	Буџет на БРО	Буџет на БРО
2.1.1.3. Континуирано одржување и надградување на	Министерство за образование и наука,	ДПИ, ДИЦ, синдикат на наставници, наставен и ненаставен кадар во	активноста е отпочната	12/2024	Вработени во МОН и БРО, училишта	Вработени во МОН и БРО, училишта	Вработени во МОН и БРО, училишта	Буџет на МОН и БРО, донации	Буџет на МОН и БРО, донации	Буџет на МОН и БРО, донации

системот за образование од далечина (надополнување на порталот Едуино, надградба на алатката Microsoft Teams, интеграција со Moodle...)	Биро за развој на образованието	училиштата, стручната јавност, универзитетски професори, граѓански сектор, општини									
2.1.1.4. Намалување на бројот на ученици по паралелка од 20 до 30 ученици, и намалување на бројот на ученици во комбинирана паралелка (сукцесивно)	Министерство за образование и наука, основни училишта, единици на локална самоуправа	Државен просветен инспекторат, Биро за развој на образованието	9/2022 (за четврто одделение) 9/2023 (за петто одделение)	9/2023	Вработување на нови наставници	Вработување на нови наставници	Вработување на нови наставници	4.224.000	4.224.000	/	
2.1.1.5 Професионална ориентација на учениците од осмо и деветто одделение, врз основа на Програмата утврдена од министерот	училишта, Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието	Комора на психолози, стручна јавност, универзитетски професори, ЦСОО...	1/2022	12/2023	Наставници и стручни соработници од основните училишта	Наставници и стручни соработници и од основните училишта	Наставници и стручни соработници и од основните училишта	Буџетска програма 2, Потпрограма 20 и Програма А, Потпрограма А2	Буџетска програма 2, Потпрограма 20 и Програма А, Потпрограма А2	Буџетска програма 2, Потпрограма 20 и Програма А, Потпрограма А2	
2.1.1.6 Вклучување на наставници по физичко и здравствено образование за изведување на наставата по физичко и здравствено образование од прво до петто одделение (сукцесивно)	Министерство за образование и наука, единиците на локалната самоуправа, училишта	Биро за развој на образованието, Државен просветен инспекторат, Факултети за образование на наставници по физичко и здравствено образование	9/2022 (за четврто одделение) 9/2023 (за петто одделение)	9/2023	Вработување на нови наставници	Вработување на нови наставници	Вработување на нови наставници	94.617.600	94.617.600	/	
2.1.1.7 Инвестирање во инфраструктура во основните училишта (реконструкција на основни училишта, изградба на нови основни училишта, изградба/реконструкција на училишни спортски сали, подобрување на инфраструктурните услови за пристап на ученици со попреченост)	Министерство за образование и наука, единиците на локалната самоуправа, училишта	Влада на Република Северна Македонија, Министерство за финансии	1/2022	12/2024	Вработени во МОН и ЕЛС	Вработени во МОН и ЕЛС	Вработени во МОН и ЕЛС	Буџетска програма Т, Потпрограми ТА, ТБ и ТВ	Буџетска програма Т, Потпрограми ТА, ТБ и ТВ	Буџетска програма Т, Потпрограми ТА, ТБ и ТВ	

2.1.1.8	Имплементација на Концепцијата за државно тестирање (спроведување на главно тестирање за третто одделение и пилот и главно тестирање за петто одделение)	Министерство за образование и наука - Државен испитен центар	БРО, ДПИ, наставен и ненаставен кадар во училиштата, ученици	5/2022	6/2024	Вработени во ДИЦ	/	/	Буџет на ДИЦ	/	/
2.1.1.9.	Учество во меѓународни тестирања (TIMSS 2023, PIRLS)	Државен испитен центар	МОН, БРО	1/2022	12/2024	Вработени во ДИЦ	Вработени во ДИЦ	Вработени во ДИЦ	Буџет на ДИЦ	Буџет на ДИЦ	Буџет на ДИЦ
2.1.1.10	Унапредување на квалитетот на наставните и дидактички материјали, развој на дигитални материјали за учење – донесување/ имплементација на ново законско решение	Министерство за образование и наука, Педагошка служба,	Наставници, стручна јавност, Бирото за развој на образованието	активноста е отпочната	12/2024	Вработени во МОН и Педагошка служба	Вработени во МОН и Педагошка служба	Вработени во МОН и Педагошка служба	Буџетска програма 2, Потпрограма 21	Буџетска програма 2, Потпрограма 21	Буџетска програма 2, Потпрограма 21
2.1.1.11	Ревизија на мрежата и имплементација на новата формула за финансирање на основните училишта (зајакнување на капацитетите на општините)	Министерство за образование и наука	ЗЕЛС, Министерство за локална самоуправа, ДПИ, МФ, училишта, синдикат за образование, Уницеф	активноста е отпочната	12/2024	МОН	МОН	МОН	Заем од Светска банка	Заем од Светска банка	Заем од Светска банка
Вкупно активности во 2022 година: 11											
Вкупно активности во 2023 година: 11											
Вкупно активности во 2024 година: 8											
Вкупно за потпрограма 2.1.1 : 30											

Потпрограма 2.1.2: Недискриминација, заштита од насилство, почитување на различностите и инклузивно образование

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година а)	човечки			финансиски МКД		
					2022	2023	2024	2022	2023	2024
2.1.2.1. Континуирана поддршка на работењето на основните училишта со ресурсен центар и центрите за поддршка на учењето на учениците со попреченост	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието, училишта	меѓународни организации, НКТ за имплементација на Конвенцијата на ООН за правата на лицата со попреченост, МТСП, Сојуз на специјални едукатори и рехабилитатори...	Активноста е отпочната	12/2024	Вработени во МОН, БРО, основни училишта	Вработени во МОН, БРО, основни училишта	Вработени во МОН, БРО, основни училишта	Буџетска програма 2, Потпрограма 20	Буџетска програма 2, Потпрограма 20	Буџетска програма 2, Потпрограма 20
2.1.2.2 Обезбедување на сеопфатен систем за поддршка за инклузивно образование на учениците со попреченост (ангажирање на образовни асистенти преку основните училишта со ресурсни центри, формирање на училиштен инклузивен тим, инклузивен тим за секој ученик, развивање на, ИОП/модифицирана програма, асистивна технологија...)	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието/ основни училишта со ресурсен центар/ единици на локална самоуправа	ДПИ, наставен и ненаставен кадар во училиштата, ученици, граѓански сектор, меѓународни организации, НКТ за имплементација на Конвенцијата на ООН за правата на лицата со попреченост, МТСП, Сојуз на специјални едукатори и рехабилитатори...	Активноста е отпочната	12/2024	училишта	училишта	училишта	Буџетска програма 2, Потпрограма 26	Буџетска програма 2, Потпрограма 26	Буџетска програма 2, Потпрограма 26
2.1.2.3. Пристап до образование на деца кои не биле вклучени во настава (ученици со надмината возрасна граница, ученици од маргинализирани средини,	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието, Управата, единици на локалната	Родители/старатели, граѓански и меѓународни организации	Активноста е отпочната	12/2024	Вработени во МОН, БРО и УРУОЈПЗ	Вработени во МОН, БРО и УРУОЈПЗ	Вработени во МОН, БРО и УРУОЈПЗ	Буџетска програма 2, Потпрограма 20, Програма А, Потпрограма А2 и Програма 11	Буџетска програма 2, Потпрограма 20, Програма А, Потпрограма А2 и Програма 11	Буџетска програма 2, Потпрограма 20, Програма А, Потпрограма А2 и Програма 11

ученици Роми..) намалување на осипувањето, доделување на грантови на училиштата за иновативни проекти за поддршка на ученици од ранливите категории, ученици со потешкотии во учењето и особено за учениците кои се најпогодени со Ковид 19 пандемијата.	самоуправа, училишта								Заем од Светска банка (за грантови за училиштата)	Заем од Светска банка (за грантови за училиштата)
2.1.2.4 Остварување на основно образование и во здравствени установи, казнено-поправни и воспитно-поправни установи (донесување наставни програми) и во домашни услови	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието, единици на локалната самоуправа, училишта	МТСП, МЗ, МП, Управата за извршување на санкции	1/2022	12/2024	Вработени во МОН, БРО, училишта	Вработени во МОН, БРО, училишта	Вработени во МОН, БРО, училишта	/	/	/
2.1.2.5. Планирање и организирање активности кои придонесуваат кон почитување на мултикултурализмот и за развој на интеркултурниот дијалот/интеракција и унапредување на меѓуетничката интеграција (согласно стандардите за интеркултурно образование и Упатството за заеднички наставни часови)	единици на локалната самоуправа, училишта	МОН, БРО, граѓански и меѓународни организации	9/2022	9/2024	училишта	училишта	училишта	Буџетска програма 2, Потпрограма 20, Програма А, Потпрограма А2 и програма 13	Буџетска програма 2, Потпрограма 20, Програма А, Потпрограма А2 и Програма 13	Буџетска програма 2, Потпрограма 20, Програма А, Потпрограма А2 и Програма 13
2.1.2.6. Имплементација на Упатството за постапката за пријавување и заштита на ученик жртва на која било од формите на насилство,	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието, единици на локалната	граѓански и меѓународни организации	1/2022	12/2024	Вработени во МОН, БРО, училишта	Вработени во МОН, БРО, училишта	Вработени во МОН, БРО, училишта	/	/	/

злоупотреба и занемарување (спроведена обука за училиштата-директори, наставници и стручни соработници, водење на евиденција на насилство од страна на училиштата преку креирање на единствена методологија и систем за прибирање податоци за насилство во училиштата, изработка на план за заштита на жртвата од насилство и промена на однесувањето на сторителот, зајакнување на капацитети на ДПИ за постапување во случаи на пријавено насилство и дискриминација....	самоуправа, училишта									
2.1.2.7 Реализација на изборен предмет јазик и култура на Ромите, Бошњациите, Србите, Турците и Власите	Министерство за образование и наука и БРО	општини, наставници, Управата за развој и унапредување на образованието на јазиците на припадниците на заедниците	9/2022	9/2024	Вработени во МОН и УРОЈПЗ	Вработени во МОН и УРОЈПЗ	Вработени во МОН и УРОЈПЗ	Буџетска програма 2, Потпрограма 20 и Програма 11	Буџетска програма 2, Потпрограма 20 и Програма 11	Буџетска програма 2, Потпрограма 20 и Програма 11
2.1.2.8 Анализа и изработка на нови наставни програми, наставните средства и дидактичките материјали во основно образование од аспект на унапредување на родовата еднаквост и заштита од дискриминација по било кој основ	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието, Педагошка служба, Центар за стручно образование и обука, граѓански сектор	стручна јавност, МТСП	1/2022	12/2024	Вработени во МОН, БРО, ЦСОО и Педагошка служба	Вработени во МОН, БРО, ЦСОО и Педагошка служба	Вработени во МОН, БРО, ЦСОО и Педагошка служба	Буџет на БРО	Буџет на БРО	Буџет на БРО
2.1.2.9 Наградување на	Биро за развој на	Стручната јавност, наставници и стручни	1/2022	12/2024	Вработени во БРО,	Вработени во БРО,	Вработени во БРО,	Буџетска програма 2,	Буџетска програма 2,	Буџетска програма 2,

најдобрите ученици и нивните наставници и покривање на трошоци за учество на меѓународни натпревари	образованието, Министерство за образование и наука	соработници, здруженија на наставници, универзитетски професори..			МОН	МОН	МОН	Потпрограми 20 и 46	Потпрограм и 20 и 46	Потпрограми 20 и 46
2.1.2.10 Здрава ужинка за учениците во основно образование	Министерство за образование и наука, единци на локална самоуправа, училишта		9/2022	12/2024	Вработени во МОН, општини, училишта	Вработени во МОН, општини, училишта	Вработени во МОН, општини, училишта	Програма А, Потпрограма А2	Програма А, Потпрограм а А2	Програма А, Потпрограма А2
Вкупно активности во 2022 година: 10										
Вкупно активности во 2023 година: 10										
Вкупно активности во 2024 година: 10										
Вкупно за потпрограма 2.1.2: 30										

Потпрограма 2.1.3: Поддршка на наставниците и стручните соработници во основните училишта

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки			финансиски МКД		
					2022	2023	2024	2022	2023	2024
2.1.3.1 Континуиран професионален развој на наставниците и стручните соработници во основното образование согласно Законот за наставници и стручни соработници во основното и средното образование и Законот за БРО	Биро за развој на образование	Министерство за образование и наука, училишта	1/2022	12/2024	Советници од БРО / акредитирани понудувачи на обуки	Советници од БРО / акредитирани понудувачи на обуки	Советници од БРО / акредитирани понудувачи на обуки	Буџет на БРО и Заем од Светска банка	Буџет на БРО и Заем од Светска банка	Буџет на БРО и Заем од Светска банка
2.1.3.2 Ревидирање и унифицирање на студиските програми на Педагошките факултети, ревидирање на студиските програми на	Министерство за образование и наука, високо-образовните установи	Агенција за квалитет - Одбор за акредитација на високо-образовните установи, Биро за развој на образованието	1/2021	12/2023	сектор за високо образование во МОН и високо-образовните	сектор за високо образование во МОН и високо-образовните	сектор за високо образование во МОН и високо-образовните	/	/	/

Факултетите со наставни насоки					установи	установи	установи			
2.1.3.3 Имплементација на моделот за кариерен развој на наставници и стручни соработници (ментори)	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието	ДПИ, наставнички факултети, синдикат за образование, Заедница на единиците на локалната самоуправа	1/2022	12/2024	Комисии формиран и од министер	Комисии формиран и од министер	Комисии формиран и од министер	17.388.000	17.388.000	17.388.000
2.1.3.4 Намалување на административната работа на наставниците, со цел наставниците потполно да се фокусираат на учениците и образовниот процес.	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието	ДПИ, синдикат за образование, Заедница на единиците на локалната самоуправа	9/2022	12/2024	МОН/БРО	МОН/БРО	МОН/БРО	/	/	/
2.1.3.5 Стипендии за одлични студенти на факултети кои образуваат наставници.	Министерство за образование и наука		7/2022	12/2024	МОН –	МОН	МОН	Програма 60, ставка 464	Програма 60, ставка 464	Програма 60, ставка 464
Вкупно активности во 2022 година: 5										
Вкупно активности во 2023 година:5										
Вкупно активности во 2024 година: 5										
Вкупно за потпрограма 2.1.3: 15										

Потпрограма 2.1.4: Воспоставена организациона структура за подобро управување и раководење со основните училишта

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси						
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки			финансиски МКД			
					2022	2023	2024	2022	2023	2024	
2.1.4.1	Континуирано	Министерство за	Биро за развој на	1/2022	12/2024	Вработени	Вработени	Вработен	Буџет на	Буџет на	Буџет на

професионално усовршување на директорите согласно Закон за обука и испит за директор на основно училиште, средно училиште, ученички дом и отворен граѓански универзитет за доживотно учење, Закон за БРО	образование и наука, Државен испитен центар	образованието			во ДИЦ	во ДИЦ	и во ДИЦ	БРО	БРО	БРО
2.1.4.2 Подобрување на системот за самовалуација и изготвување на Развојна програма и годишна програма од страна на училиштата	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието, основни училишта	Државен просветен инспекторат	1/2022	12/2024	Вработени во БРО, МОН-проектна единица и училишта	Вработени во БРО, МОН-проектна единица и училишта	Вработен и во БРО, МОН-проектна единица и училишта	Заем од Светска банка	Заем од Светска банка	Заем од Светска банка
Вкупно активности во 2022 година:2										
Вкупно активности во 2023 година:2										
Вкупно активности во 2024 година: 2										
Вкупно за потпрограма 2.1.4: 6										

2.2 ПРОГРАМА: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ (ОПШТО И СРЕДНО СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ) И УЧЕНИЧКИ СТАНДАРД

А: **Оправданост и дизајн на Програмата 2.2:**

Образложение: Програмата „Квалитетно и инклузивно средно образование (општо и средно стручно образование) и ученички стандард“ произлегува од Стратешкиот приоритет на Владата на Република Северна Македонија „Квалитетно образование достапно за сите, согласно побарувачката на пазарот на трудот, развој и унапредување на културата и спортот“ содржан во Одлуката за стратешки приоритети за 2022 година, односно приоритетните цели „Развивање квалитетно образование достапно за сите кое ќе создава кадар способен за логично и критично размислување базирано на анализи и факти“, „Образование во функција на личности кои ќе ги почитуваат и негуваат граѓанските права, толеранцијата, различностите, воспитување во духот на мултикултурализмот и оспособување за потребите на пазарот на трудот“ и „Афирмирање и унапредување на културата, развој и унапредување на образованието на јазиците на припадниците на заедниците“

НПАА

3.26 Образование, култура, млади

3.26.1 Образование

Стратешките приоритети и цели на Министерството за образование и наука:

Создавање образование кое е во најдобар интерес на децата и кое му овозможува на секој ученик да го достигне својот полн потенцијал

- Подобрување на содржината на средното образование;
- Зголемување на опфатот на учениците и подобрување на инклузивноста и меѓуетничката интеграција во средното образование;
- Подобрување на условите за учење и постигнувањата на учениците;
- Подобрување на капацитетите на човечките ресурси во средните училишта и ученичките домови (иницијални и континуирани обуки);
- Зголемување на ефективностата на организирањето, финансирањето и управувањето со средното образование;
- Усогласување на стручното образование и обука со потребите на пазарот на трудот, модернизирање на системот за стручно образование обука и системот за образование на возрасни согласно перспективата за доживотно учење;
- Вложување и развој на дигитални вештини и критичко размислување;
- Воспоставување на системот на кариерен развој на наставниците и стручните соработници, врз принцип на заслуги и
- Унапредување на превенцијата и заштитата од насилство и дискриминација во образованиот систем.

Цел на програмата:

- Обезбедување квалитетно и инклузивно средно образование и унапредување на ученичкиот стандард

Показатели за успешност на Програмата:

- Донесена е Концепција за средно образование;

	<p>програми донесени во соработка со бизнис заедницата и изразени со ЕКАВЕТ) и</p> <ul style="list-style-type: none"> - Развиени се трите регионални центри за средно стручно образование.
Потпрограма 2.2.3: Ученички стандард	<p>Показател за успешност:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Доделени се стипендии за ученици по различни основи и - Подобрени се условите во ученичките домови

Б: План за спроведување на Програмата: Квалитетно и инклузивно средно образование (општо и средно стручно образование) и ученички стандард

Потпрограма 2.2.1: Зголемување на постигањата на учениците во средното образование

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси						
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки			финансиски МКД			
					2022	2023	2024	2022	2023	2024	
2.2.1.1 Донесување на нова Концепција за средно образование	Министерство за образование и наука/ Биро за развој на образованието/ Работна група за изработка на Концепција	Биро за развој на образованието, синдикат на наставници, наставен и ненаставен кадар во училиштата, стручната јавност, универзитетски професори, граѓански сектор, општини,	Активноста е отпочната	9/2022	Работна група за изготвување на Закон за средно образование	/	/		Нема фискални импликации	/	/
2.2.1.2 Донесување на нов Закон за средно образование	Министерство за образование и наука	Биро за развој на образованието, синдикат на наставници, наставен и ненаставен кадар во училиштата, стручната јавност, универзитетски професори, граѓански сектор, општини,	Активноста е отпочната	9/2022	Работна група за изготвување на Закон за средно образование	/	/		Нема фискални импликации	/	/
2.2.1.3 Континуирано одржување и надградување на системот за образование од далечина (надополнување на	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието	ДПИ, ДИЦ, синдикат на наставници, наставен и ненаставен кадар во училиштата, стручната јавност, универзитетски	активноста е отпочната	12/2024	Вработени во МОН и БРО, училишта	Вработен и во МОН и БРО, училишта	Вработен и во МОН и БРО, училишта		Буџет на МОН и БРО, донации	Буџет на МОН и БРО, донации	Буџет на МОН и БРО, донации

порталот Едуино, надградба на алатката Microsoft Teams, интеграција со Moodle...)		професори, граѓански сектор, општини									
2.2.1.4 Инвестирање во инфраструктура во средните училишта (реконструкција на средни училишта, подобрување на инфраструктурните услови за пристап на ученици со попреченост))	Министерство за образование и наука, единиците на локалната самоуправа, училишта	Влада на Република Северна Македонија, Министерство за финансии	1/2022	12/2024	Вработени во МОН и ЕЛС	Вработен и во МОН и ЕЛС	Вработен и во МОН и ЕЛС	Буџетска програма Т, Потпрограми ТГ, ТД и ТЕ	Буџетска програма Т, Потпрограми ТГ, ТД и ТЕ	Буџетска програма Т, Потпрограми ТГ, ТД и ТЕ	
2.2.1.5 Учество во меѓународни тестирања (PISA 2022)	Државен испитен центар	МОН, БРО	1/2022	12/2023	Вработени во ДИЦ	Вработен и во ДИЦ	Вработен и во ДИЦ	Буџет на ДИЦ	Буџет на ДИЦ	Буџет на ДИЦ	
2.2.1.6 Наградување на најдобрите ученици и нивните наставници и покривање на трошоци за учество на меѓународни натпревари	Министерство за образование и наука	Министерство за финансии, здруженија на наставници	1/2022	12/2024	Вработени во МОН	Вработен и во МОН	Вработен и во МОН	Буџетска програма 3, Потпрограми 30 и 46	Буџетска програма 3, Потпрограми 30 и 46	Буџетска програма 3, Потпрограми 30 и 46	
2.2.1.7 Инклузија на ученици со посебни образовни потреби, формирање на инклузивни тимови во училиштата, подготовка на индивидуални наставни планови, модифицирани наставни програми	Биро за развој на образованието, Министерство за образование и наука, единици на локална самоуправа, училишта	ДПИ, синдикат на наставници, наставен и ненаставен кадар во училиштата, ученици, стручната јавност, универзитетски професори, граѓански сектор, меѓународни организации, НКТ за имплементација на Конвенцијата на ООН за правата на лицата со попреченост, МТСП, Сојуз на специјални едукатори и рехабилитатори...	1/2022	12/2024	училишта	училишта	училишта	Буџетска програма 3, Потпрограма 30 и Програма А, Потпрограма А2	Буџетска програма 3, Потпрограма 30 и Програма А, Потпрограма А2	Буџетска програма 3, Потпрограма 30 и Програма А, Потпрограма А2	
2.2.1.8 Изработка и донесување на Упатството за постапката за пријавување и заштита на ученик жртва на која било од формите на насилство, злоупотреба и	Биро за развој на образованието, Министерство за образование и наука, единици на локална самоуправа, училишта,	МТСП, МЗ, стручна јавност	9/2022	12/2024	Вработени во БРО, МОН, ЕЛС и училишта,	Вработен и во БРО, МОН, ЕЛС и училишта	Вработен и во БРО, МОН, ЕЛС и училишта	Буџет на БРО	Буџет на БРО	Буџет на БРО	

занемарување во средните училишта и ученички домови, и обука на директорите, наставниците и стручните соработници во училиштата	ученички домови граѓански сектор										
2.2.1.9 Планирање и организирање активности кои придонесуваат кон почитување на мултикултурализмот и за развој на интеркултурниот дијалот/интеракција и унапредување на меѓуетничката интеграција (согласно стандардите за итеркултурно образоваие и Упатството за организирање на заеднички наставни часови)	единици на локалната самоуправа, училишта	МОН, БРО, граѓански и меѓународни организации	1/2022	12/2024	училишта	училишта	училишта	Буџетска програма 3, Потпрограма 30, Програма А, Потпрограма А2 и програма 13	Буџетска програма 3, Потпрограма 30, Програма А, Потпрограма А2 и Програма 13	Буџетска програма 3, Потпрограма 30, Програма А, Потпрограма А2 и Програма 13	
2.2.1.10 Пристап до образование на деца кои не биле вклучени во настава (ученици од маргинализирани средини, ученици Роми..) , намалување на осипувањето и поддршка за надоместување на знаењето	Министерство за образование и наука, Управата за развој и унапредување на образованието на јазиците на припадниците на заедниците, Биро за развој на образованието	Единици на локална самоуправа, училишта, родители	1/2022	12/2024	Вработени во МОН, БРО и УРУОЈПЗ	Вработен и во МОН, БРО и УРУОЈПЗ	Вработен и во МОН, БРО и УРУОЈПЗ	Буџетска програма 3, Потпрограма 30 и 32 и Програма А, Потпрограма А2	Буџетска програма 3, Потпрограма 30 и 32 и Програма А, Потпрограма А2	Буџетска програма 3, Потпрограма 30 и 32 и Програма А, Потпрограма А2	
2.2.1.11 Анализа и изработка на нови наставни програми, наставните средства и дидактичките материјали во средно образование од аспект на унапредување на родовата еднаквост и заштита од дискриминација по било кој основ	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието, Педагошка служба и Центар за стручно образование и обука	стручна јавност, Министерство за труд и социјална политика	1/2021	12/2023	Вработени во МОН, БРО, ЦСОО и Педагошката служба	Вработен и во МОН, БРО, ЦСОО и Педагошката служба	Вработен и во МОН, БРО, ЦСОО и Педагошката служба	Буџет на БРО	Буџет на БРО	Буџет на БРО	

2.2.1.12 Унапредување на квалитетот на наставните и дидактички материјали, развој на дигитални материјали за учење – донесување/ имплементација на ново законско решение	Министерство за образование и наука, Педагошка служба/ Биро за развој на образованието	Наставници, стручна јавност,	активноста е отпочната	12/2024	Вработени во МОН и Педагошката служба	Вработен и во МОН и Педагошката служба	Вработен и во МОН и Педагошката служба	Буџетска програма 3, Потпрограм и 31/ Буџет на БРО	Буџетска програма 3, Потпрограм и 31/Буџет на БРО	Буџетска програма 3, Потпрограми 31/ Буџет на БРО	
2.2.1.13 Континуиран професионален развој на наставниците и стручните соработници во средното образование согласно Законот за наставници и стручни соработници во основното и средното образование и Законот за БРО	Биро за развој на образование	Министерство за образование и наука, училишта		1/2022	12/2024	Советници од БРО/ / акредитирани понудувачи на обуки	Советници од БРО/ / акредитирани понудувачи на обуки	Советници од БРО/ / акредитирани понудувачи на обуки	20.000.000	20.000.000	20.000.000
2.2.1.14 Ревидирање на студиските програми на Факултетите со наставни насоки	Министерство за образование и наука, високо-образовните установи	Одбор за акредитација на високо-образовните установи, Биро за развој на образованието		1/2021	12/2023	Вработени во МОН и високо-образовните установи	Вработен и во МОН и високо-образовните установи	Вработен и во МОН и високообразовните установи	/	/	/
2.2.1.15 Имплементација на моделот за кариерен развој на наставници и стручни соработници (ментори)	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието	ДПИ, наставнички факултети, синдикат за образование, Заедница на единиците на локалната самоуправа		1/2022	12/2024	Комисии формирани од министер	Комисии формирани од министер	Комисии формирани од министер	/	Како точка 2.1.3.7.	Како точка 2.1.3.7.
2.2.1.16 Намалување на административната работа на наставниците, со цел наставниците потполно да се фокусираат на учениците и образовниот процес.	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието	ДПИ, синдикат за образование, Заедница на единиците на локалната самоуправа		9/2022	12/2024	МОН/ БРО	МОН/ БРО	МОН/ БРО	/	/	/
2.2.1.17 Стипендии за одлични студенти на факултети кои образуваат наставници.	Министерство за образование и наука			7/2022	12/2024	МОН	МОН	МОН	Програма 60, ставка 464	Програма 60, ставка 464	Програма 60, ставка 464
2.2.1.18 Имплементација на новата формула за	Министерство за образование и наука	ЗЕЛС, Министерство за локална самоуправа, ДПИ,	активноста е отпочната	12/2024	МОН	МОН	МОН	Заем од Светска банка	Заем од Светска банка	Заем од Светска банка	

финансирање на средните училишта (зајакнување на капацитетите на општините)		МФ, училишта, синдикат за образование, Уницеф								
Вкупно активности во 2022 година: 18										
Вкупно активности во 2023 година: 16										
Вкупно активности во 2024 година: 13										
Вкупно за потпрограма 2.2.1: 47										

Потпрограма 2.2.2: Реформа на средното стручно образование

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси						
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки			финансиски МКД			
					2022	2023	2024	2022	2023	2024	
2.2.2.1 Донесување/ имплементација на нов Закон за стручно образование и обука	Министерство за образование и наука, Центар за стручно образование и обука, работна група за изготвување на предлог-закон	Наставниците/директорите/стручните соработници од средните училишта, универзитетски професори, бизнис заедницата/работодавачите, коморите	Активноста е започната	9/2022	МОН/ЦСОО	/	/		Нема фискални импикации	/	/
2.2.2.2. Воведување на модуларни наставни програми базирани на компетенции за општо-образовните предмети и стручните предмети во средно стручно образование (сукцесивно)	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието и Центар за стручно образование и обука	Наставниците од средните училишта, универзитетски професори, бизнис заедницата/работодавачите	Активноста е започната	9/2022	Средни стручни училишта	Средни стручни училишта	/		Буџетска програма 3, Потпрограма 30	Буџетска програма 3, Потпрограма 30	/
2.2.2.3 Оперативна Опсерваторија на вештини	Министерство за образование и наука	Центар за стручно образование и обука, наставниците од средните училишта,	Активноста е започната	5/2022	Вработени во МОН	/	/		/	/	/

		органи на државна управа								
2.2.2.4 Промотивни активности за стручно образование и обука (консултации со бизнис заедницата во поглед на квотите за упис по определени профили)	Министерство за образование и наука, Центар за стручно образование и обука, наставниците од средните училишта	општини, МТСП, меѓународни организации	1/2022	12/2024	Вработени во ЦСОО	Вработени во ЦСОО	Вработен и во ЦСОО	Буџет на ЦСОО, меѓународни организации	Буџетска ЦСОО, меѓународни организации	Буџетска ЦСОО, меѓународни организации
2.2.2.5 Развиени се три регионални центри за средно стручно образование (во Југозападниот, Североисточниот и Полошкиот регион) целосно опремени за обезбедување на квалитетни услуги	Министерство за образование и наука и Центар за стручно образование и обука	Наставници од средните стручни училишта	Активноста е започната	9/2024	Вработени во МОН и ЦСОО	Вработени во МОН и ЦСОО	Вработен и во МОН и ЦСОО	ИПА 2	ИПА 2	ИПА 2
2.2.2.6 Учење базирано на работа и дуално стручно образование	Министерство за образование и наука и Центар за стручно образование и обука	Наставници од средните стручни училишта, стопански комори, бизнис заедница, меѓународни организации	1/2022	12/2024	Вработени во МОН и ЦСОО	Вработени во МОН и ЦСОО	Вработен и во МОН и ЦСОО	Буџетска програма 3, Потпрограма 30	Буџетска програма 3, Потпрограма 30	Буџетска програма 3, Потпрограма 30
2.2.2.7 Мобилност на наставници и ученици од средно стручно образование	Министерство за образование и наука, НАЕОПМ и Центар за стручно образование и обука	Наставници од средните стручни училишта	1/2022	12/2024	Вработени во МОН и ЦСОО	Вработени во МОН и ЦСОО	Вработен и во МОН и ЦСОО	Програма МА	Програма МА	Програма МА
Вкупно активности во 2022 година: 7										
Вкупно активности во 2023 година: 4										
Вкупно активности во 2024 година: 4										
Вкупно за потпрограма 2.2.2: 15										

Потпрограма 2.2.3: Ученички стандард

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки			финансиски МКД		
					2022	2023	2024	2022	2023	2024
2.2.3.1. Инвестирање во инфраструктура во ученичките домови (реконструкција на ученички домови)	Министерство за образование и наука	Министерство за финансии, Ученички домови	1/2022	12/2024	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Вработен и во МОН	Буџетска програма Т, Потпрограма ТИ	Буџетска програма Т, Потпрограма ТИ	Буџетска програма Т, Потпрограма ТИ
2.2.3.2 Реализирање на обуки за воспитниот кадар во ученичките домови за примена на современи методи за настава и воспитување	Биро за развој на образование	Министерство за образование и наука, ученички домови	1/2022	12/2024	Советници од БРО	Советници од БРО	Советници од БРО	Обезбеден и финансиски средства во Буџетот на БРО	Обезбеден и финансиски средства во Буџетот на БРО	Обезбеден и финансиски средства во Буџетот на БРО
2.2.3.3 Систем на стипендирање на ученици (талентирани ученици, ученици од социјално ранливи категории, ученици Роми, ученици на Спортска академија, ученици со посебни образовни потреби, ученици од средно стручно образование.....)	Министерство за образование и наука	Министерство за финансии	1/2022	12/2024	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Вработен и во МОН	Буџетска програма 5, Потпрограма 50 и Програма 3, Потпрограма 46	Буџетска програма 5, Потпрограма 50 и Програма 3, Потпрограма 46	Буџетска програма 5, Потпрограма 50 и Програма 3, Потпрограма 46
2.2.3.4 Изработка и донесување на Упатството за постапката за пријавување и заштита на ученик жртва на која било од формите на насилство, злоупотреба и занемарување во средните училишта и ученички домови, и обука на директорите и воспитувачите во ученичките домови	Биро за развој на образованието, Министерство за образование и наука, единици на локална самоуправа, училишта, ученички домови граѓански сектор	МТСП, МЗ, стручна јавност	9/2022	12/2023	Вработени во БРО, МОН, ЕЛС и ученички домови	Вработени во БРО, МОН, ЕЛС и ученички домови	Вработен и во БРО, МОН, ЕЛС и ученички домови	Буџет на БРО	Буџет на БРО	Буџет на БРО

Вкупно активности во 2022 година: 4						
Вкупно активности во 2023 година: 4						
Вкупно активности во 2024 година: 3						
Вкупно за потпрограма 2.2.3: 11						

2.3 ПРОГРАМА: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО ВИСОКО ОБРАЗОВАНИЕ И СТУДЕНТСКИ СТАНДАРД

Образложение: Програмата „Квалитетно и инклузивно високо образование и студентски стандард“ произлегува од Стратешкиот приоритет на Владата на Република Северна Македонија „Квалитетно образование достапно за сите, согласно побарувачката на пазарот на трудот, развој и унапредување на културата и спортот“ содржан во Одлуката за стратешки приоритети за 2022 година, односно приоритетните цели односно приоритетните цели „ Развивање квалитетно образование достапно за сите кое ќе создава кадар способен за логично и критично размислување базирано на анализи и факти“, „Образование во функција на личности кои ќе ги почитуваат и негуваат граѓанските права, толеранцијата, различностите, воспитување во духот на мултикултурализмот и оспособување за потребите на пазарот на трудот“ и „Изградба, реконструкција, санација и обезбедување на енергетска ефикасност на студентските домови и подобрување на студентскиот живот и стандард на младите“.

НПАА

3.26 Образование, култура, млади

3.26.1 Образование

Стратешки приоритети и цели на Министерството за образование и наука:

Обезбедување квалитетно и инклузивно високо образование и унапредување на студентскиот стандард

- Обезбедување квалитет и ефективност на високото образование во согласност со европските добри практики;
- Подобрување на достапноста и системот за запишување во високото образование;
- Подобрување на финансирањето на високото образование;
- Поддршка на системот на акредитација и евалуација на високото образование;
- Подобрување на студентскиот живот и стандард на младите и спроведување на мерки со кои тие полесно ќе дојдат до прво вработување и нивно задржување во земјата;
- Унапредување на превенцијата и заштитата од насилство и дискриминација во високото образование и
- Изградба, реконструкција, санација и обезбедување на енергетска ефикасност на студентските домови

Цел на програмата:	
<ul style="list-style-type: none"> - Обезбедување квалитетно и инклузивно високо образование и унапредување на студентскиот стандард 	
Показатели за успешност на Програмата:	
<ul style="list-style-type: none"> - Целосно функционален Национален совет за високото образование; - Донесена е Националната програма за високото образование; - Донесени се подзаконските акти на предлог на Националниот совет; - Променет е системот на финансирање на високо-образовните установи (донесена е Уредба за мерила и критериуми за финансирање на високото образование); - Донесена е Уредбата, согласно Законот за високо образование со која се уредува правото на лицата со инвалидност и други лица да бидат ослободени од партиципација за студирање; - Подобрени се инфраструктурните услови на високо-образовните установи за пристап на студентите со попреченост; - Доделени се студентски стипендии и - Број на реконструирани / новоизградени државни студентски домови и високо-образовни установи 	
Програмата е :	
☒ х хоризонтална ☐ вертикална	
Потпрограми (компоненти) на Програмата 2.3: Квалитетно и инклузивно високо образование и студентскиот стандард	
Потпрограма 2.3.1: Унапредување на системот на акредитација и евалуација на високото образование	Показател за успешност: <ul style="list-style-type: none"> - Целосно функционален Национален совет за високото образование; - Донесена е Националната програма за високото образование и - Донесени се подзаконските акти на предлог на Националниот совет
Потпрограма 2.3.2: Развивање на ефикасен систем за финансирање на високото образование	Показател за успешност: <ul style="list-style-type: none"> - Променет е системот на финансирање на високо-образовните установи (донесена е Уредба за мерила и критериуми за финансирање на високото образование);
Потпрограма 2.3.3: Студентски стандард	Показател за успешност: <ul style="list-style-type: none"> - Доделени се стипендиите за студенти - Реконструирани се два државни студентски дома и завршена е изградбата на еден нов студентски дом - Подобрени се инфраструктурните услови на високо-образовните установи за пристап на студентите со попреченост - Донесена е Уредбата, согласно Законот за високо образование со која се уредува правото на лицата со инвалидност и други лица да бидат ослободени од партиципација за студирање

Б: План за спроведување на Програма 2.3 Квалитетно и инклузивно високо образование и студентски стандард

Потпрограма 2.3.1: Унапредување на системот на акредитација и евалуација на високото образование

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси						
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки			финансиски МКД			
					2022	2023	2024	2022	2023	2024	
2.3.1.1 Усвојување на Националната програма за високо образование	Национален совет за високо образование /Министерство за образование и наука/ Собрание на Република Северна Македонија	Универзитети, високообразовни установи, студенти, Интеруниверзитет-ската конференција, МАНУ, деловна заедница	1/2022	9/2022	Национален совет за високо образование	/	/		Буџетска програма 4,	/	/
2.3.1.2. Донесување на Правилник за стандардите и постапката за надворешна евалуација и самоевалуација, усогласен со прифатените стандарди и постапки на водичот (насоките) кои се применуваат од Европското здружение за обезбедување на квалитет во високото образование (ENQA).	Национален совет за високо образование/ Одбор за евалуација на високото образование/ Министерство за образование и наука	Универзитети, високообразовни установи, студенти	1/2022	9/2022	Национален совет за високо образование/ Одбор за евалуација на високото образование	/	/		Буџетска програма 4, Потпрограма 40	/	/
2.3.1.3 Донесување на Правилник за методологијата, стандардите и постапката за акредитација на високообразовните установи и за акредитација на студиските програми			1/2022	9/2022	Национален совет за високо образование/ Одбор за евалуација на високото образование	/	/		Буџетска програма 4, Потпрограма 40	/	/
2.3.1.4 Формирање на стручни	Одбор за евалуација на	Министерство за	1/2022	12/2024	Одбор за евалуација на	Одбор за евалуација	/		Буџетска програма	Буџетска програма	/

комисии за надворешна евалуација со професори од универзитети од земјите членки на Европското здружение за обезбедување на квалитет во високото образование (ENQA).	високото образование	образование и наука/ Национален совет за високо образование			високото образование	на високото образование		4, Потпрограма 40	4, Потпрограма 40	
2.3.1.5 Рангирање на универзитетите запишани во регистарот на високообразовни установи и рангирање на сите самостојни научни установи кои вршат високообразовна дејност	Министерство за образование и наука	Универзитети и високообразовни установи	1/2022	12/2024	Вработени во МОН	Вработени во МОН	/	Буџетска програма 4, Потпрограма 40	Буџетска програма 4, Потпрограма 40	Буџетска програма 4, Потпрограма 40
2.3.1.6 Имплементација на Декларацијата за признавање на високо-образовни квалификации помеѓу земјите од Западен Балкан	Министерство за образование и наука	Агенција за квалитет, универзитети и високообразовни установи	1/2022	12/2024	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Вработен и во МОН	/	/	/
Вкупно активности во 2022 година: 6										
Вкупно активности во 2023 година: 3										
Вкупно активности во 2024 година: 3										
Вкупно за потпрограма 2.3.1: 12										

Потпрограма 2.3.2: Развивање на ефикасен систем за финансирање на високото образование

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси						
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки			финансиски МКД			
					2022	2023	2024	2022	2023	2024	
2.3.2.1. Утврдување на нов модел за финансирање на високообразовните установи	Министерство за образование и наука и членови на Советот	Универзитети, високообразовни установи, студенти,	Активноста е отпочната	9/2022	Вработени во МОН/универзитети	/	/		Проект на Светска банка (СКИЛС Проект)	/	/

		Министерство за финансии								
2.3.2.2. Донесување на Уредба за мерила и критериуми за финансирање на високото образование, согласно Законот за високото образование	Национален совет за високо образование/ Министерство за образование и наука/ Влада на Република Северна Македонија	Универзитети, високообразовни установи, студенти, Министерство за финансии	3/2022	9/2022	Национален совет за високо образование	/	/	Буџетска програма 4, потпрограма 40	/	/
2.3.2.3 Имплементација на новиот модел за финансирање на високообразовните установи	Национален совет за високо образование/ Министерство за образование и наука/ Универзитети, високообразовни установи	Министерство за финансии	9/2022	12/2024	Национален совет за високо образование/ МОН/ Универзитети, високообразовни установи	Национален совет за високо образование/ МОН/ Универзитети, високообразовни установи	Национален совет за високо образование/ МОН/ Универзитети, високообразовни установи	Буџетска програма 4, потпрограма 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47	Буџетска програма 4, потпрограма 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47	Буџетска програма 4, потпрограма 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47
Вкупно активности во 2022 година: 3										
Вкупно активности во 2023 година: 1										
Вкупно активности во 2024 година: 1										
Вкупно за потпрограма 2.3.2: 5										

Потпрограма 2.3.3: Студентски стандард

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки			финансиски МКД		
					2022	2023	2024	2022	2023	2024
2.3.3.1. Инвестирање во инфраструктура во студентските домови (реконструкција и изградба на студентски домови) и високообразовни установи	Министерство за образование и наука	Министерство за финансии, студентски домови	Активноста започната	12/2024	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Буџетска програма Т, Потпрограма ТК и заем и грант од КfW банката	Буџетска програма Т, Потпрограма ТК и заем и грант од КfW банката	Буџетска програма Т, Потпрограма ТК и заем и грант од КfW банката
2.3.3.2 Доделување на	Министерство за	Министерство за	1/2022	12/2024	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Буџетска програма	Буџетска програма	Буџетска програма 6,

стипендии на студенти (студенти со висок просек, студенти од ранливи категории, студенти Роми, студенти од студиски програми математика, физика, хемија, студенти од наставнички факултети...)	образование и наука	финансии							6, Потпрограма 60	6, Потпрограма 60	Потпрограма 60
2.3.3.3 Донесување на Уредбата, согласно Законот за високо образование за мерила и критериуми за стимулирање на талентирани студенти и за стипендирање на студенти кои постигнуваат натпросечни резултати во студиите, која ја донесува Владата	Национален совет за високо образование/ Министерство за образование и наука/ Влада на Република Северна Македонија	Универзитети, високообразовни установи, студенти	1/2022	9/2022	Членови на Национален совет за високо образование	/	/	Буџетска програма 6, Потпрограма 60	Буџетска програма 6, Потпрограма 60	Буџетска програма 6, Потпрограма 60	
2.3.3.4 Донесување на Уредбата, согласно Законот за високо образование со која се уредува правото на лицата со попреченост и други лица да бидат ослободени од партиципација за студирање	Национален совет за високо образование/ Министерство за образование и наука/ Влада на Република Северна Македонија	Универзитети, високообразовни установи, студенти, граѓански организации	1/2022	9/2022	Членови на Национален совет за високо образование	/	/	Буџетска програма 4, Потпрограма 40	/	/	
2.3.3.5 Подобрување на инфраструктурните услови на високообразовните установи за пристап на студентите со попреченост	Министерство за образование и наука, Универзитети, високообразовни установи	студенти	Активноста започната	12/2023	/	Вработени во МОН	Вработен и во МОН	ИПА 2	ИПА 2	/	
2.2.3.6 Изработка и донесување на Упатство за постапката за пријавување и заштита на студент жртва на која било од формите на насилство, злоупотреба и занемарување во студентските домови, и обука на	Министерство за образование и наука, студентски домови, граѓански сектор	МТСП, МЗ, стручна јавност	9/2022	12/2024	Вработени во МОН и студентски домови	Вработени во МОН и студентски домови	Вработен и во МОН и студентски домови	/	/	/	

директорите и воспитувачите во студентските домови										
2.2.3.7 Имплементација на Законот за субвенциониран студентски оброк	Министерство за образование и наука	Студенти, универзитети, високообразовни установи	Активноста започната е	12/2024	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Вработен и во МОН	Буџетска програма 6, Потпрограма 60	Буџетска програма 6, Потпрограма 60	Буџетска програма 6, Потпрограма 60
Вкупно активности во 2022 година:7										
Вкупно активности во 2023 година:5										
Вкупно активности во 2024 година:4										
Вкупно за потпрограма 2.3.3: 16										

2.4 ПРОГРАМА: ВЛОЖУВАЊЕ ВО НАУКАТА, ИСТРАЖУВАЊЕТО И ИНОВАЦИИТЕ

Образложение: Програмата „Вложување во науката, истражувањето и иновациите“ произлегува од Стратешкиот приоритет на Владата на Република Северна Македонија „Квалитетно образование достапно за сите согласно побарувачката на пазарот на трудот“ содржан во Одлуката за стратешки приоритети за 2022 година, односно приоритетната цел „Унапредување на законската рамка и зголемување на инвестициите во науката, истражувањето и иновациите“.

НПАА

3.25 Наука и истражување

3.25.1 Политика на истражување, 3.25.2 Рамовни програми, 3.25.3 Европска истражувачка област (European Research Area – ERA)

Стратешките приоритети и цели на Министерството за образование и наука:

Зголемено вложување и развој на науката, истражувањето и иновациите

- Воспоставување на механизми за трансфер на знаењата на релација наука-стопанство, наука-јавна и државна управа и наука-невладини организации;
- Ревизија на правната рамка за истражување и развој;
- Зголемување на националните средства за истражувачка дејност;
- Поддршка за креирање на Стратегијата за паметна специјализација;
- Поддршка на активностите на Фонд за иновации и технолошки развој и
- Зголемување на меѓународната соработка во областа на науката, истражувањето и иновациите.

Цел на програмата:

- Меѓународна афирмација на науката и иновациите во контекст на европската интеграција на Република Северна Македонија

Показатели за успешност на Програмата:

- Целосно функционален Националниот совет за високо образование и научно-истражувачката дејност;

- Донесена е Националната програма за научно-истражувачка дејност;
- Донесена е Уредба за мерила и критериуми за финансирање на научно-истражувачката дејност;
- Донесен е нов Закон за научно-истражувачка дејност;
- Усвоен е Национален патоказ за научна инфраструктура;
- Подготвена е Стратегија за паметна специјализација (Smart Specialization Strategy – S3) и обезбедени се средства за нејзина имплементација;
- Активно учество во работата на телата на Европската истражувачка област (European Research Area – ERA) и во Програмските комитети на Хоризонт Европа;
- Зголемен е бројот на финансирани билатерални научно-истражувачки проекти;
- Активно учество во работењето на Меѓународниот институт за одржливи технологии на Југоисточна Европа (SEIIST) и
- Активно учество во иницијативите на RSS за иновации и истражување.

Програмата е : х хоризонтална вертикална

Потпрограми (компоненти) на Програмата 2.4: Вложување во науката, истражувањето и иновациите

Потпрограма 2.4.1: Ревизија на правната рамка за истражување и развој

Показател за успешност:

- Донесен е нов Закон за научно-истражувачка дејност;
- Подготвена е Стратегија за паметна специјализација (Smart Specialization Strategy – S3) и обезбедени се средства за нејзина имплементација и
- Усвоен е Национален патоказ за научна инфраструктура

Потпрограма 2.4.2: Зголемување на националните средства за научно-истражувачка дејност

Показател за успешност:

- Основан е и целосно функционален Националниот совет за високо образование и научно-истражувачка дејност;
- Донесена е Националната програма за научно-истражувачка дејност и
- Донесена е Уредба за мерила и критериуми за финансирање на научно-истражувачката дејност.

Потпрограма 2.4.3: Учество во регионални иницијативи и меѓународните програми за наука и истражување

Показател за успешност:

- Активно учество во работата на телата на Европската истражувачка област (European Research Area – ERA) и во Програмските комитети на Хоризонт Европа;
- Зголемен е бројот на финансирани билатерални научно-истражувачки проекти;
- Активно учество во работењето на Меѓународниот институт за одржливи технологии на Југоисточна Европа (SEIIST) и
- Активно учество во иницијативите на RSS за иновации и истражување

Б: План за спроведување на Програма 2.4 Вложување во науката, истражувањето и иновациите

Потпрограма 2.4.1: Ревизија на правната рамка за истражување и развој

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси						
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки			финансиски МКД			
					2022	2023	2024	2022	2023	2024	
2.4.1.1 Донесување на нов Закон за научно-истражувачка дејност	Министерство за образование и наука	Научни институти, университети, високообразовни установи	Активноста е започната	12/2022	Работна група за изготвување на нов Закон за научно-истражувачка дејност	/	/	/	Нема фискални импликации	/	/
2.4.1.2. Донесување на Стратегијата за паметна специјализација (Smart Specialization Strategy – S3)	Министерство за образование и наука, Министерство за економија	Научни институти, университети, високообразовни установи, бизнис секторот	Активноста е започната	12/2022	Работна група за изготвување на Стратегија за Паметна специјализација	/	/	/	Буџетска програма 7, потпрограма 75	/	/
2.4.1.3. Усвојување на Национален патоказ за научна инфраструктура	Министерство за образование и наука	Научни институти, университети, високообразовни установи, Фонд за иновации, Министерство за економија, МАНУ	Активноста е започната	3/2022	Вработени во МОН, научни институти, университети, МАНУ	/	/	/	Буџетска програма 7, потпрограма 71	/	/
Вкупно активности во 2022 година: 3											
Вкупно активности во 2023 година: /											
Вкупно активности во 2024 година: /											
Вкупно за потпрограма 2.4.1: 3											

Потпрограма 2.4.2: Зголемување на националните средства за истражувачка дејност

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки			финансиски МКД		
					2022	2023	2024	2022	2023	2024
2.4.2.1. Донесување на Национална програма за научно-истражувачка дејност	Национален совет за високо образование и научно-истражувачка дејност/ Министерство за образование и наука/ Собрание на Република Северна Македонија	Научни институти, универзитети, високообразовни установи/Интер-универзитетска конференција, МАНУ	1/2022	12/2022	Вработени во МОН/ Национален совет за високо образование и научно-истражувачка дејност	Вработени во МОН/ Национален совет за високо образование и научно-истражувачката дејност	Вработен и во МОН/ Национален совет за високо образование и научно-истражувачката дејност	Буџетска програма 7, потпрограма 71 и 72	/	/
2.4.2.2 Донесување и имплементација на Уредба за мерила и критериуми за финансирање на научно-истражувачка дејност	Национален совет за високо образование и научно-истражувачка дејност/ Министерство за образование и наука/ Влада на Република Северна Македонија	Научни институти, универзитети, високообразовни установи/Интер-универзитетска конференција	1/2022	12/2022	Вработени во МОН/ Национален совет за високо образование и научно-истражувачка дејност	Вработени во МОН/ Национален совет за високо образование и научно-истражувачката дејност	Вработен и во МОН/ Национален совет за високо образование и научно-истражувачката дејност	Буџетска програма 7, потпрограма 71 и 72	/	/
2.4.2.3 Утврдување на приоритетни области и програми за научно-истражувачка дејност	Национален совет за високо образование и научно-истражувачка дејност/ Министерство за образование и наука/ Влада на Република Северна Македонија	Научни институти, универзитети, високообразовни установи/Интер-универзитетска конференција	1/2022	12/2022	Вработени во МОН/ Национален совет за високо образование и научно-истражувачка дејност	Вработени во МОН/ Национален совет за високо образование и научно-истражувачката дејност	Вработен и во МОН/ Национален совет за високо образование и научно-истражувачката дејност	Буџетска програма 7, потпрограма 71 и 72	/	/
2.4.2.4 Доделување на финансиски средства за учество на домашни научни истражувачи на меѓународни	Министерство за образование и наука	Научни институти, универзитети, високообразовни установи	1/2022	12/2024	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Вработен и во МОН	Буџетска програма 7,	Буџетска програма 7,	Буџетска програма 7,

научни собири и за организирање на научни собири во земјата											
2.4.2.5 Доделување на финансиски средства за објавени научно-истражувачки трудови од домашни автори во меѓународни научни списанија со фактор на влијание (импакт фактор).	Министерство за образование и наука	за	Научни институти, университети, високообразовни установи	1/2022	12/2024	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Вработен и во МОН	Буџетска програма 7,	Буџетска програма 7,	Буџетска програма 7,
2.4.2.6 Доделување на надомест на средства за објавување на трудови преку Конкурс	Министерство за образование и наука	за	Научни институти, университети, високообразовни установи	1/2022	12/2024	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Вработен и во МОН	Буџетска програма 7,	Буџетска програма 7,	Буџетска програма 7,
2.4.2.7 Дефинирање критериуми за финансирање на националните истражувачки проекти во 2022 година	Министерство за образование и наука	за	Научни институти, университети, високообразовни установи, МАНУ	1/2022	12/2022	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Вработен и во МОН	Буџетска програма 7,	/	/
2.4.2.8 Доделување на стипендии за втор и трет циклус на студии во земјава	Министерство за образование и наука	за	Научни институти, университети, високообразовни установи	1/2022	12/2024	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Вработен и во МОН	Буџетска програма 7, Потпрограма 71	Буџетска програма 7, Потпрограма 71	Буџетска програма 7, Потпрограма 71
2.4.2.9 Распределба на средства за финансирање на научно-истражувачки проекти на Јавните научни установи, по пат на Конкурс	Министерство за образование и наука	за	Јавни научни установи	1/2022	12/2024	Вработени во МОН, рецензенти	Вработени во МОН, рецензенти	Вработен и во МОН, рецензенти	Буџетска програма 7, Потпрограма 72	Буџетска програма 7, Потпрограма 72	Буџетска програма 7, Потпрограма 72
2.4.2.10 Распределба на средства за финансирање на научно-истражувачки проекти од посебен и јавен интерес (подршка за развој на лабораториски ресурси)	Министерство за образование и наука	за	Научни институти, университети, високообразовни установи	1/2022	12/2024	Вработени во МОН, рецензенти	Вработени во МОН, рецензенти	Вработен и во МОН, рецензенти	Буџетска програма 7, потпрограма 71	Буџетска програма 7, потпрограма 71	Буџетска програма 7, потпрограма 71
Вкупно активности во 2022 година: 10											
Вкупно активности во 2023 година: 6											

Вкупно активности во 2024 година: 6						
Вкупно за потпрограма 2.4.2: 22						

Потпрограма 2.4.3: Учество на Република Северна Македонија во регионални иницијативи и меѓународните програми за наука и истражување

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки			финансиски МКД		
					2022	2023	2024	2022	2023	2024
2.4.3.1 Промоција на работните програми и повици во рамки на програмата за истражување и иновации „Хоризонт Европа“	Министерство за образование и наука	Научни институти, универзитети, високообразовни установи/Интер-универзитетска конференција	1/2022	12/2024	Вработени во МОН, членови на програмски комитети, национални контакт точки	Вработени во МОН, членови на програмски комитети, национални контакт точки	Вработени во МОН, членови на програмски комитети, национални контакт точки	Буџетска програма М, потпрограма МА	Буџетска програма М, потпрограма МА	Буџетска програма М, потпрограма МА
2.4.3.2. Поддршка во работењето на Меѓународниот институт за одржливи технологии на Југоисточна Европа (SEIIST)	Министерство за образование и наука	академската и научната заедница	1/2022	12/2024	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Програма 7, потпрограма 71	Програма 7, потпрограма 71	Програма 7, потпрограма 71
2.4.2.3 Финансирање и поддршка на билатерални научно-истражувачки проекти	Министерство за образование и наука	Научни институти, универзитети, високообразовни установи	1/2022	12/2024	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Буџетска програма 7, потпрограма 71	Буџетска програма 7, потпрограма 71	Буџетска програма 7, потпрограма 71
2.4.3.4 Учество во Работната група на RCC за отворена наука	Министерство за образование и наука	Научни институти, универзитети, високообразовни установи	1/2022	12/2024	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Буџетска програма 7, потпрограма 71	Буџетска програма 7, потпрограма 71	Буџетска програма 7, потпрограма 71
Вкупно активности во 2022 година: 4										
Вкупно активности во 2023 година: 4										
Вкупно активности во 2024 година: 4										
Вкупно за потпрограма 2.4.3: 12										

Потпрограма 2.5.2: Формално образование на возрасните

Показател за успешност:

- Зголемување на бројот на учесници со завршено средно образование

Б: План за спроведување на Програма 2.5 Образование на возрасни и доживотно учење

Потпрограма 2.5.1: Развој на неформалното образование и информалното учење на возрасните

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки			финансиски МКД		
					2022	2023	2024	2022	2023	2024
2.5.1.1 Формирање на комисији за верификација на програми	Центар за образование на возрасните	Надворешни соработници	1/2022	12/2024	Вработени во ЦОВ и надворешни соработници	Вработени во ЦОВ и надворешни соработници	Вработени во ЦОВ и надворешни соработници	480.000 Самофинансирачка	600.000 Самофинансирачка	600.000 Самофинансирачка
2.5.1.2. Формирање на комисији за верификација на установи и институции за образование на возрасните	Центар за образование на возрасните	ЦОВ, ДПИ, ЦСОО	1/2022	12/2024	Вработени во МОН, ЦОВ, ДПИ, ЦСОО	Вработени во МОН, ЦОВ, ДПИ, ЦСОО	Вработени во МОН, ЦОВ, ДПИ, ЦСОО	/	/	/
2.5.1.3. Изготвување и донесување на соодветна правна и финансиска рамка за спроведување на валидација на неформалното образование и информалното учење (ВНИУ), согласно новиот Закон за образование на возрасни	Министерство за образование и наука и Центар за образование на возрасните	Стручна јавност, универзитетски професори, Совет за образование на возрасни	Активноста е започната	6/2022	Вработени во МОН и ЦОВ	Вработени во МОН и ЦОВ	Вработени во МОН и ЦОВ	/	/	/
2.5.1.4. Градење капацитети и институционална поддршка за спроведување на ВНИУ	Министерство за образование и наука и Центар за образование на возрасните	Стручна јавност, универзитетски професори, Совет за образование на возрасни	1/2022	12/2024	Вработени во МОН и ЦОВ	Вработени во МОН и ЦОВ	Вработени во МОН и ЦОВ	ИПА2	ИПА2	ИПА2
2.5.1.5 Акредитација на установи - понудувачи на услуги за валидација	Центар за образование на возрасните		7/2022	12/2024	Вработени во ЦОВ	Вработени во ЦОВ	Вработени во ЦОВ	Буџет на ЦОВ	Буџет на ЦОВ	Буџет на ЦОВ
Вкупно активности во 2022 година: 5										
Вкупно активности во 2023 година: 4										

Вкупно активности во 2024 година: 4						
Вкупно за потпрограма 2.5.1: 13						

Потпрограма 2.5.2: Формално образование на возрасните										
Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки			финансиски МКД		
					2022	2023	2024	2022	2023	2024
2.5.2.1 Оформување на средно стручно образование на возрасните	Центар за образование на возрасните	Средните училишта	1/2022	12/2024	Вработени во ЦОВ и надворешни соработници	Вработени во ЦОВ и надворешни соработници	Вработени во ЦОВ и надворешни соработници	8.267.000	11.083.000	13.900.000
2.5.2.2. Стручен надзор на понудувачи на услуги	Центар за образование на возрасните	Средните училишта	1/2022	12/2024	Вработени во ЦОВ	Вработени во ЦОВ	Вработени во ЦОВ	50.000	50.000	50.000
Вкупно активности во 2022 година: 2										
Вкупно активности во 2023 година: 2										
Вкупно активности во 2024 година: 2										
Вкупно за потпрограма 2.5.2: 6										

3. ВЛИЈАНИЕ НА ПРОГРАМИТЕ ВРЗ ЧОВЕЧКИТЕ РЕСУРСИ

ПРОГРАМА	Резиме на потреба од нови вработувања	Резиме на потреба од прераспределба на вработените	Резиме на потреба од обуки
2.1. КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ	Соодветно пополнување на работните места во секторот за основно образование и Педагошка служба согласно Правилникот за систематизација на работни места на Министерство за образование и наука, преку нови вработувања/ прераспределба на вработени	Соодветно пополнување на работните места во секторот за основно образование и Педагошка служба согласно Правилникот за систематизација на работни места на Министерство за образование и наука, преку нови вработувања / прераспределба на	Обуки на вработените од Одделение за финансирање на основното образование и кариерен развој, за новините кои произлегуваат од Законот за финансирање на единциите на локалната самоуправа и новиот

	<p>Потреба од вработување на стручен кадар во училиштата (педагози, психолози, специјални едукатори и рехабилитатори, образовни асистенти...), нови наставници по предметот спорт и физичка култура, нови наставници за одделенска настава заради намален број на ученици во паралелка и намален број на ученици во комбинирана паралелка, нови вработување поради сукцесивно имплементирање на новата Концепција за основно образование ...</p> <p>Соодветно пополнување на позициите во Проектот за унапредување на основното образование (PEIP).</p>	вработени	модул за финансирање на основните училишта
2.2. КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ (ОПШТО И СРЕДНО СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ) И УЧЕНИЧКИ СТАНДАРД	<p>Соодветно пополнување на работните места во секторот за средно образование, секторот за ученички и студентски стандард (одделение за ученички стандард), одделение за капитални инвестиции и Педагошка служба согласно Правилникот за систематизација на работни места на Министерство за образование и наука, преку нови вработувања/ прераспределба на вработени</p> <p>Потреба од вработување на стручен кадар во училиштата (педагози, психолози, специјални едукатори и рехабилитатори...)</p>	Соодветно пополнување на работните места во секторот за средно образование, секторот за ученички и студентски стандард (одделение за ученички стандард), одделение за капитални инвестиции и Педагошка служба согласно Правилникот за систематизација на работни места на Министерство за образование и наука, преку нови вработувања/ прераспределба на вработени	<p>Обуки на вработените од Одделението за финансирање на средното образование и кариерен развој, за новините кои произлегуваат од Законот за финансирање на единциите на локалната самоуправа</p> <p>Обуки на вработените кои работат во одделение за капитални инвестиции за новините кои произлегуваат од Законот за јавите набавки и Законот за градење</p>
2.3. КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО ВИСОКО ОБРАЗОВАНИЕ И СТУДЕНТСКИ СТАНДАРД	Соодветно пополнување на работните места во сектор високо образование, секторот за ученички и студентски стандард (одделение за студентски стандард), сектор ЕУ и одделение за капитални инвестиции согласно Правилникот за систематизација на работни места на Министерство за	Соодветно пополнување на работните места во секторот за високо образование, секторот за ученички и студентски стандард (одделение за студентски стандард), сектор ЕУ и одделение за капитални инвестиции согласно Правилникот за систематизација на	Обуки на вработените кои работат во одделение за капитални инвестиции за новините кои произлегуваат од Законот за јавите набавки и Законот за градење

	образование и наука, преку нови вработувања Соодветно пополнување на работни места на универзитетите со наставен и административен кадар	работни места на Министерство за образование и наука, преку нови вработувања и/или прераспределба на вработени	
2.4.ВЛОЖУВАЊЕ ВО НАУКАТА, ИСТРАЖУВАЊЕТО И ИНОВАЦИИТЕ	Соодветно пополнување на работните места во секторот за наука и иновации, и секторот за меѓународна соработка	Соодветно пополнување на работните места во сектор за наука и иновации и секторот за меѓународна соработка согласно Правилникот за систематизација на работни места на Министерство за образование и наука, преку нови вработувања и/или прераспределба на вработени	Обуки за дизајнирање и администрирање на меѓународните проекти
2.5.ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИ И ДОЖИВОТНО УЧЕЊЕ	Соодветно пополнување на работните места согласно Правилникот за систематизација на работни места на ЈУ Центар за образование на возрастните-Скопје преку нови вработувања/ прераспределба на вработени	Соодветно пополнување на работните места согласно Правилникот за систематизација на работни места на ЈУ Центар за образование на возрастните-Скопје преку нови вработувања/ прераспределба на вработени	Обуки на вработените од сите сектори и одделениа согласно потребата за усовршување на кадарот
Вкупно	Вкупно планирани се 3 нови вработувања во 2022 година, согласно Годишниот план за вработување на МОН		

4. ПРИНЦИПИ НА ПРАВИЧНА ЗАСТАПЕНОСТ

Очекувано влијание 2022 г.	Очекувано влијание 2023 г.	Очекувано влијание 2024 г.
Согласно динамиката утврдена во Годишниот план за соодветна и правична застапеност на заедниците за 2022 година	Согласно динамиката утврдена во Годишниот план за соодветна и правична застапеност на заедниците за 2023 година.	Согласно динамиката утврдена во Годишниот план за соодветна и правична застапеност на заедниците за 2024 година.

5. ПРИНЦИП НА РОДОВА ЕДНАКВОСТ

Очекувано влијание 2022 г.	Очекувано влијание 2023 г.	Очекувано влијание 2024 г.
Унапредување на содржините на наставните програми и материјали за учење во основно и средно образование од аспект на родова еднаквост	Унапредување на содржините на наставните програми и материјали за учење во основно и средно образование од аспект на родова еднаквост	Унапредување на содржините на наставните програми и материјали за учење во основно и средно образование од аспект на родова еднаквост

6. РАЗВИВАЊЕ НА ЗАЕДИЧКИТЕ ФУНКЦИИ

Очекувано влијание 2022 г.	Очекувано влијание 2023 г.	Очекувано влијание 2024 г.
Развивање политики		
Министерството за образование и наука е креатор на политиките за основно, средно и високо образование, како и за развој на научно-истражувачката работа		
Стратешко планирање/подготвување на Буџетот		
<ul style="list-style-type: none"> - Развој на капацитетите на Министерство за образование и наука, за креирање и развивање политики - Соработка со ГС во поглед на ревидирање на документите што го регулираат стратешкото планирање и подготвување на нови - Предлагање на приоритетни цели што треба да бидат содржани во Одлуката за утврдување на стратешките приоритети на Владата во 2023 - Изработка на Стратешки план на Министерството за 2023-2025 - Реализацијата на мерките и активностите содржани во стратешкиот план и известување на истиот. - Донесување на Годишен план за работа на Министерството за образование и наука за 2022 година - Разгледување на буџетскиот циркулар и 	<ul style="list-style-type: none"> - Развој на капацитетите на Министерство за образование и наука, за креирање и развивање политики - Соработка со ГС во поглед на ревидирање на документите што го регулираат стратешкото планирање и подготвување на нови - Предлагање на приоритетни цели што треба да бидат содржани во Одлуката за утврдување на стратешките приоритети на Владата во 2024 година - Изработка на Стратешки план на Министерството за 2024-2026 - Реализацијата на мерките и активностите содржани во стратешкиот план и известување на истиот. - Донесување на Годишен план за работа на Министерството за образование и наука за 2023 година - Разгледување на буџетскиот циркулар и 	<ul style="list-style-type: none"> - Развој на капацитетите на Министерство за образование и наука, за креирање и развивање политики - Соработка со ГС во поглед на ревидирање на документите што го регулираат стратешкото планирање и подготвување на нови - Предлагање на приоритетни цели што треба да бидат содржани во Одлуката за утврдување на стратешките приоритети на Владата во 2025 година - Изработка на Стратешки план на Министерството за 2025-2027 - Реализацијата на мерките и активностите содржани во стратешкиот план и известување на истиот. - Донесување на Годишен план за работа на Министерството за образование и наука за 2024 година. - Разгледување на буџетскиот циркулар и

подготвување на буџетското барање за министерството во рамките на максимално утврдените износи за наредната фискална година (Буџет за 2023 година)	подготвување на буџетското барање за министерството во рамките на максимално утврдените износи за наредната фискална година (Буџет за 2024 година)	подготвување на буџетското барање за министерството во рамките на максимално утврдените износи за наредната фискална година (Буџет за 2025 година)
Извршување на Буџетот и управување со средства		
<ul style="list-style-type: none"> - Дефинирање на процесот на внатрешна распределба на вкупно одобриениот буџет за 2022 година, процесот на преземање на финансиски обврски и процесот на плаќање - Внатрешна распределба на одобриениот буџет, буџет наменет за реализирање на заедничките расходи на министерството, буџет наменет за реализирање на политиките и проектите и нераспределен дел на буџетот - Следење на финансиското имплементирање на програмите и континуитет во реализацијата - Следење на извршувањето на буџетот. - Јакнење на системот за Јавна внатрешна финансиска контрола и воспоставување на целосно функционален систем за ЈВФК во министерството - Подготовка на месечни, квартални и годишни финансиски планови за трошење на одобрените буџетски средства - Финансиско управување и континуиран мониторинг на средствата 	<ul style="list-style-type: none"> - Дефинирање на процесот на внатрешна распределба на вкупно одобриениот буџет за 2023 година, процесот на преземање на финансиски обврски и процесот на плаќање - Внатрешна распределба на одобриениот буџет, буџет наменет за реализирање на заедничките расходи на министерството, буџет наменет за реализирање на политиките и проектите и нераспределен дел на буџетот - Следење на финансиското имплементирање на програмите и континуитет во реализацијата - Следење на извршувањето на буџетот. - Јакнење на системот за Јавна внатрешна финансиска контрола и воспоставување на целосно функционален систем за ЈВФК во министерството - Подготовка на месечни, квартални и годишни финансиски планови за трошење на одобрените буџетски средства - Финансиско управување и континуиран мониторинг на средствата 	<ul style="list-style-type: none"> - Дефинирање на процесот на внатрешна распределба на вкупно одобриениот буџет за 2024 година, процесот на преземање на финансиски обврски и процесот на плаќање - Внатрешна распределба на одобриениот буџет, буџет наменет за реализирање на заедничките расходи на министерството, буџет наменет за реализирање на политиките и проектите и нераспределен дел на буџетот - Следење на финансиското имплементирање на програмите и континуитет во реализацијата - Следење на извршувањето на буџетот. - Јакнење на системот за Јавна внатрешна финансиска контрола и воспоставување на целосно функционален систем за ЈВФК во министерството - Подготовка на месечни, квартални и годишни финансиски планови за трошење на одобрените буџетски средства - Финансиско управување и континуиран мониторинг на средствата
Управување со човечки ресурси		
<ul style="list-style-type: none"> - Создавање стручна и ефикасна, отчетна и транспарентна администрација која ќе обезбеди квалитетни услуги за граѓаните и бизнис-секторот и ќе ги заштити нивните права. - Создавање администрација која ќе се посвети на решавање на проблемите на 	<ul style="list-style-type: none"> - Создавање стручна и ефикасна, отчетна и транспарентна администрација која ќе обезбеди квалитетни услуги за граѓаните и бизнис-секторот и ќе ги заштити нивните права. - Создавање администрација која ќе се посвети на решавање на проблемите на 	<ul style="list-style-type: none"> - Создавање стручна и ефикасна, отчетна и транспарентна администрација која ќе обезбеди квалитетни услуги за граѓаните и бизнис-секторот и ќе ги заштити нивните права. - Создавање администрација која ќе се посвети на решавање на проблемите на

<p>граѓаните и деловните субјекти, почитувајќи ги начелата на законитост и непристрасност при вршењето на должноста.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Примена на принципите на праведност и стручност при вработувањето и објективност при унапредувањето и наградувањето на вработените во јавната администрација - Воспоставен Јавен регистар на администрацијата во кој ќе биде објавен вкупниот број на постојани и привремено вработени лица во јавниот сектор. Регистарот ќе биде јавно достапен и редовно ќе се ажурира - Анализа на потребите од специјализирани обуки; - Подготвување и донесување на Годишната програма за обука на државните службеници во Министерство за образование и наука; - Спроведување на оценување на државните службеници; - Подготвување на Извештај за годишно оценување. 	<p>граѓаните и деловните субјекти, почитувајќи ги начелата на законитост и непристрасност при вршењето на должноста.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Примена на принципите на праведност и стручност при вработувањето и објективност при унапредувањето и наградувањето на вработените во јавната администрација - Воспоставен Јавен регистар на администрацијата во кој ќе биде објавен вкупниот број на постојани и привремено вработени лица во јавниот сектор. Регистарот ќе биде јавно достапен и редовно ќе се ажурира - Анализа на потребите од специјализирани обуки; - Подготвување и донесување на Годишната програма за обука на државните службеници во Министерство за образование и наука; - Спроведување на оценување на државните службеници; - Подготвување на Извештај за годишно оценување. 	<p>граѓаните и деловните субјекти, почитувајќи ги начелата на законитост и непристрасност при вршењето на должноста.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Примена на принципите на праведност и стручност при вработувањето и објективност при унапредувањето и наградувањето на вработените во јавната администрација - Воспоставен Јавен регистар на администрацијата во кој ќе биде објавен вкупниот број на постојани и привремено вработени лица во јавниот сектор. Регистарот ќе биде јавно достапен и редовно ќе се ажурира - Анализа на потребите од специјализирани обуки; - Подготвување и донесување на Годишната програма за обука на државните службеници во Министерство за образование и наука; - Спроведување на оценување на државните службеници; - Подготвување на Извештај за годишно оценување.
Управување со информациски технологии		
<ul style="list-style-type: none"> - Следење, развивање и усовршување на информациско – комуникацискиот систем во Министерство за образование и наука; - Изготвување на годишен план за потреба од информациско – комуникациска опрема и спецификации за набавка на информациско – комуникациска опрема во Министерство за образование и наука; - Следење и одржување на бази на податоци и предлагање на мерки за нивно користење; - Следење на тековното функционирање и користење на информациско – комуникациски ресурси во Министерство за образование и наука; 	<ul style="list-style-type: none"> - Следење, развивање и усовршување на информациско – комуникацискиот систем во Министерство за образование и наука; - Изготвување на годишен план за потреба од информациско – комуникациска опрема и спецификации за набавка на информациско – комуникациска опрема во Министерство за образование и наука; - Следење и одржување на бази на податоци и предлагање на мерки за нивно користење; - Следење на тековното функционирање и користење на информациско – комуникациски ресурси во Министерство за образование и наука; 	<ul style="list-style-type: none"> - Следење, развивање и усовршување на информациско – комуникацискиот систем во Министерство за образование и наука; - Изготвување на годишен план за потреба од информациско – комуникациска опрема и спецификации за набавка на информациско – комуникациска опрема во Министерство за образование и наука; - Следење и одржување на бази на податоци и предлагање на мерки за нивно користење; - Следење на тековното функционирање и користење на информациско – комуникациски ресурси во Министерство за образование и наука;

<ul style="list-style-type: none"> - Создавање на електронски регистри како основа за сите електронски владини услуги кои се даваат на граѓаните заради забрзување на процедурите во администрацијата и намалување на трошоците; 	<ul style="list-style-type: none"> - Создавање на електронски регистри како основа за сите електронски владини услуги кои се даваат на граѓаните заради забрзување на процедурите во администрацијата и намалување на трошоците; 	<ul style="list-style-type: none"> - Создавање на електронски регистри како основа за сите електронски владини услуги кои се даваат на граѓаните заради забрзување на процедурите во администрацијата и намалување на трошоците;
Внатрешна ревизија		
<ul style="list-style-type: none"> - Извршување на поединечни внатрешни ревизии согласно одобриениот годишен план за ревизија за 2022 година; - Изготвување на извештаи за извршените внатрешни ревизии; - Изработка на стратешки и годишни планови за внатрешна ревизија врз основа на објективна процена на ризик; - Процена на соодветноста, економичноста, ефективноста и ефикасноста на системот за финансиско управување и контрола за утврдување, процена и управување со ризиците од раководството на субјектот; - Давање препораки за подобрување на работењето и работните процедури; - Следење на реализацијата на дадените препораки; - Изготвување на Годишен извештај за извршените ревизии и активностите на внатрешната ревизија 	<ul style="list-style-type: none"> - Извршување на поединечни внатрешни ревизии согласно одобриениот годишен план за ревизија за 2023 година; - Изготвување на извештаи за извршените внатрешни ревизии; - Изработка на стратешки и годишни планови за внатрешна ревизија врз основа на објективна процена на ризик; - Процена на соодветноста, економичноста, ефективноста и ефикасноста на системот за финансиско управување и контрола за утврдување, процена и управување со ризиците од раководството на субјектот; - Давање препораки за подобрување на работењето и работните процедури; - Следење на реализацијата на дадените препораки; - Изготвување на Годишен извештај за извршените ревизии и активностите на внатрешната ревизија 	<ul style="list-style-type: none"> - Извршување на поединечни внатрешни ревизии согласно одобриениот годишен план за ревизија за 2024 година; - Изготвување на извештаи за извршените внатрешни ревизии; - Изработка на стратешки и годишни планови за внатрешна ревизија врз основа на објективна процена на ризик; - Процена на соодветноста, економичноста, ефективноста и ефикасноста на системот за финансиско управување и контрола за утврдување, процена и управување со ризиците од раководството на субјектот; - Давање препораки за подобрување на работењето и работните процедури; - Следење на реализацијата на дадените препораки; - Изготвување на Годишен извештај за извршените ревизии и активностите на внатрешната ревизија

Листа на кратенки, употребени во Стратешкиот план 2022-2024:

МОН	Министерство за образование и наука
МТСП	Министерство за труд и социјална политика
БРО	Биро за развој на образованието
ЦСОО	Центар за стручно образование и обука
УРУОЛПЗ	Управата за развој и унапредување на образованието на јазиците на припадниците на заедниците
ЕЛС	Единици на локална самоуправа
НРК	Национална рамка на квалификации
СКИЛС проект	Проект за развој на вештини и иновации
ЕК	Европска комисија
ЕТФ	Европска тренинг фондација
НАЕОПМ	Национална агенција за европски образовни програми и мобилност
НКТ	Национално координативно тело
ВНИУ	Валидација на неформалното и информалното учење
ЕКАВЕТ	Европско обезбедување на квалитетот во стручното образование и обука
ЕЦВЕТ	Европски кредит систем во стручното образование

Подготвиле:

Билјана Трајковска, државен советник за стратешко планирање и економски анализи
 Анастасија Трајковска, државен советник за стратешко планирање и економски анализи
 Нуман Салаи, советник за стратешко планирање
 Славица Мирческа Атовска, советник за стратешко планирање